

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtynčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30th St., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LACKAWANNA 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 50

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Gruodžio (December) 14, 1934.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXV

Europoje Vos Neįvyko Karas Rusijoje Sušaudyta 200 žmonių Smugis Klaipėdos Naciams

EUROPOJE VOS NEĮVYKO KARAS.

Geneva. — Kad Europoje bile kada gali kilti karas, jau senai kalbama ir rašoma. Šiuo syk, tačiau, tenai delei grėšiančio karo įsitempimas buvo bene didžiausias, negu seniau kada nors. Priežastis to dar vis Jugoslavų neužmirštinamas netekimas karaliaus Aleksandro, kuris andai Francijoje nužudytas. Jugoslaviai, mat, už karaliaus nužudymą labiausia kaltina Vengriją, kuri globojusi teroristus ir todėl tiesioginiai kaltina ją nužudžius karalių Aleksandrą. Kad geriau atkeršintus užtai, Jugoslavija nutarė ir jau vykdyti ištremti apie 30,000 vengrų iš savo žemės. Bendrai Jugoslavijoje nusistatymas prieš Vengriją didelis. O praeitą savaitę įsikarščiavę Jugoslavijos karininkai net dviem atvejais įvedė dalis savo kariuomenės į Vengriją ir ties miesteliu Szeged net tris mylias numaršavo į pastarosios žemes. Laimė, kad Vengrijos kariuomenė geriau suprato ir įsibrioviusiems jugoslavams nepasipriešino. Jei vengrai būtų pakėlę prieš įsibrioviusius ginklą — šiandien tenai jau liepsnotų karas.

Reikalas, kaip matome, pastarąjį toks rimtas, kad atsidurę Tautų Sąjungos tarybos posėdy, kur bandyta besipieskiančio karo gaisras gesinti — susivaidijusias valstybes taikyti. Vengrija reikalą ėmė rimtai, bet tiesiog nesuvaldomai šokinėjo Jugoslavija, kurią stipriai remia mažoji entantė — Čekoslovakija ir Rumunija ir kuriai taipgi pritaria visos Balkanų valstybės, tikindamos, kad jei kas palies Jugoslaviją, tai reikalas baigsis katastrofa. Todel Tautų Sąjungoje ėjo karšti ginčai delei grumojančio karo pavojaus. Valstybių atstovai stengėsi kilančią ugnį užgesinti.

Po karštų ginčų, pagaliau, Tautų Sąjungai pavyko Jugoslaviją patenkinti: vienbalsiai nutarta išrinkti komisiją, kuri pastudijus tarptautinio terorizmo eigą ir prašo visas valstybes, kad panašaus pobūdžio teroristus kuolabiausia savo ribose persekiotų. Taipgi Tautų Sąjungai pareiškė apgailą delei andai žuvusių Jugoslavijos karaliaus Aleksandro ir Francijos ministerio Barthou. Prie to, pareiškė pageidavimą, kad visos valstybės bandytų taikiai sugyventi.

Vienas Europos diplomatas neseniai pareiškė: „Gera, kad dar Tautų Sąjunga gyvuoja. Jei ne ji — šį sykį tikrai karas Europoje būtų prasidėjęs“. Teisingai pasakytą.

RUSIJOJE SUŠAUDYTA 200 ŽMONIŲ.

Maskva. — Gruodžio 1 dieną, kaip jau buvo rašyta, nužudyta Stalino artimas draugas, augštos rangos komisaras Kirov. Jo žudikas suimtas. Jis bus teisiamas ir, beabejo, sušaudytas. Tuo pačiu tarpu taipgi apsižiūrėta, kad visoje Rusijoje esą daug neištikimųjų komunizmui

asmenų. Pradėta tų neištikimųjų gaudymo vaju ir suimta 71 asmuo. Visi įtartiniai, esą „baltagvardiečiai“, kurie teisti karo teismu. Iš minimo skaičiaus, 66 nuteisti mirčiai ir gruodžio 6 d. vieni Leningrade, kiti Maskevoje sušaudyti. Sušaudymas įvyko išvakarėse Kirov'o laidotuvių. Tikima, kad dar ir daugiau bus suimti. Tuos, kurie bus suimti irgi panašus likimas laukia.

Į Londoną iš Varšavos gauta žinia iš gruodžio 7 d. nusako, kad bėgy pastarųjų 24 valandų jau išžudyta virš 200 nužiuorėtų, kuris nužudė Kirovą, žmona, sūnus, dvi dukterys ir 85 metų amžiaus motina taipgi sušaudyti. Nikolajevus dar tardomas, nes tikimasi iš jo išgauti daug paslapčių.

SMUGIS KLAIPĖDOS NACIAMS.

Klaipėda. — Gruodžio 5 d. Klaipėdos krašte nacių tarpe pasireiškė daug nepaprasto trukšmo, kuomet Lietuvos vyriausybės pėmė savo žinybon 222 pradėjos mokyklas iš 228. Dauguma šių mokyklų priklausė vokiečiams ir jie tose mokyklose neieigė lietuvių kalbą ir pačią Lietuvos vyriausybę.

Pasigirdo kalbų, kad vokiečiai dabar tas mokyklas ignoruos ir į jas neleisią savo vaikų, o Vokietijos vyriausybė siųsianti protesto skundą į Genėvą.

ISKILO 55,000 PĖDŲ Į DAUSAS.

Bartlesville, Okla. — Gruodžio 7 d. lakunas Wiley Post lėktuvu iškilo į tolimas dausas — į statosferą. Už poros valandų nusileidęs, jis pranešė, kad, jo manymu, jis buvo pasiekęs 55,000 pėdų augštumą, kur siaučia didelis šaltis ir kur oro skystis leidžia lėktuvui išvystyti nepaprastą greitumą. Augštį rekorduojantis instrumentas patarta į Washingtoną, kur bus patikrintas, kaip ištiesių augštai Post'as iškilo.

UŽSIGINA ĮTARIMO.

Youngstown, Ohio. — Buvo daroma įtarimų, kad Jugoslavijos karaliaus Aleksandro nužudymo planai padaryta Jungtinėse Valstijose gyvenančių kroatų. Dabar kroatų vadai užginčina tą paskalą. Jie sako, kad tarp vietinių kroatų apie tai nieko nežinoma. Nužudyto karaliaus ištremtas darbuotojas Dr. B. Jelic seniau buvo pareiškęs: „Karaliaus Aleksandro žuvimas nėra jokia žmogžudystė. Kroatų tauta nusprendė įvykdyti mirties bausmę Aleksandriui Tironui.“

TEISIA 42 SOCIALISTUS IR KOMUNISTUS.

Kassel, Vokietija. — Čia teisiamą 42 Wiesbadeno darbininkai — socialistai ir komunistai, kurie kaltinami tėsime kovos prieš nacius. Be kita ko, teisme paaiškė, kad priešnacių organizacijų įtaka Vokietijoje auga.

FRANCIJA NURAMINO RUSIJĄ.

Geneva. — Neseniai Francija susitarė su Vokietija del Saar srties: Vokietija Francijai sumokės \$900,000,000 grynais pinigais, duos didelį kiekį kietosios anglies ir laiduos visiems tame krašte gyvenantiems piliečiams lygias teises. Žinoma, Vokietija tai darys, jei Saar sritis nusibalsuos sugrįžti prie Vokietijos. Šitą sutartį padarius, Rusija pasijuto nuo Francijos lyg ir atstumta. Bet Rusijos užsienio reikalų komisarą Litvinovas pasimatė su Francijos užsienio reik. ministru Laval ir jis pasižadėjo nedaryti jokių sutarčių su jokia valstybe, nepasitarus su Rusija. Minimas susitarimas veiks iki galutinai bus pasirašytas Rytų „Locarno“ sutartis. Rusija pasijuto geriau.

REMIJA ATSTATYMO PROGRAMĄ.

New York, N. Y. — Praeitą savaitę čia įvyko National Association of Manufacturers ir Congress of American Industry metinis bendras suvažiavimas. Be kita ko, šiame suvažiavime nuspręsta, kad krašto atstatymui yra reikalinga dar vieniems metams pratęsti NRA programą vykdyti. Suvažiavimas taipgi pripažino, kad atstatymo programai turi būti ir socialės reformos — bedarbių apdraudimas, pensija senatvėje ir tt. Prie to, pasiulyta, kad susirinkęs posėdžiauti kongresas NRA kiek reikiant pataisyti ir jį visomis galėmis administracija vykdyti.

AMERIKA MOKESČIŲ NEDIDINS.

Washington, D. C. — Senatorius King, demokratas iš Utah valstijos, viešai pareiškė, užtikrindamas visuomenę, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė ateinančiais metais jokių mokesčių nedidins. Minimas senatorius sako, kad taip yra nusprendęs prez. Rooseveltas, pažymėdamas, kad nereikalaus kongreso padidinti mokesčius arba skirti naujus mokesčius.

SUGRIOVĖ VIENUOLIKĄ MIESTELIŲ.

Tegucigalas, Honduras. — Praeitą savaitę Copan sritį nusiautė didelis žemės drebėjimas, kuris sugriovė vienuoliką miestelių, kuriuose gyveno apie 30,000 gyventojų. Gana daug žmonių žuvo ir pusėtinai sužeistų. Padaryta daug medžiaginių nuostolių.

REVOLUCIONIERIAI NU- TEISTI KALETĖ.

Madridas, Ispanija. — Čia 18 sukilėlių iš Gijono ir 17 iš Barcelonos kariškas teismas nuteisė po 30 metų kalėjimo. Be to Barcelonoje Ispanijos valdžia užtiklo slaptą komunistų partijos susirinkimą ir suėmė dar 25 tos partijos narius. Jie, beabejo, irgi tokio likimo susilauks.

ŽUVO TRYS ANGLŲ LAKUNAI.

Honolulu. — Praeitą savaitę trys anglų lakunai: Ulm, Littlejohn ir Skilling iš Californijos skrido į Australiją. Išsyk skridimas vyko, bet pagaliau delei sugedimo motoro jie nusileido apie 200 mylių nuo Filipinų salų ir šaukėsi pagalbos. Pagalba išsiųsta, bet iki šiol lakunai nepasirasti. Tikima, kad jie jau yra žuvę.

VYKSTA Į SAARĄ BALSUOTI.

Chicago, Ill. — Gruodžio 10 iš šio miesto išvyko 300 vokiečių į Saar balsuoti laike plebiscito sausio 13 dieną. Tuo balsavimu minimo krašto gyventojai pasisakys, ar jie nori susijungti su Francija, sugrįžti prie Vokietijos ar pasilikti po Tautų Sąjungos globa. Vokiečiai, kurie yra to krašto piliečiai, iš visų kraštų grįžta balsuoti. Sugrįžimo lėšas jiems apmoka Vokietijos valdžia.

NUSINUODIJO MEDINIŲ ALKOHOLIŲ.

Portland, Ore. — Gruodžio 8 d. vietos policija paskelbė, kad pereiną naktį čia 11 asmenų numirė nusinuodiję alkoholiu. Gydytojai susekė, kad mirusieji vartoję medinį alkoholį.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Washington, D. C. — Čia gautas žinių, kad sovietų Rusija į naujai įsteigtą Vladivostoko „kovos zoną“ siūnia medžiagą del daugelio submarinų, kuriuos del Rusija, prisibijodama Japonijos puolimo, rengiasi su minima šalimi prie karo.

Oslo, Norvegija. — Norvegų parlamentas pripažino Nobelio dovaną už taiką A. Hendersoniui.

Iš Lietuvos

PAGERBĖ LEONĄ.

Kaunas. — Spalio 16 d. suėjo 70 metų žymiam Lietuvos teisininkui, advokatui tarybos pirmininkui ir Vytauto Didžiojo Universiteto garbės profesorui Petriui Leonui. Jis yra kilęs iš Suvalkijos, ukininkų šeimos. Mokėsi ir drauge lietuviškame darbe dalyvavo su žymiaisiais lietuvių atgimimo veikėjais. Už lietuvišką darbą prieš didįjį karą buvo net valstybinės tarnybos nustojęs. Nepriklausomoje Lietuvoje p. Leonas kelis kartus buvo ministru ir užėmė kitas atsakingas pareigas. Jis paruošė pirmosios Lietuvos konstitucijos ir steigiamojo seimo įstatymų projektus. Organizavantis Lietuvos universitetui, p. Leonas tuojau stojo į mokslo darbą ir ilgą laiką vadovavo teisių fakultetui. 1923 metais Petras Leonas buvo išstatytas kandidatu į Lietuvos prezidento vietą. Dabar jis verčiasi advokatura ir dažnai spaudoje rašo visuomeniškais klausimais. Ta proga adv. Leonas tinkamai pagerbtas.

DAR VIENAS CUKRAUS FABRIKAS.

Prieš kelis metus Lietuvo cukrų įsiveždavo iš užsienių. Kasmet tekdavo užsieniui už cukrų sumokėti po kelis milijonus litų. Susirūpinus tokiu nenormalumu, buvo nutarta Mariampolėje pastatyti cukraus fabriką. Toks fabrikas Mariampolėje jau veikia treji metai. Tačiau pasirodo, kad vienas fabrikas cukrui nepajėgia visų Lietuvos gyventojų aprūpinti. Todel neseniai Lietuvos ministerių kabinetas nutarė ateinančiais metais šiaurės Lietuvoje — šiauliu ar Panevėžyje apskričiuose pastatyti antrąjį Lietuvos cukraus fabriką. Pastatius dar vieną tokį fabriką, Lietuvos ukininkai galėtų

UOGOS LAPKRIČIO MĖNESY.

Šiemet Lietuvoje buvo nepaprastai šilta vasara, o taip pat ilgas ir šiltas ruduo. Avietės ir kitos uogos rudenį antrą kartą žydėjo ir net vaisių prisirpino. Apie vidurį lapkričio mėnesio Kauno rinkose buvo galima pirkti šviežutėlių, sveikutėlių baravykų.

VOKIEČIAI KERŠTAUJA.

Vienas Klaipėdos krašto gyventojas, Lietuvos pilietis Spingys nesijausdamas kaltu neseniai nuvyko į Tilžę, kur jį vokiečių policija areštavo. Vokiečiai Spingį įtaria jų valstybės išdavimu, bet lig šiol jam jokių kaltinimų dar nepatiekė. Manoma, kad Spingio suėmimas yra vokiečių kerštas už priešvalstybi-

ni, Tautų Sąjungos nusiginklavimo konferencijos prezidentui. P-as Hendersonas yra buvęs Anglijos užsienio reikalų sekretorius.

Berlynas. — Gruodžio 8 d. vyriausybės įsakymu čia uždaryta 21 maisto krautuvė rezidencijų priemiesčiuose, nes maisto produktai šiose krautuvėse parduota brangiau, negu autoritetų nustatyta kaina.

Kaunas. — Tarpe Lietuvos vyriausybės ir Vatikano atstovo Arata vyksta pasitarimai konkordato reikalais. Pasitarimai vedami drauginga dvasia, nors buvo paleista paskalai, kad minimuose pasitarimuose yra kilęs įtempimas.

Geneva. — Tautų Sąjungos taryta nustatė, kad Saar kraštą laike plebiscito saugos tarptautinė policija, susidedanti iš 4,500 ar 5,000 kareivių.

Washington, D. C. — Visame krašte federalės valdžios agentai padarė dideles kratas ir suėmė 560 narkotikų platinimo agentų. Daugiausia suimta New Yorke, Chicagoje, Baltimorėje, Cleveandre ir kituose didesniuose miestuose. Narkotikai daugiausia platinta tarpe augštesnės mokyklas lankančių mokiniių.

Hitleriui Nesiseka

Hitleris, siekdamas paimti į savo rankas visas gyvenimo sritis, buvo sumanęs pertvarkyti evangelikų bažnyčią ir pasidaryti vyriausia tos bažnyčios galva. Tuo tikslu jis buvo pašalinęs ligišolinę evangelikų bažnyčios vadovybę ir jos vietoj pastatęs savo paskirtą vyskupą Miulerį, duodamas jam patarėjų hitlerininką Jegerį. Miuleris ir jo šalininkai tuoj ėmė savaip bažnyčią tvarkyti. Buvo įsakytas pradėti ir baigti bažnytines pamaldas sukiiu „Hail Hitler!“ — kas reiškia, „Lai gyvuoja Hitleris!“ Atsirado net tokių evangelikų kunigų pastorių, kurie pradėjo įrodinėti, kad Hitleris esąs naujas Kristus. Bet tokią Miulerio ir jo patarėjo Jegerio politika susilaukė griežto pasipriešinimo iš tikrai tikinčiųjų evangelikų pastorių pusės.

Neramumai Tilžėje

Lapkričio 14 d. nuo 14—19 val. vokiečių muitinė Tilžėje visiškai uždarė sieną savo piliečiams mažajam pasienio susisiekimui. Ta proga prie muitinės susirinko didelė žmonių minia, daugiausia moterų ir vaikų. Dalis jų grįžo iš Lietuvos į Tilžę su produktais, o kiti norėjo kaip tik vykti į Lietuvos pusę minėtų produktų nusipirkti, bet, esant tilto vartams uždarytiems, vieni negalėjo grįžti į namus, antri — vykti į Lietuvos pusę. Tvarkos palaikymui prie muitinės buvo iššaukta šupo vandens policija ir SS narių. Po ilgo stovėjimo, susirinkusi mi-

nia pradėjo įvairiai šukauti ir pagaliau pralaužė policijos gran dinę ir, vieni su produktais be kontrolės perbėgo į Tilžę, o kiti — norintieji produktų pirkti — į Lietuvos pusę.

Lapkričio 15 d. nuo 8:30—12 val. ir nuo 14—19 val. vokiečių muitinė vėl neleido savims piliečiams atvykti į Lietuvos pusę. Ta proga prie jų muitinės vėl susirinko didelė žmonių minia, taip pat daugiausia moterų ir vaikai, kurios nuolat kėlė didžiausią trukšmą. Nenorėdama duoti progos prie muitinės susirinkti dar daugiau žmonių, policija yra uždariusi judėjimą kai kuriose gatvėse, kurios veda prie pereinamojo punkto.

Sklinda gandų, kad vokiečiai kiekvieną dieną augščiau nurodytomis valandomis savo piliečiams sustabdys mažajam pasienio susisiekimui judėjimą.

Lietuvos Vaikučiai Užsienie- čiams Vaikučiams

Užsienio lietuviams remti draugija laikraščiuose paskelbė atsišaukimą į Lietuvos vaikučius, ragindama juos ruošti ir siųsti Kalėdų dovanėles savo broliukams bei sesutėms, gyvenantiems užsieniuose. Štai tas atsišaukimas:

Po visą pasaulį išsibarstę gyvena mūsų mažieji broliukai ir sesutės — lietuviukai ir lietuviaitės. Dažnai jų tėveliai gražiai jiems pasakoja apie jų tolimą tėvynę Lietuvą ir pamokina ją gerbti ir mylėti. Pasakoja, ir apie jus, vaikučiai, sakydami, jog jūs jau dabar mokate gražiai mylėti savo tėvelius ir artimuosius, o išaugę lygiai gražiai mokėsite mylėti visus žmones ir Lietuvą tėvynę. Šitai iš savo tėvelių girdėdami, anie, svetimuose kraštuose gyvenantieji maži lietuviukai ir lietuviaitės pamylsta jus, savo mažus brolius ir seseles, pamylsta ir Lietuvą tėvynę, tada panoriąs jus pamatyti, jus pažinti, ima ilgėtis ir jų ir Lietuvos Lietuvėles.

Pamylėkite gi tuos savo tolimus broliukus ir jų Lietuvos vaikučią. Pamylę gi prisiminkite, kad artinasi džiaugsmingos Kalėdos ir visų vaikučių taip mylima taip laukiama žvaigždė ta eglaitė. Prisiminkite, kad eglaitė teikia jums gražių dovanų, o sykiu ir daug džiaugsmo ir

daug malonumo. To paties džiaugsmo, tos pat eglaitės su gražiomis dovanėlėmis norėtų turėti jusų tolimi broliukai ir sesutės. Bet didelė dauguma jų neturės iš kur tų gražių dovanėlių gauti, nes jų nelanko gėmiamis užsieniuose. Štai tas atsišaukimas: kas gražų žaisliuką, kas knygėlę, paveiksluką, kas saldinių, sausainėlių rūšių, kas dar ką kitą. Ir kad visa tai būtų, kiek galima, lietuviška, saviška.

O jusų tolimiems draugučiams bus ypač malonu, jeigu prie dovanėlių kiekvienas iš jų ir savo vardą ir pavardę ir adresą, o dar ir kokį laiškėlį pridės. Tada daugelis iš jų tikrai ir gražių padėkos žodį jums atrašys. Neatidėliodami imkitės darbo, nes laiko nedaug beliko. Ruoškitės ir rinkite dovanėles, o kas jums truksta, prašykite savo tėvelių pripirkti. Paruoškite jas savo tėveliams ir prašykite juos mums pasiųsti, o mes žinome, kur gyvena tie tolimi mūsų broliukai, sesutės ir visa jiems persiusime.

Draugijos Užsienio lietuviams remti Centro valdyba.

Hitleriui Nesiseka

Hitleris, siekdamas paimti į savo rankas visas gyvenimo sritis, buvo sumanęs pertvarkyti evangelikų bažnyčią ir pasidaryti vyriausia tos bažnyčios galva. Tuo tikslu jis buvo pašalinęs ligišolinę evangelikų bažnyčios vadovybę ir jos vietoj pastatęs savo paskirtą vyskupą Miulerį, duodamas jam patarėjų hitlerininką Jegerį. Miuleris ir jo šalininkai tuoj ėmė savaip bažnyčią tvarkyti. Buvo įsakytas pradėti ir baigti bažnytines pamaldas sukiiu „Hail Hitler!“ — kas reiškia, „Lai gyvuoja Hitleris!“ Atsirado net tokių evangelikų kunigų pastorių, kurie pradėjo įrodinėti, kad Hitleris esąs naujas Kristus. Bet tokią Miulerio ir jo patarėjo Jegerio politika susilaukė griežto pasipriešinimo iš tikrai tikinčiųjų evangelikų pastorių pusės.

Neramumai Tilžėje

Lapkričio 14 d. nuo 14—19 val. vokiečių muitinė Tilžėje visiškai uždarė sieną savo piliečiams mažajam pasienio susisiekimui. Ta proga prie muitinės susirinko didelė žmonių minia, daugiausia moterų ir vaikų. Dalis jų grįžo iš Lietuvos į Tilžę su produktais, o kiti norėjo kaip tik vykti į Lietuvos pusę minėtų produktų nusipirkti, bet, esant tilto vartams uždarytiems, vieni negalėjo grįžti į namus, antri — vykti į Lietuvos pusę. Tvarkos palaikymui prie muitinės buvo iššaukta šupo vandens policija ir SS narių. Po ilgo stovėjimo, susirinkusi mi-

nia pradėjo įvairiai šukauti ir pagaliau pralaužė policijos gran dinę ir, vieni su produktais be kontrolės perbėgo į Tilžę, o kiti — norintieji produktų pirkti — į Lietuvos pusę.

Lapkričio 15 d. nuo 8:30—12 val. ir nuo 14—19 val. vokiečių muitinė vėl neleido savims piliečiams atvykti į Lietuvos pusę. Ta proga prie jų muitinės vėl susirinko didelė žmonių minia, taip pat daugiausia moterų ir vaikai, kurios nuolat kėlė didžiausią trukšmą. Nenorėdama duoti progos prie muitinės susirinkti dar daugiau žmonių, policija yra uždariusi judėjimą kai kuriose gatvėse, kurios veda prie pereinamojo punkto.

Sklinda gandų, kad vokiečiai kiekvieną dieną augščiau nurodytomis valandomis savo piliečiams sustabdys mažajam pasienio susisiekimui judėjimą.

T E V Y N Ė

Savaitinį Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organą, leidžiamą kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

PASKOLOS SLA. NARIAMS

Kaip buvo numatoma, taip ir įvyko, kad valdžios įstaigos rado reikalingu įsikurti į SLA. nariams teikiamų paskolų duoklėms užsimokėti reikalą. Todėl pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas nerado kitos išeities, kaip tik pareikalauti tų SLA. narių gražinti paskolas pirm sausio 1 d., 1935 metų, kurių paskolų atmokėjimui laikas jau sukako.

Tačiau Pildomoji Taryba, atsižvelgdama į sunkią ekonominę būklę, stengėsi nariams kiek galint palengvinti su paskolų gražinimu ir surado išeitį trejopu būdu palengvinti tiems nariams, kurie neišgalės paskolas atmokėti. Pirmiausia, tai laikinas narių persikėlimas į žemiausią apdraudos laipsnį. Jei nariai norės, tai galės sugrąžinti atgal į tą patį laipsnį, iš kurio dabar keliai, kuomet išgalės tokio augštesnio laipsnio duoklės ir užsilikusios skolas organizacijai užsimokėti. Šis persikėlimas į žemesnius laipsnius palengvintas dar ir tuomi, kad nereikės nariams mokėti net už naują apdraudos paliudijimą, kuris bus išduotas į vietą dabar turimo augštesnio apdraudos laipsnio paliudijimo, jei nariai persikels į žemiausią apdraudos laipsnį šio gruodžio mėnesio laiku. Kurie nariai kelsis po sausio 1 d., 1935 metų į žemesnius laipsnius, tie nariai jau turės mokėti už naują apdraudos paliudijimą 50 centų.

Kurie nariai priguli prie žemiausio apdraudos laipsnio — \$150 ir kartu priguli prie pašėlos skyriaus, tie nariai galės sudėti sutikimą SLA. Sekretoriui, kad jų paskola gali būti atitaukta iš pašėlos ligoje, jei jiems prisėitų sirgti ir imti pašėlą iš Susivienijimo. Trečias palengvinimas, tai kurie nariai nepiguli prie pašėlos skyriaus ir yra apsidraudę žemiausiam laipsnyje apdraudos, tie galės sudėti naują pasižadėjimą, kad vienu metų laiku būtina atmokės savo skolą Susivienijimui.

Pereitam „Tėvynės“ num. SLA. Sekretoriaus pranešimuose yra paaiškinta šis reikalas nuodugnai ir todėl čia nekartosime tų visų detalių. Šia proga mums norisi tik paraginti SLA. kuopų valdybas ir narius neatidėliojant pasinaudoti šiais palengvinimais ir paskolų duoklėms užsimokėti reikalą sutvarkyti kaip nurodoma. To nepadarius šio gruodžio mėnesio laiku, gali prisėiti su teiktas paskolas umai atmokėti arba netekti Susivienijimo narystės. Daugeliu atvejų Pildomoji Taryba yra bejėgė kitaip pasiegti, negu valdžios įstaigų patvarkymai reikalauja. Turime atminti, kad mūsų Susivienijimas, kaip ir visos teisėtose fraternalės organizacijos, yra po kieta valdžios kontrole ir negalime elgtis kaip mums patinka, bet turime griežtai laikytis valdžios patvarkymų ir veikiančių įstatymų.

Kaip dabar dalykai išrodo, tai daug geriau nariams bent laikinai persikelti į žemesnius apdraudos laipsnius, negu pasilikti augštuose laipsniuose ir savo duoklėms užsimokėti paskolas iš organizacijos prašyti. Sukakus laikui paskolą reikia atmokėti. Tuo tarpu persikėlęs narys į žemiausią apdraudos laipsnį žymiai savo duokles sumažina ir niekas jį neverčia keltis atgal į augštesnį laipsnį. Sugrįžti į augštesnį laipsnį narys gali bile laiku, kuomet jo ekonominė būklė pagerės ir savo duoklės ir skolas organizacijai be jokių sunkumų užsimokėti galės. Štai realus pavyzdys: neskaitant pašėlos skyriaus duoklių, narvis įstojęs į Susivienijimą 1920 metais 30 metų amžiaus budamas, į centralinį išdą už \$1,000 apdraudos mokesčių moka po

\$1.39 į mėnesį. Tuo tarpu persikėlęs ant \$150 apdraudos turėtų mokėti tik 33 centus į mėnesį. Milžiniškas skirtumas. Tik labai retas narys tokios sumos duoklių užsimokėti negalėtų.

Iki sekamų naujų metų nariai turėtų pasinaudoti šiais palengvinimais, kuomet nereikia net jokių persikėlimo išlaidų mokėti. SLA. kuopų viršininkai turėtų pagelbėti nariams tokius persikėlimus atlikti, nes persikėlimui į žemesnius apdraudos laipsnius nereikia jokie formaliai atlikti kuopų susirinkimuose. Tokias pamainas tik finansų sekretorius raportuoja artimiausiam kuopos susirinkimui, tai viskas.

SLA. Sekretorius savo pranešimuose prašo pagelbos iš SLA. kuopų valdybų, kad jos šį svarbų reikalą tinkamai paaiškintų nariams ir teiktų visokią pagalbą, ypač paskolas emusiems iš SLA. nariams gelbėti išpildyti reikalaujamus formalumus, jei nariai neišgalės paskolų atmokėti. Reikia pasitikėti, kad gerbiaimi SLA. kuopų finansų sekretoriai ir kiti valdybų nariai sulig geriausių išgalių pagelbės nariams ir Centru šiuos reikalus tinkamai sutvarkyti.

KLAIDINGOS IŠVADOS

Kuomet bent koku reikalu be nuodugnaus apsisvarstymo šokame prie išvadų, visuomet klaidingas išvadas padarome. Šioje vietoje komentuosim pereito SLA. 38-to Seimo nutarimą, kuriuom įsakoma visoms SLA. kuopoms užstatyti kauceiją už savo tuos viršininkus, kurie globoja narių sumokamas duokles ir kitokių Susivienijimo ir kuopų turta, pastebėjome, kad tokis Seimo nutarimas yra privalomas visoms kuopoms ir Pildomoji Taryba gali pasikaityti reikalingą premiją už kauceiją užstatymą privalomomis kuopoms duoklėmis ir neužsimokėjusios kuopos šios mokesčiai, gali netekti savo teisių prie atstovybės Seime ir kitaip skaitytis ne pilnai geram stovų. Šitokių mūsų daleidimą vienoms SLA. kuopos pirmininkas pasikaito jau įvykiu faktui ir mus bei Pildomąją Tarybą išbara sekamai:

„Kokią teisę Pildomoji Taryba turėjo nutart bausti kuopas net jų teisių atėmimu vien užtai, kad kuopos atsisako užstatyti kauceiją už savo viršininkus? Seimas tik pataria užstatyti kauceiją už savo viršininkus ir neduoda jokios teisės Pildomajai Tarybai bausti kuopas. Iš kur tokie mandruoliai atsirado Pildomojoje Taryboje, kad jau net bausmėmis kuopoms grumoja? Taipgi ir „Tėvynės“ redaktorius su pasigėrėjimu tokius Pildomosios Tarybos nutarimus garsina. Reikalauju būtina šį mano pareiškimą patalpinti „Tėvynėje“ ir viešai paaiškinti į mano klausimus.“

Išpildome gerb. SLA. veikėjo reikalavimą. Pirmiausiai, tokio Pildomosios Tarybos nutarimo nėra, kaip gerb. veikėjas įsivaizdina. Mes savo rašinyje tik nurodėme Seimo nutarimą, kurį privalo pildyti visos SLA. kuopos. Ir šia proga turime pastebėti, kad Seimas nepatarė kuopoms užsistatyti kauceijas už savo viršininkus, bet „įnešta, paremta ir vienbalsiai nutarta, kad visos SLA. kuopos BUTINAI PRIVALO užsistatyti kauceiją už savo viršininkus tokioje sumoje, kokią Pildomoji Taryba nurodys“. Čia aiškus ir griežtas Seimo nutarimas ir jo nepildymas reiškia prasižengimą prieš SLA. įstatymus. Seimui nereikia nutarti ir įgaluoti Pildomąją Tarybą bausti ar nebausti SLA. kuopas ir narius už nepildymą įstatymų, nes SLA. konstitucija tai nurodo ir įsako viršininkams palaikyti organizacijoj konstitucijos nurodomą tvarką.

Pagaliau, Pildomoji Taryba negalėjo nutarti baust kuopas už neužstatymą kauceijos už kuopų viršininkus, nes iki šiol dar nei viena SLA. kuopa neprasižengė prieš šį Seimo nutarimą. Pasitikime, kad nebus tokių kuopų, kurios atsisakytų išpildyti Seimo nutarimą pačių kuopų ir jų narių turto apsaugai padarvta. Toje savo pastaboje SLA. kuopoms tik nurodėme kas galėtų atsitikti, jei kuopos atsisakytų pildyti Seimo nutarimą. Nurodėme ne vien kuopų atsakomybę už nepildymą įstatymu

bet ir kitas galimybes nuostolių kuopoms ir nariams, kuomet kuopų viršininkai paliekami be jokios kaucijos. Ir kiekvienas privalo suprasti, kad kuopų viršininkams kaucijų reikalaujama ne delto, kad nepasitikima SLA. veikėjams, bet delto, kad apsaugoti narių sumokamas duokles nuo pražuvimo bent koku atsitikimu.

Taigi gerb. SLA. veikėjas visai bereikalingai priėjo tokių išvadų, kad jau Pildomoji Taryba yra nutarus bausti SLA. kuopas. Niekas negali nutarti bausmę pirm prasikaltimo papildymo. Mūsų komentaruose apie kalbama Seimo nutarimą nėra jokio pagrindo tokioms išvadoms, kaip gerb. SLA. veikėjas padarė. Tas, matoma, įvyko vien delto, kad mūsų kritikas reikiama neišgiliojo į mūsų pastabas ir todėl klaidingai jas suprato.

PRIEŠINASI REFORMOMS

Nacionalės Fabrikantų Asociacijos metiniam kongrese, kuris įvyko pereitą savaitę New Yorke, asociacijos prezidentas p. Bardo pareiškė, kad fabrikantai visomis išgalėmis griežtai priešinsis Amerikos Darbo Federacijos pastangoms įstatymų kelių įvesti industrijoje 30 valandų darbo savaitę. Fabrikantų prezidentas sako, kad tokis įstatymas atneštų industrijai tokių suirimą, kokio šis kraštas dar niekuomet neturėjo. Todėl esą visa Amerikos industrija vieningu frontu priešinsis tokio federalio įstatymo įvedimui.

Niekas negali uždrausti fabrikantams savo interesus ginti. Tačiau netik Amerikos organizuotų darbininkų vadai, bet ir žymiausi ekonomistai temato vienatinį budą nedarbo mažinimui — tai trumpinimą darbo valandų industrijoje ir pramonėje. Fabrikantai priešinsis didesnių mokesčių valdžiai mokejimui, kad sudarius išgales nedarbo prislėgtus žmones sušelpiti, jie priešinsis ir darbo valandų mažinimui, kad esama virš dešimties milijonų bedarbių armiją sumažinus. Jiems svarbu tik viena — tai jų interesai ir kaip galima didžiausai pelnai.

Pats gyvenimas versta verčia siekti drastiškų reformų mūsų ekonominėje ir socialėje santvarkoje. Tokių reformų įvedimui nepajėgs pasipriešinti net saumyliai turtuoliai.

REIKŠMINGAS ĮKALTINIMAS

Šiomis dienomis federalė „Grand Jury“ įkaltino garsios Morro Castle garlaivio tragedijos kaltininkus. Įkaltino netik kapitono pareigas ėjusį kap. Warmis ir vryiausį laivo inžinierių Abott, bet kartu įkaltino ir kompanijos egzektivy vice prezidentą Cabaud ir pačią kompaniją, kaip tokią. Įkaltintiems asmenims grumoja 10 metų kalėjimas ir \$10,000 pinigine bausmė.

Tai bene bus pirmas tokis įkaltinimas už įvykius garlaivio katastrofą, kurioje žuvo arti pusantro šimto gyvybių. Paprastai turtingos laivų kompanijos išsisukdavo nuo atsakomybės už tokias tragedijas, viską suverčiant nelaimingam atsitikimui. Tačiau su Morro Castle tragedija negalėjo to padaryti, nes perdanga aiškūs liudymai nurodė, kad šioje nelaimėje, kaip ir operavime garlaivio, apsilenkta su visomis saugumo taisyklėmis ir naudojamosis priemonėmis garlaivių nelaimėms išistikus. Įrodyta, kad Ward kompanija samdė pigius, nepatyrusius sveltinšalius jureivius, kurie buvo priversti dirbti vergijos laipsnio siekiančiose sąlygose. Įrodė, kad laive nebuvo tinkamos sargybos sistemos, nebuvo reikiamos disciplinos, kad gelbėjimosi laiveliai apleisti ir neuztektinai jų buvo.

Šitas Morro Castle tragedijos kaltininkų įkaltinimas yra patarnavimu juromis keliaujančiai visuomenėi. Kuomet laivų kompanijos žinos, kad jų apsilenkimas su įstatymais laivų operavimu sriy didesnių pelnų tikslu bus valdžios persekiojamas ir jie bus laikomi atsakomings už visus nelaimes, tai ir keliavimas juromis pastos nepalyginamai saugesniu, negu iki šiol buvo.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. I. B. BRONUŠAS,
3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

APMARINIMO VAISTŲ VARTOJIMAS LAIKE GIMDYMO.

Rašo Dr. I. B. Bronušas.

(Užbaiga)

Kitas užmarinimo budas yra taip vadina-
mas *scopolamine-morphine* užmarinimas, kurį iš-
rado daktaras Steinbouckelis 1902 metais. Tai
yra budas, kuris pašalina skausmus laike gim-
dymo ir susideda iš įleidimo po oda viršminėtų
vaistų. Sunku kas gero pasakyti kaslink tokio
gimdymo budo, nes vieni stovi už, kiti gi aiški-
na, kad tas blogai atsiliepa į kūdikius, nes to-
kių motinų kūdikiai turi vargo iki kvėpavimas
prasidea, o atgaivinimui prisieina ieškoti įvai-
rių įmonių ir, pagaliai, nepergeriausiai atsilie-
pia ir į motinos sveikatą.

Trečias užmarinimo budas yra tai hypnotiz-
mas, kurio įtekmeje moteris nejaucia skausmo
laike gimdymo. Hypnotizmas ateityje gal sulos
ir labai svarbią rolę, bet šiaandien jis lošia labai
mažą, nes ne kiekvieną moterį galima užhypno-
tizuoti. Hypnotizmas tik tuomet pasiseks, kada
tokia moteris pirmiausia buvo užhypnotizuota, ki-
taip — labai retai tepasiseka toksai bandymas
toje srityje.

Bekalbėdamas apie įvairius apmarinimo bu-
dus ir vartojamus vaistus laike gimdymo, ką tik
ne palikau nepasakęs dar apie vieną budą, kurio
gyvastį įvertinančios ir išmintingos moterys tu-
rėtų begalo saugotis. Tai yra senas budas, kurį
vartoją ignorantes bobutės. Medicinoje skals-
grudį — *ergot* vartoja tik užgimus kūdikiui,
bet ignorantes bobutės, kurios neturi mažiausio
supratimo, kada ir kiek ir kaip vartoti skalsgru-
dį, daug blėdies gali padaryti jį bevartodamos.
Todėl, sakau, moterys turi dabotis, jei nori likti
gyvomis po kūdikio pagimdymui, nes neatsargus

skalsgrudžio pavartojimas jau ne vieną motiną
be reikalo ir ne laiku nuvarė į kapus.

MAISTO SVARBA IS ATZVILGIO I RASE.

Daktaras H. G. Shermanas iš Columbijos
Universiteto aną dieną apreiškė pasauliui, kad
gero maisto vartojimas pagerina šalies žmonių
rasę, paskatina jos augimą, protiška subrendi-
mą ir ilgesnio amžiaus susilaukimą.

Šių dienų gentkartė, o ypatingai geriau pra-
silavinusioji, taip sakant, senesnioji šios šalies
šeimyna, nepaprastai daug pasinaudojo bėgyje
pastarųjų 40-ties metų iš priezasties tobulėsių
mokslo žinių apie valgymo budą ir maisto rūšį.

Kaip jau šiaandien žinoma, tai įstojantieji į
augštesnes mokslo įstaigas mokiniai yra kur
kas augštesniais ir jaunesniais, negu tokių fak-
kultetų mokiniai budavo 40 metų atgal. Dak-
taras Shermanas mano, kad tokis jaunimo au-
galumas paeinaš nuo geresnio, moksliškai pa-
teikto, valgio.

Netikėtai geroje sveikatoje šios šalies žmo-
nių užsilaikymas bėgyje pastarųjų keturių me-
tų, neatsižvelgiant į blogų laikų aplinkybes, be
abejonės, paeina nuo geresnio maisto vartojimo
geresniais laikais, davusiais progą žmogaus at-
sparumui įsidirbimui, kad jo sveikata geriau at-
silaikytų laike blogų laikų.

Daktaras Shermanas neseniai pranešė šalies
moksly akademijai, kad mažų gyvūnelių tyrinė-
jimas patvirtina jo išvadą apie žmogaus suge-
bėjimą atsilaikyti laike blogų laikų.

Tolesnieji tyrinėjimai parodė, kad mažes-
niųjų gyvūnelių gyvenimo prailginimui reikia
tik daugiau tokio maisto, kuris susidėtų iš vita-
minų A ir G ir kalkių. Vitaminą A rankame
piene, kiaušiniuose, žaliuose ir geltonose daržo-
vėse ir kepenyse ir vitaminą G — piene, kiau-
šiniuose, mėsoje, vaisiuose ir daržovėse ir pie-
ne kalkių.
Dr. I. B. Bronušas.

Gyvenimo Nuotrupos

MOKSLAS IR MILITA-
RIZMAS.

Šiomis dienomis Augščiausias
Jungtinių Valstijų Teismas, iš-
sprendė, kad piliečių mokes-
niais užlaikomose augštojo moks-
lo institucijose militarinis lavi-
nimas yra teisėtas ir privalo-
mas kiekvienam tokiose institu-
cijose besimokinančiam studentui.
Šiam nuosprendžiui reika-
las iškilio, kuomet Kalifornijos
Universiteto, Los Angeles mieste,
du studentai atsisakė lavin-
tis militarių pareigų. Jie savo
atsisakymą pamatavo religiniais
įsitikinimais. Už tokį atsisaky-
mą studentai buvo suspenduoti.

Augščiausias valstybės teis-
mas vienbalsiai nusprendė, kad
militaris lavinimas visuomenės
lėšomis išlaikomam universitete
nėra priešingas konstitucijai
ir kad tokių studentų sus-
pendavimas yra teisėtas.
Kai kurie Amerikos laikraš-
čiai labai patenkinti tokiu teis-
mo nuosprendžiu ir jį labai gi-
ria. Esą kuomet jaunuolis gau-
na mokslą visuomenės lėšomis
ir jo sąžinė jam leidžia tuomi
naudotis, tai jis neturi teisės
savo sąžinės įsitikinimais bei-
remdamas atsisakyti lavin-
tos visuomenės apgynimui atsi-
tikimais karo ar kitokiam visu-
menės apsaugos reikalui iškilus.

Keista, kuomet mokslas mai-
šomas su militarizmu. Pasaulis
tikisi karams galą padaryti
mokslo keliu einant. O čia
mokslo įstaiga užsiima milita-
rizmo auklėjimu. Nesveika kom-
binacija.

BOLŠEVIKŲ KERŠTAS.

Gruodžio 1 d. nužudytas Le-
ningrade Sovietų Rusijos vie-
nas tos dešimties vyrų, kurie
valdo Rusiją, butent Sergejus
M. Kirovas. Jį nušovė tulas Le-
onidas V. Nikolajevs, buvusis
augštas bolševikų valdžioj val-
dininkas. Vadinasi, augšto ko-
misaro žudytojas nėra joks
„baltgardietis“ kontr-revolu-
cionierius, kaip bolševikų spau-
da jį perstato. Užsienis daro
išvadas, kad kokio nors asmeni-

nio piktumo motyvas bus prie-
žastimi šios žmogžudystės.

Vienok Maskvos žinios gruod-
žio 5 d. skelbia, kad net 66 as-
menys, jų tarpe viena moteris,
sušaudyta kaipo revoliucijos
priešai baltgardiečiai, nors
jie nieko bendra su nužudymu
komisaro Kirovo neturėjo. Už-
teko to, kad bolševikai juos nu-
žūrėjo „revoliucijos priešais“ ir
jie sušaudyti...

Vis tik begalo keista, kad vie-
no Rusijos viršunių komisaro
gyvybė yra brangesnė už kelias
dešimt kitų Rusijos piliečių
gyvybes. Jei už nužudymą de-
šimtaeilio Rusijos viršunių ko-
misaro atkeršijimui reikalinga
paaukoti keliasdešimt Rusijos
žmonių gyvybių, tai kiek tuomet
turėtų Rusijos bolševikai iš-
šudyti „baltgardiečių“, jei
kas nors nužudytų patį Staliną?
Tuo tarpu žmoniškumo principu
žmogaus gyvybę įkainuojant,
Stalino gyvybė nėra brangesnė
už paprasčiausio Rusijos piliečio
gyvybę. Tokis Rusijos viršu-
nių kerštavimas eiliniams be-
vingniams piliečiams yra jo-
kiaias motyvais nepateisinamas
ir tiesiog žvėriškumo laipsnio
sieikia.

NEREGYS ADVOKATAS.

Šiomis dienomis New Yorke
tarpe kitų prisaiškintas ir prilei-
stas teismuose praktikuoti ad-
vokatas Warren C. Germain,
kuris yra visiškai neregys. Bu-
damas 14 metų amžiaus taip
nelaimingai puldamas susizeidė,
kad neteko regėjimo ir per 12
metų amžinoje tamsoje gyven-
damas pasiekė advokato moks-
lo.

„Aš nenoriu, kad būtų rašo-
mi apie mane bent kokie senti-
mentaliniai nonsensai“, pareiškė
jaunas, 26 metų amžiaus, advo-
katas Germain. „Aš tik pasie-
kiau tai, ko pasirijau pasiek-
ti.“

Toliaus neregys advokatas pa-
aiškina kaip jis mokslo pasiekė
ir visą kreditą atiduoda motinai,
išvadas, kad kokio nors asmeni-

bėjo jam mokslo pasiekti. Jis
sako, kad jokie sunkumai negali
žmogui pastoti kelio prie užsi-
brėto tikslo, jei tik žmogus tu-
ri tvirtą pasirijimą tikslo pa-
siekti. Jis nenaudojo neregiam
skirtų knygų, nes jurisprudencijos
moksliu neregiams rankve-
džių nėra. Jam motina skaitė
tuos pačius rankvedžius, kokius
visi studentai naudoja ir iš tų
pačių įstatymų knygų jis mo-
kinosi. Kas liečiasi rašymu, tai
jis naudoja rašomąją mašinėlę
ir ja gali rašyti po 55 žodžius
į minutę. Ir vis tik tokiu būdu
besimokindamas jis pasiekė per
12 metų vidurinį ir augštąjį
mokslo. Baigė Columbijos uni-
versitetą gabiųjų studentų tarpe.

Štai puikus pavyzdys kiekvie-
nam jaunam žmogui, ką galima
pasiekti su pasirijimu ir pasi-
kėjimu savimi užsibrėžto tiks-
lo siekiant.

VAIKAS SU GENIJAU
PROTU.

Šiomis dienomis New Yorke
dienraščiai išgarsino tulą septy-
nių ir pusės metų amžiaus žy-
duką, turintį didžiausias prota-
vinis išgales už visus pasaulio
žinomus genijus. Protavimo iš-
galėms išmatuoti ekspertai nu-
sprendė, kad šis vaikas stovi
žymiai augščiau protavimo iš-
galėse net už viso pasaulio pri-
pažintą protinį genijų Albertą
Einsteiną.

Spėjama, kad šis nepaprastos
išminties vaikas gali išaugti į
tokį mokslininką, kokio pasau-
lis dar neturėjo. Bet gali būti
ir priešingai: jo visi gabumai
gali išsisemti kūdikystės diero-
se. Iš pat mažens jis buvo ne-
paprastai įdomus kūdikis. Pra-
dėjo vaikščioti budamas 14 mė-
nesių amžiaus ir kalbėti pradė-
jo arti dviejų metų amžiaus su-
laukęs. Tačiau kai tik pradėjo
kalbėti, jo sakiniai ir kalba sie-
kė tokio inteligentiškumo laips-
nio, kad visus stebino. Budamas
dviejų metų amžiaus išmoko
skaityti be niekeno pagelbos,
pasinaudodamas vien tuo, ką
girdėjo iš tėvų.

Vadinasi, genijai turi užgimti
— auklėjimas ir mokslas geni-
jų nepadaro.

JAUNIMOKELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasilio grūdus
Ir dirvos nepleiški! Tuomet, kada jauni,
Kaip kuns ima stinoti, dvasia jau sumadus.
Vėlu juk prie darbo: nė sėm, nė piasu.

Kol dega krutinė šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vienio,
Jog nenka ir silpnas net miltinai stoti.
O dirb, idant neitų ugnis ta ant nieko!
Dr. V. KUDIRKA.

Pasirengkim Kalėdoms

Didžioji metų šventė — Kalėdos — jau nebetoli. Ši šventė sukelia didelio jaudėsio katalikiškame ir nekatalikiškame pasauly. Ji ypač žinoma dovanomis: giminėms, draugai, turtingi, neturtingi ir pažįstamieji vieni kitus Kalėdų švenčių proga apdovanoja dovanomis. Organizacijos gi šia proga apdovanoja neturtingus žmones valgiais ir kitais pasmaguravimais. Ypač link dovanų link mažamečiai, kuriems buk tai „Kalėdų Diedukas“ tas dovanas atneša.

Amerikos lietuvių mažamečiai pradeda atrpasdinėti nuo mūsų gyvenimo. Ypač jie labai mažai domisi organizacijų gyvenimu. Todėl, kiekvienai progai pasitaikius, organizacijos tuos jaunamečius — narių ir nenarių vaikus — turėtų su savo veikla supažindinti. Kalėdų šventėse yra gera proga jaunamečius su Susivienijimu supažindinti, rengiant kalėdines pramogėles, Kalėdų eglaites ir ten jaunamečiams suteikiant kad ir mažos vertės dovanėles.

Tokie parengimėliai mūsų Susivienijimo kai kur praktikuojami; dažniausiai gi juos surengia esančios prie kuopų mokyklės. Bet tai reiktų praplėsti didesne skale: tokius parengimėlius kuopos galėtų surengti ir be mokyklų ir, kaip minėjau, ne vien mokyklų ar Susivienijimo narių vaikams. Rengiant Kalėdų pramogėles, būtina reikia įrengti ir eglaitę — vaikūčių labiausiai mylimą Kalėdų papuošalą. Prie eglaitės reikia surengti programėlę, kurios dalis susidėtų iš pačių vaikūčių dainelių, deklamacijų ir vėliau suaugusieji galėtų pasakyti prakalbėles apie organizaciją.

Yra daug tokių šeimynų, kurios negali Kalėdų eglaitės savo jaunamečiams surengti. Surengus Kalėdų eglaitę bendrai visos apylinkės vaikūčiams, jaunamečiuose pasilyktų neužmirštinis prisiminimas: jie tą įvykį minėtų kol gyvi būtų. Minėtų geru pasireikiu ir, laikui bėgant, užaugę, jie greičiau būtų galima pritraukti prie mūsų organizacijos.

Kalėdinę pramogėlę surengti nesunku. Kuopa galėtų nupirkti eglaitę, o buvniečiai ir turtingesnės šeimos padovanotų dovanėles prie eglaitės. Visą ko reiktų, tai pasirūpinti programėlio surengimu ir tokių dovanėlių suieškojimu. Žinoma, reiktų kiek truso pridėti, bet jis, laikui bėgant, žymiai apsimokėtų ir būtų padaryta vietoje toks tarpe jaunamečių įspūdis, kad mūsų organizacija tikrai savo brolių lietuvių, net ir mažamečių, buvo pagerinimu rupinasi. Kur tokie dalykai galimi — patartina juos įgyvendinti.

Jaunuolis J. K.

Pasišventimas

Neseniai man teko lankytis vienoje SLA. Kuopoje, kuri randasi mažame miestely. Be kitų narių, man ypatingai į akį puolė apytenis žmogus. Nors jau nebejaunas, bet tai gyvas veikėjas: jis užrašo kuopos tarimus, jis kalba visais reikalais, jis duoda patarimus kitiems nariams. Manau, kad toks žmogus ir jūsų jaunuoliai, domė būtų atkreiptas. Neiškenčiau su juo nesuspaižinęs. Platokai pasikalbėjome ir sužinojau, kad toje kuopoje jis dirba jau virš 20 metų — nuo pat kuopos susiorganizavimo. Dirba visa, kas tik reikalinga: eina sekretoriaus pareigas, vyksta, kai reikalas ištinka, ligitonių lankyti, atstovauja kuopą bendruose parengimuose, dalyvauja komisijose. Žodžiu, jis veikia visa, kas tik reikia veikti.

Išklausęs jo visos pasakos, paklausiau: — Dėduk, o kokį gi atlyginimą už tai gauni? — Išgirdęs mano paklausimą, jis platokai nusišypojo ir atklaušė: — Pinigį atlyginimą ar asmeninį pasitenkinimą? — Minty turiu piniginių. Juk už dyką nedirbate? — Taip, vaške, už dyką. Netik už dyką, bet dar savo pridedu. Žiūrėk, gyvenu tolokai nuo kuopos susirinkimų vietos. Reikia važinėti — turiu kelionės

lėšas iš savo kišenės padengti. Parengimuose pasitaiko sveiti draugus — neiškenti, varde organizacijos, keletą dolerių nepraleidęs. Pasitaiko, ką nors rengiant, vienur-kitur nuvažiuoti. Vis iš savo kišenės. Bet visko juk ir nesuskaičiuosi. Per metus vis dešimtį-kitą savųjų dolerių pridedu.

— Jei taip, tai koks gi tikslas savo pinigų veltui mėti? — paklausiau.

— Veltui?! — smarkiai atklaušė tas senyvas darbuotojas. — Čia, vaike, nėra veltus darbas. Viena — aš patarnauju kitiems, kurie reikalingi patarnavimo. Antra — tai mano geriausias dvasinis pasitenkinimas, kurį aš skaitau man pilnūteliu atlyginimu. Čia turiu progos susieiti su savo broliais lietuviams. Čia su jais pasikalbu, pajuokauju. Čia vienas kitą paremiame, kai reikalas iškyla. Čia mes prisimename ir senuosius laikus, kuriuos Lietuvoje praleidome ir kurie mums taip malonūs. E, vaikelai — tiek artimų draugų, vienos organizacijos narių-lietuvių, aš niekur neužėnu. Todėl man čia ir patinka dirbuotis. Todėl aš ir dirbsiu, kol sveikata leis.

— Vadinasi, dirbuojatės iš pasišventimo žmonių, organizacijos ir savo pasitenkinimo labui.

— Jei tą mano mažą darbelį galima skaičiuoti pasišventimu — tai taip.

Ir tai sakant, to apsenio darbuotojo akyse sužibo ašaros. Mano akys irgi sušlapo. Ką jis galvojo — nežinau. Bet man prisiminė: laiminga mūsų organizacija, kad mes tokių pasišventusių darbuotojų turime! Bet tie darbuotojai jau baigiasi. Jie, vienas paskui kitą, jau į juodąją žemelę lenda... Kas bus, kai jų mes neteksime?... Ar užims jų vietas ir ar su tokiu pasišventimu dirbs mūsų organizacijai mūsų jaunuoliai?

Filosofas.

DAINELĖ

Ger girių girelę
Saulėlė tekejo,
Po stiklo langelių
Močiutė sėdėjo.

Pareina dukrelė
Viešoju keleliu;
Klausinėjo močiutė
Jaunosios dukrelės:

„Dukrelė jaunoji,
„Kur tu vaikštinėjai?
„Kodel tavo rubelius
„Rasėlė užgavo?“

„Kodel tavo rubelius
„Rasėlė užgavo,
„Ir rutelį vainikėlį,
„Miglelė užkrito?“

— Lydėjau brolelį
— Viešoju keleliu;
— Su broleliu po berželio
— Žodelį kalbėjau.

— Tai tenai rubelius
— Rasėlė užgavo,
— Ir rutelį vainikėlį
— Miglelė užkrito.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikūčiams.

VARNA IR JUODVARNIS.

Varna labai pavydėjo juodvarniui dėl to, kad žmonės jį laiko pranašystės paukščiu, už ką jį ir godoja. Varna pati labai norėjo tokią pat garbę įgyti. Todėl vieną dieną, pamačius keliu beinančius žmones, ji atsitūpė ant medžio šakos pakely ir pradėjo kranksėti visa gerkle. Keleiviai, išgirdę kranksėjimą, lyg ir nusiminė, nes manė, kad tai negera pranašystė. Bet vienas jų pamatė, jog kranksi varna ir todėl į savo draugus tarė:

— Viskas bus gerai, mano prieteliai. Galime keliauti, nes tai kranksi tik varna, o jos tas kranksėjimas nieko nereiškia!

Tie, kurie nori kuo nors atsižymėti, dažniausiai patys save pajuokai pasistato.

ISIMYLĖJĖS LIUTAS.

Liutas išmilylėjo į dailią mergelę ir prašėsi pas jos tėvus į žentus. Mergaitės tėvai net nė nežinojo, ką liutui atsakyti. Jie nenorėjo išleisti savo dukters

už liuto ir podraug bijojo įžeisti girių karalių. Pagaliau tėvas sumanė ir tarė:

— Mes jaučiamės labai laimingi, kad jūsų karališkajai didenybei patiko mūsų dukterė... Jūs betgi žimote, kad mūsų dukterė — yra dar labai jauna ir išlepinta mergaitė, o tamsta, beglamonėdamas, ją gali įdrėksti... Jei tamstos karališkoji didenybė sutiksime nusikirpti nagus ir išsirausti dantis, tai mes mielai apsvarstysime šį klausimą rimtai...

Liutas buvo taip išmilylėjęs, kad nusikirpo nagus ir išsirausti dantis. O kada sugrįžo atgal pas mergelės tėvus, tai šie nusiuko iš jo stačiai į akis ir pristatė liutą prie darbo, nes:

Meilė prijaunkina ir žiauriausius žmones.

Ašaros

Vyras atskėlė paniures. Neatsargiai pastumęs šalia miegojusią mažąją mergytę, jis apsimovė lopusiais ir molinias kelines ir basas nuėjo praustis. Nusiprausęs, piktas, susišukavo šukų liekanomis, pasižiūrėjo į veidrodžio skeveldrą, metė ją šalin, kad dar kraščiuokas nuo jos nutruko ir, palindęs po žmonos lova, susišuko medines kurpes. Eis ieškoti darbo vėl...

Žmona, gulėdama su kitu vaiku antroje lovoje visus vyro judesius sekė nepasijusiomis, prakaituotomis nuo tvankaus oro kambary, akimis.

— Tai gal tu dar kartą nueisi pas tą rangovą!... — bailiai tarė moteris.

Vyras taip pat buvo neišmiegojęs. Jis daugiau ieškojo akimis priekabių piktumui išlieti; kaip ką nors užkasti. Buvo pikta ant savęs, buvo gaila vaikų ir jų motinos, bet jis, nepatenkintas klausimu, iššovė:

— Na, ir ko tu prikibai prie manęs, sakau!... Kad reikės, tai ir nueisiu!...

Žmonai buvo taip pat gaila savo vyro, kuriam vis nevyksta darbo gauti, bet ji daugiau niekaip nemokėjo jo paguosti, o vyras jos balse žvelnumo, nuvargęs, nepastebėjo... Dar ji tarė vyrui:

— Taigi aš nieko, aš tik sakau... — Tu vis sakai, vis sakai!... — piktai nutraukė jos žodžius vyras. — Geriau keltum, kambary sutvarkyti — juk tvanku kaip pas kiaušles!...

Nieko kito vyras nenorėjo sakyti, bet pasakė... Apsivilkęs su lopytomis alkūnėmis švarką, jis trenkė durimis ir išėjo. Nuo durų trenksmo nubudo mažytė, praktynė išgąsdintas akis, pasižiūrėjo ir paklausė:

— Ko tu, mama, verki?!...

Gi meseniai buvo ištekėjusi, bet nieko įdomaus naujame gyvenime nerado. Su vyrų gyvenimu taip pat, kaip ir budama jo sužadėtine, pinigų visoms jos užgaidoms nestokavo, vyras jau pradėjo įgirsti savo pataikavimais, buvo noras „ko nors kilnesnio“, ko nors jaudinančio, kaip filmose, kaip romanuose... Vyras ją myli tokią pačia meile, kaip ir ji jį myli, nieko netruksta, — nuobodu!... Reikia ko nors!

Taip ji ir galvojo, nubudusi minkštoje lovoje. Vyro jau lovoje nebebuvo. Buvo kažin ko „liudna“ jos širdžiai. Buvo noro verkti ir tuo pirmą kartą pajavrinti gyvenimą. Bet jokios priežasties tam nebuvo.

Už durų tesikrapštė vyras. Jis dar neišėjo. Žmona pažiūrėjo į laikrodį prie lovos, ant naktinio skobnelio, — kelios minutės beliko: jis turi skubėti į tarnybą...

Durys prasidarė. Jis įjėgęs, paklausė: — Ar tu nematei mano lazdos?... — Nel!... — Turiu skubėti!... ir vyras uždarė duris išėj.

Žmona pasilikusi viena valandėlę pagalvojo. Ar čia buvo kas nors negero, vyro žodžiuose?... Ne... nebuvo... Bet... juk „širdis“ taip nori verkti!... Taip, buvo ir yra negera vyro tame pasielgime!... Jis „tik tiek paklausė“ — „Ar tu nematei mano lazdos?... O jos „siela“, o ji pati, ji — kuri jį taip „myli“... Ne, ne, čia — žiaurumas, didžiausias vyro žiaurumas! Taip negalima praleisti — čia tik akmeniu nebūtų liudna!...

Ponia tingiai atskėlė. Nebuvo ko skubėti, vis tiek visa diena, kaip vakar arba ryt, laisva... Kaip meška vieno kaulo, pasilenkus užsimovė minščiukes odines šliures su šilkinu puru, apsiautė išsiuvinėtu apsiausteliu, norėjo pasižiūrėti į didįjį veidrodį kėrtėje, bet staiga atsiminė žiaurią vyro skriaudą, vėl grįžo prie lovos, krito ant jos, įdėjo veidą į pagalvį ir pasikukčiodama pravirkė... Tarnaitė įėjusi išsigando ir paklausė: — Kas tamstai, ponია!?!... Kodel tamsta verki?!... Ir išbėgo skambinti vyrui.

Arėjas Vitkauskas.

Martynas Jankus Apie „Aušrą“

(Iš kun. Miluko paskaitų Chicagoje „Aušrininkų Frazės ir Parafrazė“)

(Užbaiga)

Dr. Jonas Šliupas Knygoje „Liet. Rašt. ir Raštinkuose Apie Martyną Jankų Rašo:

...Nukeliavęs į Ragainę pas pamislytąjį dukorių Kybelką patyrė, kad nekuri mokintiesni lietuviai iš Maskolijos ir kitur žadą laikraštį išleisdinti, kurio rėdymu užsimšęs Jurgis Mikšas. Pirmamjam numerui „Aušros“ pasirodžius, Jankus nulindęs slapta vieną ekzemplierių nusi-pirkęs perskaitė prakalbą ir „atminimą“ bei „Lietuviškąją kalbą“, ir tyliai prasijuokęs iš džiaugsmo toliaus skaitė:

Tol' už Dauguvos kraštą Lietuvos
Smalinė žeme užgavo;
Šiaurėj Baltmarės, pietuos Juodmarės
Lietuvą aprubežiavo.

Kyjovas, Rusai, Latviai ir Prusai,
Gudai ir pikti Totorei,
Lietuvą pažinę, vainiką pyne —
Lietuvius dabai padorei.

Ir labai buvo plati Lietuva,
Daug ana žemių ingijo!...
Žmonės laimingi buvo turtingi,
Niekur nebuvo vergijų.

Viskas jam patiko, ir dėlto nuėjęs su Mikšu suejo į pažintį ir patyrė nuo jo nekuriuos jam nežinomus dalykus ir pasizadėjo su visa syla rupintiesi, idant daugiau prietelių pridraugavoti, kas iš dalies nedidelį pasisekimą turėjo, nes Prusuose žmonės pripatė buvo tikrai tokį laikraštį skaityti, kursai gotiškomis raidėmis spaudintas buvo... Tada Jankus pasiėmė išduoti lietuvišką kalendorių dėl Lietuvos, ir dėl atlikimo to darbo pėkšėšis nukeliavo pas vieną žemaitį ant sulygmės, pokam su vargu kalendorius tapo paleistas į svieta.

Jankus daug ir prie „Aušros“ išleidimo prisidėjo, o ir savo paranką dukoriui Mauderodei davė, kada Šliupas, radęs rėdystę bei pinigų, neturėjo kaštus spaudos uždengti. Nebuvo tuomet Prusuose kito lietuvių, kursai tai būtų pasidrašinė padaryti. Juk ir pats rėdytojas Šliupas per kelis mėnesius jo namuose gyveno, už ką atsi-lygino jam tik „Aušromis“, kada vokiečiai jį išvijo iš savo rubežų. Tokiu budu matomai pinigais Jankus dėl „Aušros“ išlaikymo daug prisidėjo. (Šliupas „Liet. Rašt. ir Raštinkuose“ pusl. 200—1).

M. Jankaus raštas 1903 „Vien. Lietuvnikų (pusl. 2)

Šis Tas Iš „Aušros“ Pradžios.

Kuolaik aš priverstas jaučiaus prisidėti prie „Aušros“ buvo štai kokios mintys. Man rodės, kad „Aušra“ tikrai tuo kartu tegalės platintis tarp lietuvių katalikų, kaip veik mums seksis plačiam svetui žinoma padaryti, kad „Aušra“ pasirodo. Priimtina buvo, kad kalendorius yra nuo žemaičių kaip ir lietuvių pageidaujamas ir mieliai skaitomas, tada už paplatinimą „Aušros“, kalendorius galėtų geriau derėti negu kas kitas. Aš sumasčiau išleisti pirmą „Aušros“ Kalendorių metams 1884. (Tikiu kad Dr. Basanavičius tai neužmanė). Žinoma išleidimas nepasidarė be vargo; Mikšas sakėsi turįs kalendoriui gerų rankraščių, vienok pasirodė, kad jis jų netiktai neturėjo, bet ir juos niekaip pagaminti neįstent kalendorius sutrukdino per savo pasitraukimą kalendorius sutrukdino, ir jie išėjo jau šaune per vėlai, kas paskui ir piktą įspūdį darė ant kalendoriaus išpardavinėjimo; beveik pusė liko neišparduota, Mikšas berods rašėsi ir žadėjo su kaštu prisidėti, bet atsiėjo man vienam tokia negirdėta prekė 800 markių užmokėti. Karabelininkai nei joku budu neprisiėdė pernešti mano siulomą kalendorių, sako: „Vyskupas aštriai kuni-gams paliepęs, kad nei „Aušrą“ ir nei kalendorių nieks neplatintų, ir jei kas tai pasidrištų daryti, tas popirm negaus griekų išrišima, o potam dar važiuos į Syberą“. Jau senėj Mikšas buvo pro šalį, dar „Aušros“ Kalendorėi tebegulėjo pas mane Bitėnuose. Pasilyumas nieko naudos tame dalyke man neatnešė. Parvažiavus Šliupui pas mane ir parsivežus „Aušrą“ iš Ragainės, regis buvo visų numerių po 850, taigi 1,000 tapo drukavotas; turbūt, kad šep teip bus 150 išdalyta arba parduota. Po trijų mėnesių ilgo užtrukimo, atsuntė man Dr. Bassan, ir adresus į lietuvišką beį vokišką išvertęs, teip kad 5 Nr. „Aušros“ būtų galėjęs išsiuntinėjamas būti, bet nelaimė, kad nebuvo pinigų. Tada aš pasileidau ieškoti pernešėjų per rubežų, o kur nuo rubežiaus toliaus jau rodosi vyrų pasiūncia į Rygą iki Miglowaro, kursai po bandaroliu siuntinėjo ant paduotų adresų. Pirmąjį teko man surasti S. P. iš F., kursai iš Aušgirių nuo Šilumaičio iki Kalmėnus nunešė, ten buvo R, ir tas per rube-

pino ant žigunės į Rygą, kaip ir į kelias kitas vietas apie Raseinius. Tuomi nepasikakdinau, bet traukiau parubežiu iki Smalininkų. Pačiuos Smalėninkuos radau palankų žmogų su mano tavoru kupčiauti norintį, tai buvo W.....s. Tas apsiesteliavo 500 kalendorių po 25 kp. ir jis tiek išpardavė. Priegtam jis man užmanė pereiti į Sudargą, bažnytkiemį antrapus Niamuno, ten randas jam pažystamas knygų kupčius Juozas Angrabas. Aš antrą rytą pakilęs parėjau pėščias iki Sudargo, oras buvo teip biauirus ir snigo ir lijo, kad man iki į Sudargą nuėjus jau pradėjo žliejuoti, ištikro man parupo, kur permakvoti: Sudarge galia Angrabą paklausius, jo nei viens nepažino, galiausei viens žydas sakė: kad Kežgalyje Angrabas gyvena ar tas, ar ne, apie tai jis nežino, o kokiam dalykui aš Angrabą įieškou, aš niekam sakyti negalėjau, bijodams savo kailį įkišti, arba už kaziaunus kaštus į Syberą nuvežintas būti. Iki Kežgalio buvo drutai 1/2 mylios, o čion jau vakars. Žut buti einu, kad žygis nebūtų bereikalo. Netoli Kežgalio sutikau vaikina, kurį priverčiau mane iki Angrabu nuvesti, tas reikalavo už savo proce tiktai 10 kapeikų, ką ir padaviau; nuėjus į menkintelė bazuželę Angrabu, atradau Juozą prie apdarymo knygų besipracojant. Angrabas mane palaikė už kiaučių kupčių, ir buvo gatavas, man savo kiaules perstatyti ant prekybos, bet kada aš pasakiau, kad kontrabandiskų dalykų dėl pas jo atėjau, tai jis mane savo namuose užlaikyti nenorėjo, iš baimės idant smertelną grieką neužsitarnautų. Sako tuojaus turįs eiti iki Sudargo kunigo Siderevičiaus, kurs jė pavelys tai, tai rasi galės užsimti, bet vyriausias dalykas buvo tame, kad jis mane per naktį pasilaikyti bijojo. Nors aš didei pavargęs buvau, tai tačiau reketavau drauge iki Siderevičiaus. Kurs rodos teipjau mane gana nemeilingai priėmė, nes tuojaus emė pyktauti ant „Aušros“, kam ji reikalinga, ir tt. Iš Siderevičiaus pamokslų išliuti norėdamas rupinaus pasiguosti, kad pavargęs, ir mieliai rtytojui jo pamokslų klausyčiaus, jis mane nurekamandavo pas nekuri Antanavičių ant nakvynės. An-čius buvo lenkas, bet kalbėjo gana gerai ir lietuviškai, nors aš paislio norėjau labiaus už viską, tai jis negalėjo žingeidystės pilnas man pakajų duoti manęs neklausinėjęs koku mieriu ir su kokiais reikalais aš iki Siderevičiaus ir iki į Sudargą atėjęs? Aš ilgai painiojais, norėdamas nuo jo klausimų nusikratyti, bet jis neatleido, galiaus man pasirodė, kad jis gali būti sugadus, dėl pargabenimo raštų. Teip aš jam siekius ir mierius „Aušros“ ir kitų knygelių, kurias buvau begant laikui įsitaisęs apreikšiau. Jame radau ne priešininką, bet pritarėją ir partiantą, su kuriuomi vėliaus šauneį daug reikalų pervežiau. Jis priėmė nešalus mano knygelė, juos pristatė kur reikėjo, ir aš jam jo proce apmokėjau knygomis teipjau. Teip buvo dvi vietas, kurios be kunigų žinios pergabeno Aušrines. Angr. užsipelnė tame nemirštanti garbės paminklą, nes jis apie 2 metu savo urėdą viernai pilnevojo. Žiemos mete jau po Kalėdų 1883, Šliupas užmanė, kad J., kunigaujantis Palangoje esąs palankus prie „Aušros“ platinimo prisidėti. Tokioms aplinkybėms be esant tik-tai reikėjo surasti vietą šepus rubežiaus, nes J. tokios priduoti nežinojo, todėl aš važiauvau į Klaipėdą ir nuo tenai su vežimu iki Immersatto, o kada ten buvau suradęs nekuri M. J., kursai gatavas buvo mano siuntinius priimti, važiauvau per rubežiu iki Palangos idant su pačiu J. pasi-matyčiau. Aš nesitikėjau, kad katalikiškas kunigas galėtų būti pritarėju „Aušros“, nes buvo iki pat tol vienat tiktai kunigas Burba, kurs „Aušros“ neužsigynė. Meilingas priėmimas, pavaišinimas su obuoliu, ir dar rublius kaipo dovaną ant kelionės mane labai pradžiugino, priegtam jis apsiėmė perimti knygeles ir „Aušrą“ ir priduoti Liepojuje esantiems abonentams.

Teip traukė naujas krutėjimas tolyn; man nuo Jurgaičio sugryžus radau savo namuose ir vėl Jurgį Mikšą sugryžus, kursai buvo po žemaitiją pasitranskęs ir dabar parėjo atgalion Prusų Lietuvą, kad atkalėti savo nuodėtes, o potam ar pas tėvų ar kitur įieškotai sau uždarbės. Ragainėje buvo Sybertas Albano bei K'belkos dukorią nupirkęs, kadangi juodu pavargo, Drukorių buvo rods didei mažos verčios, ir raštų buvo per mažai, kad galėtų nors koki veikala kaip reikiant atlikti. Sybertas turėjo 3 dukteris, kurias jis mieliai norėjo apžėndinti, ir tai vyriausiąją Mikšui pirmo. Ar Mikšas tikrai mislijo Syberto žentu pastoti, aš nežinau, bet jis sugryžęs iš žemaitijos pristojto pas Sybertą, per drukorių ir ant mano parodos gruntavojo „Niamuno „Sargą“ nėdėlinį laikraštį, kurį per pusant-rų metų iš Ragainės išėdinejo ir budino Prusų lietuvius, kurie abelnai buvo nuotartet atsidave. Per didešmę dalį tilpo šalip bėgančių žinių, vė-nat mano raštai. Sybertas vienok teipjau pa- (Užbaiga ant 7 pusl.)

S. L. A. REIKALAI

PROTOKOLAS

SLA. Pildomosios Tarybos Suvažiavimo, Įvykusio Lapkričio 30 d. ir Grudžio 1 ir 2 dd., 1934 m., SLA. Raštiniėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SESIJA PIRMA.

Suvažiavimą atidarė SLA. Prezidentas F. J. Bagočius 10 val. ryte, lapkričio 30 d., 1934 m. Suvažiavime dalyvauja: Prezidentas F. J. Bagočius, Vice Prezidentas J. K. Mažukna, Sekretorius M. J. Vinikas, Išdėtininkas K. P. Gugis, Doktoras-Kvotėjas Dr. J. S. Staneslow, Išdo Globėjas S. Mockus ir E. Mikuziūtė, Kontrolės Komisijos pirmininkas S. Gegužis, Finansų Komisijos pirmininkas J. P. Varkala ir SLA. investimentams patarėjas p. Breckinridge.

1. Prezidentas F. J. Bagočius paaiškina, kad labai svarbūs ir skubūs reikalai netikėtai išliko ir privertė umi laikui sušaukti šį Pildomosios Tarybos suvažiavimą. Toliaus Sekretorius M. J. Vinikas plačiai ir nuodugniai paaiškina, kad atsilankę į New Yorko valstijos apdraudos departamentą patyrė, jog su lapkričio 30 diena baigiasi laikas tu parėdymų, kurie leidžia be nurašymo iš knygų skirtumų kainose iškeisti neturinius amortizacijos teisių bondus į turinius amortizacijos teise bondus ir praneša departamentu griežtą pareikalavimą SLA. valiucijos stovį pakelti iki reikalingos augštumos ir to nepadarius galima susilaukti nesmagių pasekų organizacijai. Išsklausius Prezidento ir Sekretoriaus pranešimus, svarstoma įvairios problemos SLA. bondų pagerinimui. Pagaliau, nutarta pasiūti šio suvažiavimo komisiją į New Yorko valstijos apdraudos departamentą pasitarti tais visais reikalais, kurie privertė ir šį suvažiavimą taip umi sušaukti. Komisijon paskirta: Prezidentas F. J. Bagočius, Sekretorius M. J. Vinikas ir Finansų Komisijos pirm. J. P. Varkala, su kuria kartu dalyvavo ir SLA. investimentų patarėjas p. Breckenridge.

SESIJA ANTRA.

Antrą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 5:30 val. po pietų. Sesijoje dalyvauja visi Pildomosios Tarybos ir Komisijų nariai, kurie dalyvavo pirmoje sesijoje, išskiriant Doktorą Kvotėją Dr. J. S. Staneslow, kuris reikalų verčiamas išvyko į namus.

Atsilankiusi į New Yorko valstijos apdraudos departamentą pasitarimui Komisija raportuoja, kad departamentas nurodė reikalingumą SLA. investimentams pagerinti ir tuomi pakelti organizacijos „solvency“, nes iš departamento valdininkų aiškiai patirta, kad New Yorko valstijos apdraudos departamentas neleis šioje valstijoje Susivienijimui daryti žinio, jei „solvency“ nukristų žemiau šimto nuosimčių. Visą padėtį nuodugniai apsvačius, nutarta priimti S. L. A. investimentų patarėjo p. Breckenridge patiektas ir Finansų Komisijos užgirtas bondų iškeitimui sekamas surašas ir sekama tvarka:

WHEREAS, we have in our bond portfolio a large number of bonds, which owing to the influence of the present economic situation, have lost their relative values and are in danger of declining further in asset value, and

WHEREAS, the New York State Insurance Department has advised us that some of these bonds do not at present comply with the requirements to permit them to be carried on our books at amortized values, and

WHEREAS, some of the bonds originally possessing such qualifications have lost their qualifications to be carried at amortized values on our books, thus reducing very seriously

Table with columns: Prin. Amount, Company, Security Rate, Mat., Approx. Price 11/22/34, Approx. Market Value. Includes entries for M. Cities Service, Dallas Ry., Loews Th. & Rty., Amer. Home Security, No. Amer. Funding Mtg. & Coll., Kentucky Utilities, Old Dominion Power, West Ohio Gas Co.

Table with columns: Prin. Amount, Company, Security Rate, Mat., Approx. Price 11/22/34, Approx. Market Value. Includes entries for Erie R. R. Co. Ref. & Imp., N. Y. & N. H. & H. R. R., Hall Printing, Louisiana & Ark. RR., N. Y. Central & Hud. Riv. Ref. & Imp., M. Laeclde Gas Lt., Lehigh Valley R. R. Co. Cons.

RESOLVED, that since our losses, due to the depreciation of the Old Dominion Power 1-st Mortgage 5, due 1951, are considerable, therefore in order partly to equalize these losses the surplus cash from these transactions should be used to purchase

RESOLVED, that the Lithuanian Alliance of America formally request the Insurance Department of the State of New York, prior to the consummation of this exchange, tentatively to approve and recognize the foregoing transactions and give this Alliance its written consent, thus entitling it to the benefit of the privilege of exchange of securities for betterment of portfolio; and be it further

RESOLVED, that the Secretary of the Lithuanian Alliance of America is fully and completely empowered herewith to prepare and certify all necessary forms, blanks and resolutions required for completion of these transactions; and be it further

RESOLVED, that the Treasurer, K. P. Gugis, is hereby empowered and authorized to sign, endorse, assign and transfer any registered bonds or certificates, which it has been decided to sell by the Executive Board at the meeting held on November 30, 1934, at 307 West 30-th Street, New York, N. Y., in order to put them in negotiable form, and the Secretary, M. J. Vinikas, is authorized to certify the signature of the Treasurer by affixing the seal of the Alliance and signing same as Secretary; and be it further

RESOLVED, that the Mellon National Bank, of Pittsburgh, Pennsylvania, be informed of the adoption of this resolution and be authorized herewith to release bonds held in their custody. The Secretary is instructed to present a certified copy of this resolution to the

the asset value of our bond portfolio, and

WHEREAS, Section 18 of the insurance law was amended so as to provide for an exchange of securities for betterment of portfolio as outlined in the circulars of December 26, 1933, and March 7, 1934, of the Insurance Department of the State of New York; therefore be it

RESOLVED, that the Lithuanian Alliance of America will sell and purchase for the purpose of exchange of securities for the betterment of its bond portfolio the following described securities:

Table with columns: Prin. Amount, Company, Security Rate, Mat., Approx. Price 11/22/34, Approx. Market Value. Includes entries for Erie R. R. Co. Ref. & Imp., N. Y. & N. H. & H. R. R., Hall Printing, Louisiana & Ark. RR., N. Y. Central & Hud. Riv. Ref. & Imp., M. Laeclde Gas Lt., Lehigh Valley R. R. Co. Cons.

Table with columns: Prin. Amount, Company, Security Rate, Mat., Approx. Price 11/22/34, Approx. Market Value. Includes entries for Erie R. R. Co. Ref. & Imp., N. Y. & N. H. & H. R. R., Hall Printing, Louisiana & Ark. RR., N. Y. Central & Hud. Riv. Ref. & Imp., M. Laeclde Gas Lt., Lehigh Valley R. R. Co. Cons.

RESOLVED, that the members of the Executive Board, each and severally, sign these resolutions as authorization to the Mellon National Bank to release all the securities upon payment to them therefor and to use such funds for the purpose of making payment for securities purchased in exchange; and be it further

RESOLVED, that the Mellon National Bank of Pittsburgh be instructed as our fiscal agent to consummate this transaction within thirty (30) days; and be it further

RESOLVED, that the Secretary, M. J. Vinikas, is authorized and empowered upon adoption of this Resolution to file with the Insurance Department of the State of New York, within the prescribed time limits, an affidavit sworn to by him as Secretary of the Lithuanian Alliance of America giving excerpts from the minutes of the Executive Board covering the exchange, giving the date, time and place of the meeting, the names of the members of the Executive Board present thereat, and to request the Superintendent of Insurance to give written approval recognizing these transactions as an exchange of securities for the betterment of portfolio.

Antrą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 9:30 val. vakare.

Trečią sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 10 val. ryte gruodžio 1 d. Sesijoje dalyvauja visi Pildomosios Tarybos

nariai, Kontrolės ir Finansų Komisijų pirmininkai ir SLA. investimentų patarėjas.

2. Svarstoma velionio Antano Bačkiaus, SLA. 36 kp. mario, Chicago, Ill., pomirtinės \$300 išmokėjimo reikalas. Visas reikalas jau teisme spręstas ir teismas nusprendė pomirtinę išmokėti velionio pašėlpgaviui Antanui Ambotai, kuris yra velionio seserėnas. Todėl velionio seseris reikalauja, kad joms pomirtinę būtų išmokėta ir grumoja, kad kreipsis į probate teismą. Apsvračius nutarta pomirtinę išmokėti sulig teismo nuosprendžio.

3. Sekretorius M. J. Vinikas skaito finansinį raportą ir padaro pranešimą kitais reikalais. Pagaliau praneša, kad pereitam Pildomosios Tarybos suvažiavime nutarta bondų iškeitimo transsaksija davė sekamus davinius: Parduota \$155,000 par vertės bondų, o jų vieton nupirkta \$155,000 par vertės naujų, amortizuojamų bondų sekamos sąlygomis: Už \$155,000 par vertės bondų gauta \$80,218.75 Gauta už nuosimčius 1,071.32

Kartu \$1,290.07 Užmokėta komisio 350.00 Užmokėta taksų 56.27 Pašto išlaidos 1.60 Viso liko \$80,882.20 Atėmus nuosimčius -- 1,071.32 Viso gauta \$79,810.88 Už \$135,000 par vertės bondų mokėjome \$64,775.00 Mokėjome už nuosimčius 1,715.75 Brokerių komisai 337.50 Howard & Robbins komisai 600.00 Pašto išlaidos 1.30 Viso \$67,429.53 Atėmus nuosimčius -- 1,715.73 Viso mokėjome \$65,713.80 Liko pelno pinigais \$14,097.08

Iš likusio pelno nupirkta \$20,000 par vertės Chicago & North Western Ry. bondų, už kuriuos užmokėta \$9,550.00. Tokiu būdu liko pelno \$4,547.08. Išlyginus nuosimčių skirtumą, gryno piniginio pelno liko Mellon Banke \$3,867.67. Pildomoji Taryba nutarė šį likusį piniginį pelną priskirti Apdraudos Fondo sąskaiton.

4. Svarstoma SLA. Fondų pergrupavimo reikalas. Visą padėtį nuodugniai apsvačius nutarta įgalioti Sekretorių M. J. Viniką praveisti galimą SLA. Fondų pergrupavimą ant kiek įvairių formalumai ir įstatymais.

5. Svarstoma valdžios pareikalavimas, kad emusieji iš SLA. paskolas duoklių užsimokėjimui nariai, kurių atmokėjimo paskolų laikas išsibaigė, kad savo paskolas grąžintų pirm naujų metų. Visą padėtį nuodugniai apsvačius nutarta ir įsakytą SLA. Sekretoriui pareikalauti visų narių, kurie turi emę paskolas iš SLA. duoklių užsimokėjimui ir kurių paskolų atmokėjimui laikas sukako, kad šiame gruodžio mėnesy visi tokie nariai jiems suteiktas paskolas atmokėtų arba persikeltų į žemiausį apdraudos laipsnį. Persikėlimo išlaidos — 50 centų už naują narystės paliudijimą bus apmokėtos iš Bedarbių Fondo. Kurie žemiausio apdraudos laipsnio nariai neišgales gautas paskolas grąžinti, tokie nariai turi sudėti raštišką pasižadėjimą paskolas grąžinti laiku vienų metų, arba sudėti SLA. Sekretoriui raštišką sutikimą, kad paskolinta suma būtų atitrakta iš pašėlpos atsitikime tokio nario ligos, už kurią jisai gautų pašėlpa.

6. Svarstoma klausimas, kaip užkirsti kelią pašėlpinėje spaudoje dažnai skleidžiamoms sensacijoms apie Susivienijimo reikalus, tuomi darant organizacijai žalą. Apsvračius nutarta įgalioti SLA. Finansų Komisiją išanalizuoti SLA. finansinę padėtį ir raportuoti SLA. Prezidentui, kuris tokį Finansų Komisijos raportą paskelbtų SLA. organe „Tėvynėje“, jei matys tai naudingą Susivienijimui, kad tuo būdu užkirstus kelią sensacijoms spaudoje SLA. reikalais.

7. Svarstoma SLA. investimentų apsaugojimo reikalas skubiais atsitikimais. Apsvračius nutarta, kad ateity, kuomet pasitaiko kokių nors bondų bankrutavimai, defauldavimai ar reikalas tinkamai apginti SLA. teises prie bondų nuosavybės, tai tokiais atsitikimais SLA. Išdėtininkas K. P. Gugis yra įgaliojamas, reikalui esant, tokius bondus parduoti, depozituoti Bondholder's ar Protective Komitetų nurodytuose bankuose, įstaigose ar teismuose ir pakeisti iš registruotų į neregistruotus „in bearer form“, o SLA. Sekretorius M. J. Vinikas yra įgaliuojamas suteikti reikalingus paliudijimus autorizavimui tokio žygio ir įvardinti tokius bondus.

8. Sekretorius M. J. Vinikas pakelia klausimą ir nurodo jo numatomą planą priėmimui į SLA. pašėlpinį draugijai. Nuodugniai visą padėtį apsvačius, nutarta įgalioti SLA. Sekretorių M. J. Viniką išdėrti galimai priimtinausį ir lengviausį planą draugijų priėmimui į Susivienijimą ir jei tokis planas nespriešins valstijų apdraudos įstatymams ir SLA. konstitucijos patvarkymams, įgaliuojamas Sekretorius tokį planą vykinti gyveniman.

Trečią sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 2-ą valandą po pietų, pareikšdamas, kad sesija 4-ta prasidės 3 val. po pietų.

SESIJA KETVIRTA.

Sesiją ketvirtą Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 3 val. po pietų. Sesijoje dalyvauja visi Pildomosios Tarybos ir Komisijų nariai, dalyvavę trečioje sesijoje.

9. Svarstoma Pennsylvania Fraternal Congress pakvietimas prisidėti prie šios organizacijos, kuri rūpinasi pagelbėti fraternalėms organizacijoms. Įstojimas į šią organizaciją \$5.00 ir metinė mokeskis \$10.00. Apsvračius nutarta prisidėti prie šios organizacijos.

10. Sekretorius M. J. Vinikas perskaityto SLA. 38-to Seimo delegato P. Grigaičio protestą, kuriame jis tikrina, kad SLA. Centro Raštines perkėlimui į Pittsburghą Seimo nutarimas ne taip užrašytas, kaip jis, P. Grigaitis, buvo įrašytas Seime. Kadangi tarpe P. Grigaičio nurodymų kaip jo įnešimas padarytas ir kaip jis Seimo protokole užrašytas principialio skirtumo nesudaro ir pagaliau esant liudymams, kad Seime protokolas buvo taip skaitytas, kaip užrašytas ir Seime buvo vieta šio nutarimo taikymui, tad Pildomoji Taryba neranda galimu P. Grigaičio reikalavimą patenkinti ir nutarimą pakeisti tokia prasme, kaip įnešėjas reikalauja.

11. Svarstoma daviniai SLA. 38-to Seimo delegatų pasisakymo už kurį SLA. konstitucijos skyriaus 20-to pakeitimui priskoje Seime balsavo, t. y. didžiumos ar mažumos Istatymų Komisijos projektą Seimas priėmė. Balsavimo daviniai yra sekami: už mažumos projektą pasisakė balsavę 101 ir 8 su paskolinta suma būtų atitrakta iš pašėlpos atsitikime tokio nario ligos, už kurią jisai gautų pašėlpa.

12. Svarstoma buvusio SLA. Finansų Komisijos nario J. J. Grišiaus reikalavimas išmokėti sąskaitą net didesnėje sumoje, negu pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas svarstė ir rado negalimu sąskaitą pilnai išmokėti. Dabar adv. Grišiaus sąskaita yra \$137.62. Apsvračius nutarta atsaukti pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą, kuriuomi buvo adv. Grišiaus sąskaita išspręsta. Toliaus, nutarta adv. Grišiuvi užmokėti pataisytos sąskaitos tas sumas, kurias sudaro sugaistas laikas sąskaita einant pirm S. L. A. 38-to Seimo, kas sudaro \$80.00 sumą.

13. Svarstoma buvusio pirm SLA. 38-to Seimo Finansų Komisijos sekretoriaus J. P. Varkalo reikalavimas išmokėti sąskaitą pilnai, kurią pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas nerado galimu pilnai išmokėti. Pridėtinus faktus apsvačius nutarta atsaukti pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą, kuriuomi buvo J. P. Varkalo sąskaita išmokėta. Toliaus, nutarta J. P. Varkalui seniaus pridutą sąskaitą išmokėti pilnai, kuri sudaro \$76.15 sumą.

14. Svarstoma klausimas, kaip užkirsti kelią pašėlpinėje spaudoje dažnai skleidžiamoms sensacijoms apie Susivienijimo reikalus, tuomi darant organizacijai žalą. Apsvračius nutarta įgalioti SLA. Finansų Komisiją išanalizuoti SLA. finansinę padėtį ir raportuoti SLA. Prezidentui, kuris tokį Finansų Komisijos raportą paskelbtų SLA. organe „Tėvynėje“, jei matys tai naudingą Susivienijimui, kad tuo būdu užkirstus kelią sensacijoms spaudoje SLA. reikalais.

15. Svarstoma klausimas, kaip užkirsti kelią pašėlpinėje spaudoje dažnai skleidžiamoms sensacijoms apie Susivienijimo reikalus, tuomi darant organizacijai žalą. Apsvračius nutarta įgalioti SLA. Finansų Komisiją išanalizuoti SLA. finansinę padėtį ir raportuoti SLA. Prezidentui, kuris tokį Finansų Komisijos raportą paskelbtų SLA. organe „Tėvynėje“, jei matys tai naudingą Susivienijimui, kad tuo būdu užkirstus kelią sensacijoms spaudoje SLA. reikalais.

16. Svarstoma klausimas, kaip užkirsti kelią pašėlpinėje spaudoje dažnai skleidžiamoms sensacijoms apie Susivienijimo reikalus, tuomi darant organizacijai žalą. Apsvračius nutarta įgalioti SLA. Finansų Komisiją išanalizuoti SLA. finansinę padėtį ir raportuoti SLA. Prezidentui, kuris tokį Finansų Komisijos raportą paskelbtų SLA. organe „Tėvynėje“, jei matys tai naudingą Susivienijimui, kad tuo būdu užkirstus kelią sensacijoms spaudoje SLA. reikalais.

17. Svarstoma klausimas, kaip užkirsti kelią pašėlpinėje spaudoje dažnai skleidžiamoms sensacijoms apie Susivienijimo reikalus, tuomi darant organizacijai žalą. Apsvračius nutarta įgalioti SLA. Finansų Komisiją išanalizuoti SLA. finansinę padėtį ir raportuoti SLA. Prezidentui, kuris tokį Finansų Komisijos raportą paskelbtų SLA. organe „Tėvynėje“, jei matys tai naudingą Susivienijimui, kad tuo būdu užkirstus kelią sensacijoms spaudoje SLA. reikalais.

Fraternalizmas Žmonių Gyvenime

Rašo Adv. K. P. GUGIS, SLA. Išdėtininkas.

SLA. INVESTIMENTŲ PASKIRSTYMAS SULIG RUŠIMIS.

Pirmesnė pora straipsnelių apie investimentus, rodo, jau galėjo palikti įspūdį skaitytojuse, kad saugumo delei investimentai tenka plačiai skirstyti taip šalies plote, taip įvairiose investavimui klasėse arba rušyse. Dabar pažiūrėkime, kiek šiems reikalavimams atsako SLA. investimentų paskirstymas, ypač bonuose.

Štai prieš mane guli firmos Halsey, Stuart & Co. Padaryta atskaita iš SLA. investimentų padėties gruodžio 31 dieną, 1929 metų. Ji sako, kad kalbamū laiku Susivienijimas Lietuvių Amerikoj buvo investavęs bonuose sekamai:

Table with columns: Valdžios, Viešųjų įmonių (public utilities), Gelžkelių, Pramonių, Real estate. Values: \$35,000, 362,000, 20,000, 55,000, 270,000.

Viso — \$742,000 arba 100%

Dabar paskirstykime šiuos investimentus sulig nuosimčiais. Pasirodys, kad buvo investuota į bonus:

Table with columns: Valdžios, Viešųjų įmonių, Gelžkelių, Pramonės, Real Estate. Values: 4.7%, 48.8%, 2.7%, 7.4%, 36.4%.

Viso — 100%

Dviejuose skyriuose — viešosiose įmonėse (public utilities) ir real estate — 1929 metų pabaigoj Susivienijimo buvo investuota 85.2 nuosimčiai iš \$742,000, kuomet kituose trijuose tescirdo investuota tik 14.8 nuosimčių. Aišku, kad šitoks paskirstymas nebuvo tikslus, kad nedaryta tyrinėjimo pirm investuosiant ir kad neprisilaikyta pageidaujamos lygsvaros investimentuose.

Vėliau ši investimentų proporcija kiek pasikeitė. Dar paminta valdžios bonų suma \$44,000, pripirkta municipalitetų ir valstijų saugmenių. Bet ir šiandie SLA. finansiniai patarėjai — Breckenridge and Co. — sako, kad perdaug mūsų organizacijos fondų investuota viešųjų įmonių ir real estate bonuose, jei palyginti jų skyrių investimentus su kitų rūšių investimentais.

Klausimas: kodėl Pildomoji Taryba per pastaruosius trejetą — ketvertą metų nepaskirstė SLA. investimentus tiksliau?

Kai saugmenių vertė biržoj (markete) yra nupuolusi, tai nesinori jas parduoti su nuostoliu. Antra vertus, tenka priminti Pennsylvania apdraudos departamentu pareikšimas, kad S. L. A. Pildomoji Taryba ir bondsai tu jos narių, kurie yra užbondsuoti, bus laikomi atsakomingu už pakeitimus, kitaip sakant, kad Pildomosios Tarybos nariai turės atsakyti, jeigu pakeitimas investimentų padarytų nuostolio organizacijai.

Padarysiu dar mažą palyginimą. Kaip minėta augščiau, 82.2 nuosimčiai iš \$742,000 Susivienijimo fondų buvo įgdyti viešųjų įmonių ir real estate bonuose. Anot amerikono posakio, „perdaug kiaušinių sukrauta vienon dėžėn“. Bet ir kitos fraternalės organizacijos nepasizymi proporcionaliu savo fondų paskirstymu. Ir 1932 metų gruodžio 31 d. atskaitos rodo, kad 63 fraternalės organizacijos turėjo investavusios net 82.4 nuosimčius į valdžios, valstijų, miestų ir apskričių bonus.

Bet šios draugijos buvo investavusios į valdžios ir municipalitetų, o ne į viešųjų įmonių ir real estate bonus. Ir iki šiol valstijų ir municipalitetų bonai tur but geriau stovi, nei kad viešųjų įmonių ir real estate.

kė 159 delegatai. Nuodugniai visą padėtį apsvačius nutarta:

Kadangi del ekonominės depresijos sumažėjusios pajamos į Lėšų Fondą ir delto šis fondas baigia išsisemti, tokiu būdu negalima pereito Seimo nutartų darbų ir įvestų naujų apdraudos skyrių gyveniman vykinti jo įnešimas padarytas ir kaip jis Seimo protokole užrašytas principialio skirtumo nesudaro ir pagaliau esant liudymams, kad Seime protokolas buvo taip skaitytas, kaip užrašytas ir Seime buvo vieta šio nutarimo taikymui, tad Pildomoji Taryba neranda galimu P. Grigaičio reikalavimą patenkinti ir nutarimą pakeisti tokia prasme, kaip įnešėjas reikalauja.

12. Svarstoma buvusio SLA. Finansų Komisijos nario J. J. Grišiaus reikalavimas išmokėti sąskaitą net didesnėje sumoje, negu pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas svarstė ir rado negalimu sąskaitą pilnai išmokėti. Dabar adv. Grišiaus sąskaita yra \$137.62. Apsvračius nutarta atsaukti pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą, kuriuomi buvo adv. Grišiaus sąskaita išspręsta. Toliaus, nutarta adv. Grišiuvi užmokėti pataisytos sąskaitos tas sumas, kurias sudaro sugaistas laikas sąskaita einant pirm S. L. A. 38-to Seimo, kas sudaro \$80.00 sumą.

13. Svarstoma buvusio pirm SLA. 38-to Seimo Finansų Komisijos sekretoriaus J. P. Varkalo reikalavimas išmokėti sąskaitą pilnai, kurią pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas nerado galimu pilnai išmokėti. Pridėtinus faktus apsvačius nutarta atsaukti pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą, kuriuomi buvo J. P. Varkalo sąskaita išmokėta. Toliaus, nutarta J. P. Varkalui seniaus pridutą sąskaitą išmokėti pilnai, kuri sudaro \$76.15 sumą.

(Užbaiga bus)

S.L.A. REIKALAI

PADEKOS ŽODIS SUSIVIENIJIMUI LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Pieno Lašo Draugijos valdyva siūnė Susivienijimui Lietuvių Amerikoje padėką už prisijusią auką \$33.50 arba litų 197.65.

Šie Tautiški Centai nušluostys ne vienai motinai ir jų kūdikiams ašaras.

Prašome priimti mūsų augštos pagarbos pareiškimą.

Dr. K. Grinius, Draugijos pirmininkas. M. Kregždienė, Draugijos sekretorius.

S.L.A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

N. S. PITTSBURGH, PA.

SLA. Darbuotės Naujienos.

Lapkričio 21 d. Lietuvos Sūnų Svetainė įvyko SLA. 3-čio apskričio komiteto ir komisijų narių susirinkimas. Susirinkime dalyvavo apskričio pirmininkas — J. Milleris, sekretorė — Ona Ivanauskiūtė, išdinininkas — K. Šimkunas, organizatorius — S. Bakanas, parengimų komisijos nariai: P. Marmokas, A. Janulevičius ir J. Kižas. Kiti valdybos ir komisijų nariai nepribuvo į šį susirinkimą.

Pirmiausiai buvo suvestos atskaitos iš apskričio buvusio baliaus, kuris buvo rengta lapkričio 9 d. LMD. svetainėje. Suvedus atskaitas, pasirodė, kad baliaus rengimas davė nuostolių apie \$15.00.

Paskui buvo nutarta šaukti metinį apskričio kuopų suvažiavimą gruodžio 30 d., LMD. svetainėje. Posėdžiai prasidės pirmą valandą popietį.

Taip pat buvo nutarta dar pirm suvažiavimo šaukti viso komiteto susirinkimą gruodžio 23 d. LMD. svetainėje. Komiteto susirinkimas prasidės 2 val. popietį. Bus aptarta rekomendacijų pateiktas apskričio suvažiavimui, knygų sutvarkymas ir kiti dalykai.

Tik butų gerai, kad SLA. 40 kp. išpildytų savo prizadą su rengti vakarienę apskričio suvažiavimo dienoje.

Daugiau jokių tarimų nepadaryta. Tuo susirinkimas ir pasibaigė. S. Bakanas.

PROTOKOLAS

SLA. Antro Apskričio Metinio Suvažiavimo, Laikyto Lapkričio 11 d., 1934 m., Lietuvių Salėje, 25 Camden St., W. Lynn, Mass.

(Užbaigta)

13. Pikniko komisijos vardu, pikniko gspadorius, K. Vidunas, išdavė buvusio apskričio pikniko, rugpjūčio 5 d., 1934 m. atskaitą. Atskaita sudaryta smulkmeniškai kokios buvo įeigos ir išmokėjimai.

Bendrai įeigų buvo \$1,310.78. Viso išmokėta — 878.84

Pelno liko \$431.94

Taipgi p. Vidunas pastebėjo, jog piknike dirbęs J. Mozuraitis apskričio išdan nėra pridavęs \$7.85, kuriuos jis pradžės prie blogų darbo aplinkybių. Šiame reikale padiskusavus, nutarta p. Mozuraitiui dovanoti ir iš jo panaštos nuostolios nereikalauti. Taipgi plačiai apkalbėjus pikniko komisijos raportas ir finansinė atskaita tapo priimti.

14. Pribuvo 188 kuopos, iš Boston, Mass. delegatas, min. B. F. Kubilius.

Nutarta sesiją uždaryti vienai valandai pietum, kuriuos parengė SLA. 127 kuopa. Antrai sesijai susirinkti 3 val. popietį.

SESIJA II.

Antrą sesiją atidarė pirmininkas J. Dragašius 4:20 val. popietį.

15. 131 ir 318 kuopos kreipiasi su prašymu finansinės paramos jaunuolių mokyklų palaikymui. Komisija rekomenduoja aukoti po \$25.00. Komisijos rekomendacija priimta ir nutarta aukoti visoms kuopoms, kurios mokyklas palaiko arba jas įsteigs.

16. 318 kp. įneša, kad apskritis skirtų auką Pittsburgho Universitetui Lietuvių Kahmariui. Komisija rekomenduoja aukoti \$10.00, rekomendacija priimta.

17. 41, 53, 131 ir 318 kuopos įneša, kad apskritis surengtų agitatyvį maršturą susiprimumi kuopų ir gavimui naujų narių. Įnešimas priimtas ir apskričio valdybai duota teisė iš apskričio išdo panaudoti \$150 lėšų padengimui.

18. 53 ir 57 kuopos įneša, kad SLA. Centras nebutų keliamas į Pittsburghą. Šiame klausime vienbalsiai suvažiavimas priėmė 53 kuopos pateiktą sekančią rezoliuciją:

SLA. antras apskritis, savo ribose turintis 29 kuopas, laikytame savo metiniame suvažiavime, lapkričio 11 d., 1934 m., Lietuvių Salėje, 25 Camden St., W. Lynn, Mass., užgria SLA. Pildomosios Tarybos nutarimą SLA. Centro kėlimą atidėti iki tinkamos ir patogios sąlygos bus. Apskričio suvažiavimas prašo Pildomosios Tarybos, kad Centro kėlimą atidėti iki to, kol tikrai pagerės ekonominės gyvenimo sąlygos Amerikoje, nežiurint nors tas nusitęstų ir iki po sekamo SLA. Seimo.

19. 188 kuopos rezolucijos atmetos.

20. Apskričio reikaluose spaudos darbų reikalai palikta apskričio valdybos nuožūrai.

21. Pikniko darbininkams atlyginimo reikalas palikta pikniko komisijai.

22. Nutarta atspausdinti apskričio įstatus.

23. Prieglaudos namo komisijos raportas. Komisija praneša, kad Prieglaudos Namu naudai paskyrė tris dovanas: radio, laikrodėlį ir rašomą plunksną su paišeliu. Tame reikale pinigų sukėlė \$176.90. Išlaidų turėjo \$69.80, pelno liko \$107.10. Ant vietos pakviestas J. Pečiulis laimikio traukimui. Dovanos laimėjo sekančiai:

Pirmą dovaną — radio laimėjo tiktetas No. 3314, kurio savininku yra Gerald Donovan, 121 Dorchester Ave., So. Boston, Mass.

Antrą dovaną — laikrodėlį laimėjo tiktetas No. 1080, kurio savininkas K. Šimkunas, 7 Stanton St., Worcester, Mass.

Trečią dovaną — plunksną ir paišėlį laimėjo SLA. 127 kuopa, W. Lynn, Mass., kuri tam tikslų buvo skyrusi ir tiktetyt paėmusi už \$5.00.

Prieglaudos namo reikale plačiai padiskusavus, nutarta paklikti komisiją veikti ant toliaus. Taipgi iš apskričio išdo prieglaudos namui paskirta \$300.00.

24. Skirtą \$100.00 delegatų lėšoms į SLA. Seimą, nutarta pavesti prieglaudos namo fondan.

25. SLA. Apšvietos Komisijos reikale priimta sekanti rezolucija, pasiulyta S. Mockaus, V. Anastos ir A. Kriaučialis:

SLA. 2-ro (Massachusetts) apskričio suvažiavimas reikalauja, kad Susivienijimo Apšvietos ir Jaunuolių Komisijos pagamin-tų konkretį programą mūsų jaunuolių ir suaugusių mokykloms ir gautų arba prirengtų reikalingus rankvedžius ir be atidėliojimo paskelbtų organe. Taipgi reikalaujama, kad Sveikatos Komisija pagamintų reikalingas ir laudžiai pritaikintas prelekcijas, kurias kuopos galėtų sunaudoti viešoms paskaitoms šios žiemos vakarais. Šiuos reikalavimus pareiškiamė todėl, kad mūsų manymu Susivienijimas turi pradėti pildyti tuos konstitucijos dėsnius, ku-

rie aiškiai nurodo, kad apart mokėjimo pomirtinių ir pašėpų, jis turi podraug rūpintis Amerikos lietuvių kultūriniais ir tautiniais reikalais.

26. Rinkimas apskričio valdybos. Į pirmininkus adv. K. J. Kalinauskas gavo 23 balsus; K. Šimkonus 13 balsų; K. Vidunas 17 balsų. Adv. K. J. Kalinauskas išrinktas pirmininku.

Į vice pirm. K. Vidunas gavo 22 balsu; B. Tumavičius 15 balsų; B. Amsie 12 balsų. K. Vidunas išrinktas vice pirmininku.

Į sekretorius J. Lekys gavo 30 balsų; J. Šamsonas 10 balsų; K. Mereškevičius 9 balsus. J. Lekys išrinktas sekretorium.

Į išdinininkus J. Dvareckas gavo 23 balsus; V. A. Jenkins 16 balsų; A. Yuga 14 balsų. J. Dvareckas išrinktas išdinininku.

Į išdo globėjus B. Tumavičius gavo 28 balsus; K. Mereškevičius 22 balsu; A. Kriaučialis 25 balsus; J. Šamsonas 22 balsus. B. Tumavičius ir A. Kriaučialis išrinkti išdo globėjais.

27. Pikniko komisijon išrinkti: B. Tumavičius, K. Vidunas, A. Yuga, M. Tamošiunas, J. Dvareckas.

28. Prieglaudos namo komisijon išrinkti: A. J. Alekna, K. Vidunas, K. Šimkonus, M. Žilinskienė, S. Užavinis.

29. Organizatoriais išrinkti: J. Tumavičienė ir K. Šimkonus.

30. Sekantis apskričio suvažiavimas nutarta laikyti Haverhill, Mass.

31. Kadangi per 4 metus apskričiai sekretoriavo K. J. Paulauskas ir paskutinius metus tarnystę baigė New Yorke gyvendamas, kur pasidarė lėšų važinėjimui apskričio reikalais, suvažiavimas nutarė jam paskirti \$20.00 kelio lėšų padengimui.

Su šiuomi suvažiavimu apskričio išdas stovi sekančiai:

Pinigų bankoje — \$382.75
Cash pas išdinininką — 46.02
Nariams paskolos — 84.80
Pikniko pelnas — 431.94

Viso — \$945.51

Tuomi suvažiavimas baigėsi 8:30 val. vakare.

J. Dragašius, pirm.
K. J. Paulauskas, sekr.
J. Šamsonas, sekr. pagelb.

PROTOKOLAS 42-TRAS.

SLA. 7-to apskričio metinis suvažiavimas įvyko lapkričio 25 d., 1934 m., 12 E. Market St., Wilkes Barre, Pa. Suvažiavimą atidarė apskričio pirmininkas V. Kamarauskas 1:15 val. popietų. Mandatų komisija paskirta iš šių delegatų: J. K. Derius, J. Katilius, A. Matulevičius. Kol mandatus sutvarkys, buvo pakviestas pakalbėti St. Geseužis. Ženkličius prisegioti laike vardošaukio paskirta M. Banelienė ir O. Žiurienė.

Mandatų komisija praneša, kad užsiregistravo sekanti delegatai nuo sekančių kuopų:

1 kp., Edwardsville, Pa. — M. Zekonis, J. Burdulis, J. Griugutis, A. Matulevičius, J. Kavaliauskas, A. Agurkis, F. Urbonas;

5 kp., Plymouth, Pa. — J. Rimavičius, A. Dadurkevičius;

6 kp., Plymouth, Pa. — A. Sujeta, M. Raginskas, J. Katilius;

7 kp., Pittston, Pa. — K. A. Karsokas, S. Norkus, P. Ramyza, M. Gutasuskas;

30 kp., Seranton, Pa. — V. A. Kerševičius, A. Kubilius, L. Savickas, V. Meškianus;

67 kp., Luzerne, Pa. — V. Rygelis, P. Dudis;

68 kp., Lee Park, Pa. — V. Suckas, K. Mastinskas;

79 kp., Inkerman, Pa. — R. Bertasiunienė, O. Žiurienė;

110 kp., Plains, Pa. — A. Mikielionis, J. Balita, J. Matuko-

115 kp., Wilkes Barre, Pa. — J. Tunaitis, V. Magdelinskas, J. Rainis, J. Adomaitis;

203 kp., Sebestopol, Pa. — A. Banionis, A. Galinskienė;

230 kp., Wanamie, Pa. — B. Levinas, M. Valionis;

246 kp., Plymouth, Pa. — A. Sulskis, P. Kubilius.

Viso užsiregistravo 40 delegatų, atstovaudami 13 kuopų. Su apskričio valdyba su sprendžiamu balsu sudarė viso 47 atstovai. Suvažiavimo vedėju išrinktas aklamacijos budu V. Kamarauskas. Skundų ir rezolucijų komisija lieka ta pati mandatų komisija.

Skaitytas protokolas iš praėto pusmetinio suvažiavimo priimtas kaip skaitytas. Skaitytas apskričio valdybos protokolas — priimtas vienbalsiai.

Skaitytas specialio suvažiavimo protokolas — priimtas su pataisymu.

Baldybos raportai: pirmininkas V. Kamarauskas raportavo žodžiu — priimtas. Vice pirm. M. Banelienė raportavo žodžiu — priimtas. Sekretorius St. Žukauskas raportavo raštiškai; po perskaitytųjų raportu kilo didelės diskusijos. Po diskusijų raportas priimtas vienbalsiai. Išdinininko A. Galinsko raportas raštiškai — priimtas vienbalsiai. Išdo globėjų raportas nepilnas, mes tarpe sekretoriaus knygų ir išdinininko yra skirtumas ant \$1.80. Nutarta pilną raportą išduoti sekančiam suvažiavime. Organizatoriaus J. K. Deriaus raportas žodžiu — priimtas. Specialio suvažiavimo komisijos narys M. Raginskas išdavė raštišką ir žodžiu raportą — priimtas vienbalsiai ir komisija lieka ant toliaus sar-gyboj.

Rezolucijų komisija skaito laišką SLA. 1 kp. nario K. Indulio, neregio prašant paramos. Rezolucijų komisija rekomenduoja paaukoti \$10.00 — rekomendacija priimta.

Pakeltas klausimas, kad apskritis surengtų ką naudingo delei SLA. 7-to apskričio ir S. L. A. labo. Nutarta palikti apskričio valdybos nuožūrai.

Pakeltas klausimas apie Centro Sekretoriaus nerangumą. Yra atsitikimų, kuomet kokiais reikalais kuopų sekretoriai kreipiasi į Centrą, tai negali gauti atsakymo 2—3 savaites. Nutarta, kad šis apskričio suvažiavimas pageidauja, kad Centro Sekretorius atkreiptų atydą į tai.

Įnešta, parenta ir nutarta vienbalsiai, kad sekančiuose apskričio suvažiavimuose, apskričio pirmininkas bus ir suvažiavimo vedėju.

Apskričio valdyba išrinkta sekantiems metams visa aklamacijos budu, išskiriant sekretorių, kuris išrinktas didžiūma balsu. Išrinkta: pirmininkas V. Kamarauskas, vice pirm. A. Sujeta, sekretorius K. A. Karsokas, išdinininkas A. Galinskas, išdo globėjai A. Mockevičius ir J. Andriušis, organizatorius J. K. Derius.

Įeigos ir išlaidos šio suvažiavimo.

Kuopos sumokėjo — \$11.25
Išmokėta viso — \$32.20

SLA. 7-to apskričio stovis sekamas:

First National Bank, Pittston, Pa., ant

lygtutės — 302.87
Lietuvos bonas — 100.00

Viso kartu \$402.87

Sekantis apskričio suvažiavimas nutarta laikyti tuo pačiu vietoj ir tuo pačiu laiku.

Suvažiavimą uždarė 5:30 val. popietų.

V. Kamarauskas, Suvažiavimo vedėjas, St. Šukauskas, Suvažiavimo sekr.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

ROCKFORD, ILL.

Iš SLA. 77 Kp. Susirinkimo.

SLA. 77 kp. priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 2 d., į kurį atsilankė nemažai narių, bet kaip priešmetinis ir kad nariai buvo kviečiami atvirutėmis, tai visgi daug narių neat-silankė. Tai labai prastai, kad net į tokį svarbų susirinkimą nesilanko, ne tik į šį susirinkimą, bet niekuomet.

Aš čionai su gėda turiu pažymėti tą faktą, kad pas mus yra keletas narių, kurie jau prigulę daugiau kaip dešimtį metų ir nė karto nesu matę jų susirinkime. Vienok tie nariai naudojami visomis SLA. privilegijomis ir tie nariai yra iš-ėmę pašėpų jau keliais atvejais. Taipgi aš jų nesu matęs nė karto kuopos parengimuose, o kuopa parengia įvairių parengimų, tai visgi nors vienas, rodos, turėtų atitekti ir jų skolinai. Delko taip? Pasvarstyk, nariai patys ir jūs atnesit, kad taip nėra teisingai, nes visi lygūs nariai esam. Tačiau vieni jau nuo daugelio metų nuolat dirba, o jie dirba ne del sveikatos, bet delto, kad nėra kam dirbti. Tat bukime teisingi ir neužkraukime visus darbus vieniems. Tiesa, nevisi gali dirbti, bet kaip jau sakiau, nors parem kit kuopos parengimus. Ar jūs žinot, kad jūs privalot mokėti po 10c. į mėnesį kuopos reikalams, bet pasidėkavojant veikliams nariams, jūs mokat tik 5c., reikią jie sutaupto jums net 60c. per metus. Negana tu, kuopa dažnai paremia kultūrinis ir labdarinius darbus.

Tat su ateinančiais naujais metais padarykim tokį pasižadėjimą, kaip pridera kiekvienam geram lietuviui: lankykime kuopas susirinkimus, paremki-me kuopos parengimus.

Tad grįšim prie kuopos susirinkimo. Svarstant iš eilės kuopos reikalus viskas eina gerai. Bet kuomet perskaitė laišką iš SLA. Sekretoriaus, reikale kuopos valdybos, kad buk kuopa šiomet nepranešė Centrai valdybos vardų ir adresu, delto turi adresu senos valdybos, butent pirmininko, delto ir siūnčia tuo adresu, t. y. A. Savickui, o Satus iš kalno. Bet visgi publikos buvo vidutiniai ir nors dar komisija neturi pilno raportu, bet numato, kad pelno liks virš \$15.00. Nors vakarėlis buvo surengtas labai trumpu laiku ir vieną iš komisijos narių, E. Ramaneckienę, užklupo netikėta ligą ir paguldė į lovą, bet kuopos nariams kooperuojant su komisija rezultatai pasiekti.

SLA. 173 Kp. Koresp. DETROIT, MICH.

Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Gruodžio 2 d., Lietuvių Svetainėje, atsiuvo SLA. 352 kp. priešmetinis susirinkimas, kuriame gana nuosėkliai apsvartyta kuopos reikalai ir išrinkta nauja kuopos valdyba 1935 metais. Pereito susirinkimo protokolas skaitytas ir priimtas kaip buvo užrašytas.

Skaityta du laiškai nuo SLA. Sekretoriaus p. Viniko. Viename laiške Sekretorius praneša, kad šios kuopos nariai sirdgamį neprisilaiko konstitucijos nurodytos tvarkos ir tuomi sudaro keblumų pašėpų išmokėjimui. Patarė į tai kreipti daugiau domės. Antrame laiške praneša kurie šios kuopos nariai sulig Centro knygų yra suspenduoti.

Taipgi skaityta du laiškai nuo Seimą rengusios komisijos narių; vienas nuo F. Budvidienės, kuriame ši ponia dar vis nori įtikrinti, kad susirinkimas į „nuskriaudė“ atmesdamas Seimo rengimo darbuotės raportą.

o korespondentas ją „šmeižęs“. Antras laiškas rašytas M. L. Balčiūno, SLA. 21 kp. nario, buvusio Seimo rengimo komisijos pirmininko. Laiškas rašoma tuo pačiu reikalu, komisijos pateisinimo delei. Kadangi ši kuopa jau keliais atvejais šį Seimo rengimo reikalą svarstė ir atmetė, priimant tarimą, kad šiuo reikalu daugiau diskusijų nebeleisti, tad tuomi pasireimiant šie laiškai atmetsti.

Komisija, kuri išrinkta lietuvių kalbos mokyklėlės įsteigimui, pranešė, jog tariamasi tuo reikalu su kitomis kuopomis. Pranešimas priimtas, komisija darbuosis ant toliaus.

Ligoniai kuopoje yra du. Lankytojų pranešimai priimti, išskyrus narę Danielaitienę, kuri neišdavė raportu ir todėl papuolė po bausmę 50c.

Prie kuopos valdybos pranešimų korespondentas padarė pastabą, jog narę p. F. Budvidienę parašė į „Naujienas“ ir „Keleivius“ rašinėj apie šią kuopą, kur užsiuola ant korespondento, buk pastarasis ją šmeižęs, neparodydama nė jokių tų šmeižto motyvų. Korespondentas pasisakė, jog jis rašo tik tą, kas kuopos susirinkime nutarta ir pasireimiant protokolo rekordais. O jei korespondentas kur nors apsilenkė su teisybe, prašo susirinkimo padaryti pastabą, o jis su mielu noru klaidą pataisys. Raportas padedama prie nepabaigtų reikalų svarstymo. Atėjus raportu svarstymo eilei, vienas iš narių padaro pastabą, jog korespondentas iš spali mėnesio susirik. praleidęs vieną tarimą savo korespondencijoje ir nepaskelbęs. Bet praidedimo vieno ar kito tarimo anaipol negalima skaityti šmeižimu. Tai viskas, daugiau prieš korespondentą nieko nerasta. Todel korespondentas tą „šmeižimo profesiją“ grąžina poniai F. Budvidienei, kaipai jai priklausančią.

Pirmininkas skelbia kuopos valdybos rinkimus ir pirmiausia pasiulo susirinkimui nustatyti kuopos valdybai kaucijas ir algas. Kaucija nutarta uždėti \$1,000.00. Kadangi pereinatis metais buvo mokama alga tik finansų raštininkui, kitiems nieko, tai manoma, kad del tos priežasties kuopos valdyba nesilankydavo į susirinkimus. Todel šiomet nutarta valdybai mokėti algas sekančiai: finansų raštininkui \$30.00, jo pagelbininkui \$5.00, pirmininkui, užrašų raštininkui, išdinininkui, korespondentui, išdo globėjams (dviems) po \$3.00 ir maršalkai \$1.00. Valdyba sekantiems metams išrinkta sekančių narių: pirmininku J. Galeckas, vice pirmininku V. Motuzienė, finansų raštininku J. Šimanskis, jo pagelbininku P. Vecelevičia, užrašų raštininku J. Maskelis, išdinininku Povilas Molis, išdo globėjais jaunuolės M. Šimanskiutė ir O. Giliūtė, korespondentu F. Motuzas, organizatoriais F. Motuzas ir V. Budvidis, maršalka P. Kučinskas, daktaru kvotėju Dr. A. G. Sack. Atsižvelgiant į kuopos valdybos sąstatą, reikia tikėtis, jog kuopos reikalai bus vedami tinkamai ir tvarkingai.

Taipgi įnešta ir nutarta išrinkti iš trijų narių pastovę višiemis metams komisiją, kurios pareigomis bus daryti visokius prisilaiko konstitucijos nurodytos tvarkos ir tuomi sudaro keblumų pašėpų išmokėjimui. Patarė į tai kreipti daugiau domės. Antrame laiške praneša kurie šios kuopos nariai sulig Centro knygų yra suspenduoti.

Taipgi skaityta du laiškai nuo Seimą rengusios komisijos narių; vienas nuo F. Budvidienės, kuriame ši ponia dar vis nori įtikrinti, kad susirinkimas į „nuskriaudė“ atmesdamas Seimo rengimo darbuotės raportą.

Dumiškietis. LOWELL, MASS.

SLA. 173 Kp. Parengimas Gerai Pavyko.

Gruodžio 1 d. SLA. 173 kuopa buvo surengusi vakarėlį, arba šokius su koncertu. Koncertinę dalį programo išpildė vietinis ir Lawrence, Mass., jaunimas. Pirmas ant programo buvo smuiko solo Juozas Saulėnas, pianu palydint R. Ainoriui. Antras p-lė Elena Saulėniūtė sudainavo porą dainelių solo, pianu akompanavo R. Ainoris. Abu jaunuoliai gerai atrodė ir publiką patenkino. Trečias — Kazimieras Volungevičius iš Lawrence, Mass., dainavo labai gražiai. Ketvirtas numeris — seserys Kirmeliutės taipgi iš Lawrence, Mass., dainavo žavėjant. Penktas numeris — trio, t. y. K. Volungevičius ir seserys Kirmeliutės, kurie tiek publiką užžavėjo, kad nemorėjo jų paleisti nuo estrados. Višiemis trims dainininkams pianu akompanavo gerai žinomas muzikas M. Pauliukaitis iš Lawrence, Mass.

Taipgi šiame parengime buvo pakviestas keletą žodžių pratar-ti SLA. 2-ro apskričio vice pirm. Vidunas.

Šio vakaro rengimo komisija susidėjo iš sekančių narių: V. Plain, E. Ramanauskienė ir L. Paulauskas. Tikietai buvo platinau iškalno ir tame darbe daugiausiai pasižymėjo komisijos narys V. Plain ir Jonas Tamašauskas. Kadangi oras pasi-taikė tą vakarą lietingas, tai daug publiką sulaukė nuo atsilankymo, nors ir turinčius tikie-tus iš kalno. Bet visgi publikos buvo vidutiniai ir nors dar komisija neturi pilno raportu, bet numato, kad pelno liks virš \$15.00. Nors vakarėlis buvo surengtas labai trumpu laiku ir vieną iš komisijos narių, E. Ramaneckienę, užklupo netikėta ligą ir paguldė į lovą, bet kuopos nariams kooperuojant su komisija rezultatai pasiekti.

SLA. 173 Kp. Koresp. DETROIT, MICH.

Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Gruodžio 2 d., Lietuvių Svetainėje, atsiuvo SLA. 352 kp. priešmetinis susirinkimas, kuriame gana nuosėkliai apsvartyta kuopos reikalai ir išrinkta nauja kuopos valdyba 1935 metais. Pereito susirinkimo protokolas skaitytas ir priimtas kaip buvo užrašytas.

Skaityta du laiškai nuo SLA. Sekretoriaus p. Viniko. Viename laiške Sekretorius praneša, kad šios kuopos nariai sirdgamį neprisilaiko konstitucijos nurodytos tvarkos ir tuomi sudaro keblumų pašėpų išmokėjimui. Patarė į tai kreipti daugiau domės. Antrame laiške praneša kurie šios kuopos nariai sulig Centro knygų yra suspenduoti.

Taipgi skaityta du laiškai nuo Seimą rengusios komisijos narių; vienas nuo F. Budvidienės, kuriame ši ponia dar vis nori įtikrinti, kad susirinkimas į „nuskriaudė“ atmesdamas Seimo rengimo darbuotės raportą.

Dumiškietis. LOWELL, MASS.

SLA. 173 Kp. Parengimas Gerai Pavyko.

Gruodžio 1 d. SLA. 173 kuopa buvo surengusi vakarėlį, arba šokius su koncertu. Koncertinę dalį programo išpildė vietinis ir Lawrence, Mass., jaunimas. Pirmas ant programo buvo smuiko solo Juozas Saulėnas, pianu palydint R. Ainoriui. Antras p-lė Elena Saulėniūtė sudainavo porą dainelių solo, pianu akompanavo R. Ainoris. Abu jaunuoliai gerai atrodė ir publiką patenkino. Trečias — Kazimieras Volungevičius iš Lawrence, Mass., dainavo labai gražiai. Ketvirtas numeris — seserys Kirmeliutės taipgi iš Lawrence, Mass., dainavo žavėjant. Penktas numeris — trio, t. y. K. Volungevičius ir seserys Kirmeliutės, kurie tiek publiką užžavėjo, kad nemorėjo jų paleisti nuo estrados. Višiemis trims dainininkams pianu akompanavo gerai žinomas muzikas M. Pauliukaitis iš Lawrence, Mass.

Taipgi šiame parengime buvo pakviestas keletą žodžių pratar-ti SLA. 2-ro apskri

1863 Metų Sukilimas

Rašo P. Ruseckas.

Pereiti 1933 metai buvo laikomi 70 metų sukaktuvėmis nuo 1863 metų sukilimo Lietuvoje. Sukilimą gražiai paminėjo vien tik šiaulių Kraštovyros Draugija, suruošusi labai įdomią sukilimo parodą. Tačiau 70 metų sukilimo minėjimas vien tik 1933 m. yra neteisingas, nes dar ir 1864 m. sukilimas Lietuvoje tęsėsi: einant rusų daviniais pasakutinis susirėmimas su sukilimais Lietuvoje įvykęs 1864 m. rugpjūčio 5 d. ties Raguvėle Panev. ap.; einant lenkų daviniais 1864 m. sausio mėn. buvo keli susirėmimai, o gana didelis sukilėlių burys 1864 m. gegužės 10 d. buvo susirėmęs su rusais ties Lantvarava Trakų ap., į žiemius gi nuo Panevėžio dar rudenį 1864 m. veikė 42 vyrų būrys, kuris, rusų spaliu 12 d. užpultas, žuvo. Taigi ir šie 1934 metai reikia tebelaikyti 1863—4 metų sukilimo sukaktuvių metais ir sukilimą reikia tinkamai minėti, juoba, kad 1864 metais visu smarkumu ėjo sukilimo likvidavimas: mirties baumsės, ištrėmimai, turtų konfiskavimas, įvairūs politiški suvaržymai ir tt.

Iš Kur Pas Mus Atėjo Sukilimas.

Sukilimas pas mus atėjo iš Lenkijos, nes nors sukilimas ir Lenkijoje, ir Lietuvoje prasidėjo beveik vienu laiku (Lenkijoje faktiškai sausio 21 d., oficialiai sausio 22 d., Lietuvoje faktiškai vasario 2 d., oficialiai kovo 3 d.), bet visa sukilimo iniciatyva, propaganda ir p. priklausė Lenkijai. Tačiau nors lenkai su kilimą propagandavau ir provokavo maždaug nuo 1859 m., bet pasirodė jam visai nebuvo ir sukilimas prasidėjo, kaip sako pačių lenkų sukilimo žinovai, visiškai chaose, vien raudonųjų karštagalvių išsišokimui pasiduodant.

Ir ištikrųjų: sukilimo organizacija buvo visai silpna, be tinkamo susiklausimo, visiškai nebuvo ginklų, ne tik tautos masės, bet net didelė dauguma vadų sukilimui nebuvo paruošti, o svarbiausias dalykas — momentas sukilimui buvo nevykęs: Lenkija tuo laiku Europos tautų tarpe, išskiriant kiek francuzus, neturėjo simpatijos, vadovaujanti Lietuvos ir Lenkijos sluoksniai — didžiunai ir bajorai — savo istorišką įsismaginimą dvasiškai vis dar smuko, o valstiečiai buvo sunkios baudžiavos ir visos eilės nederlingų metų (pradedant 1858 m.) išvarginti, be galo nusukurdę, tiesiog išbadėję ir buvo arba visai abejingi politiškiems savo krašto įvykiams, arba degė didžiuliu neapykantą visiems savo skriaudėjų-dvarininkų bei bajorų darbams, nes kiekvienam augstesniųjų sluoksnių darbe sau žiūrėdavo naują vargą. Juk vos tik 1861 m. daugely vietų Lenkijoje buvo rimtų valstiečių riaušių prieš baudžiavą ir bendrai prieš valdančius sluoksnius arba, kaip valstiečių buvo sakoma, prieš „ponus“. Todel, sukilimui prasidėjus, lenkų valstiečiai ne tik visai nesidėjo prie sukilimo, bet daugely atvejų griežtai ir atvirai ėjo prieš sukilėlius, čia juodami juos rusų valdžiai, čia patys dideliais buriais juos puldami, mušdami ir tiesiog skersdami.

O juk sukilimas Lenkijoje iki kovo galo buvo beveik išimtinai „raudonųjų“ (senų 1831 m. sukilėlių, 1848 m. revoliucinių, besimokinančių jaunuomenės, miesčionių ir p.), taigi kaip tik jų, kurie reikalavo baudžiavos panaikinimo, visų luomų lygybės ir kitų demokratiškų reformų. Prieš juos griežtai ėjo visa oficiali autonomiška „baltoji“

(valdininkų, dvarininkų) Lenkija, siundydama prieš sukilėlius rusų kariuomenę ir dėdama pastangų sukilimą numalšinti. Užtat ir iš tų pačių raudonųjų — Lenkijos, ne Lietuvos — sukilėlių pusės prasidėjo begalinis bent kiek sukilimui nusikaltusių valstiečių korimas, šaudymas, plakimas rykštėmis ir net išties kaimų deginimas. Taigi sukilimas Lenkijoje nieku būdu nebuvo liaudies, masinis, bet pirmoje fazėje inteligentų, miesčionių, smulkųjų bajorėlių ir p., o nuo kovo mėnesio galo, kai raudonųjų sukilimas buvo numalšintas ir prasidėjo, ačiu francuzų pažadams sukilėliams padėti, „baltųjų“ sukilimas, t. y. antrojo sukilimo fazėje — dvarininkų, jų tarnų, bajorų, kunigų, dalinai miesčionių ir p. Tik jau vėliau, sukilimui galop einant, ir lenkų valstiečiai vietomis ėmė kiek prie sukilimo dėtis, bet jau buvo pervėlu: apie 300,000 (lenkų šaltiniai) rusų armija jau baigė naikinti Lenkijos sukilėlių likučius (į tuos 300,000 įskaitoma ir lenkų kultūros požymius, lenkų kultūriškai budami tvirti ir stovėdami visos tautos pryšaky. Ir, nežiurint įvairių istoriškų neilaimių bei smugių, jie laikė savo rankose daug įvairių augštesniųjų, o ypač daug žemesniųjų visuomeniškų, o iš dalies, ir valstybinių vietų. Taigi rusai su tvirtaisiais turėjo skaitytis ir, nors kaip norėdami, daugelio suvaržymų lenkiškai kalbantais, kitaip tarant, sulenkintiems lietuviams, negalėjo primesti. Užtat lenkų kalba ir lenkų kultūra Lietuvoje gana sekmingai klestėjo: Vilniuje ėjo lenkiški laikraščiai, knygos, lenkų kultūra tvirtai buvo įsigalėjusi mokyklose, dvaruose, klebonijose, kunigų seminarijose, bažnyčiose, net daugely valdiškų įstaigų ir tt.

Ar Reikėjo Sukilti?

Tenka dar pažymėti, jog lenkams net ir nebuvo ypatingo reikalo kilti, nes Lenkija tuomet kaip tik buvo gavusi labai plačias kultūros bei politikos teises, butent: plačią autonomiją su savo lenkais valdininkais ligi vyriausiojo civilinės administracijos viršininko (beveik ministerio), lenkiškoms mokykloms, universitetams, akademijoms ir p. Lenkai tuomet neabejotinai buvo pakeliui į visišką nepriklausomybę, jeigu savo politiškas teises būtų panaudoję teisėtai kovai su rusų valdžia. Vis didesnes teises išgaudami, tinkamam momentui pasi. taikius, anksčiau ar vėliau būtų ir visišką Lenkijos nepriklausomybę išgavę. Tam reikalui jie turėjo net nemaža simpatijos liberališkose rusų visuomenės dalyje; sukilė ir net savo valstiečiams, ne tik rusams, daug žiaurumo parodė, lenkai tos simpatijos nustojo. Užtat didelė lenkų visuomenės dalis, budama autonomijos ir teisėtus su rusais kovos šalininkė, pradėjo, raudonųjų sukilimo fazėje, taip griežtai buvo nusistačiusi prieš sukilimą.

Lietuvą Norėjo Surusinti.

Visai kas kita buvo Lietuvoje. Lietuva beveik jokių savo ypatingų politiškių teisių neturėjo ir buvo rusų administracijos, daugiausia rusų valdininkų valdoma. Ir net garsusis, taip garbingai rusų istorijoje pasizymėjęs, Lietuvos statutas dar 1840 m. rusų buvo panaikintas. Lietuvių teisyne, su kurioje lie tuvių tauta per amžius buvo su sigyvenus ir kuris buvo jos kurinys, Lietuvai buvo primestos rusų teisės ir tai tik jų blogesnėje formoje, nes su visokiais teisės ir administracijos suvaržymais, kurių pačioje Rusijoje nė nebuvo, butent: rusai neleido Lietuvai turėti savo universitetų, labai varžė augstesniųjų mokyklų mokslą, be galo jas rušindami. Pagaliau nuo 1863 m. visiškai panaikino visas lietuviškas pradžios (tada: parapijines) mokyklas, įvesdami vieton jų rusiškas mokyklas. Tos jų mokyklos dažniausiai buvo prie cerkvių su labai netikaisiais neprofesionalais, paprastai nemokšais, dažnai labai demoralizuotais, rusais mokytojais. Apskritai, visomis galiomis pravoslavino bei rusino šalį ir slopino visuomenišką gyvenimą, tuo būdu norėdami amžinai nuslopinti ir bent kokį norą į savitumą, į nepriklausomybę.

Tokios priespaudos politikos

Lietuvoje rusų valdžia laikėsi ne tik todėl, jog norėjo Lietuvą surusinti, bet išėdama dar ir iš daugelio kitų priežasčių. Svarbiausios iš jų: 1) dėl įvairių susidėjusių istoriškų aplinkybių, o iš dalies ir dirbtinai, patys sau įkalbinėdami, rusai, išskiriant šviesuolių saulelę, laičė Lietuvą „savo šalimi“, „amžinai rusišką kraštą“; 2) rusindami ir naikindami savitą visuomenišką lietuvių tautos gyvenimą manė panaikinsią Lietuvoje ir lenkų kultūros požymius, lenkų įtaką bei Lietuvos istoriškai politišką ryšį su Lenkija, tuo būdu manydami ir Lenkija, jai Lietuvą sąjungininkę atimdami, nusilpinti.

Tačiau rusai toli gražu negalėjo vienodai taikinti savo valdymo metodų ir vienodai neitaikė visai lietuvių tautai, nes ir tauta buvo ne vienoda; ji dalijosi į dvi socialiai (visuomeniškai) ir tautiška labai skirtingas dalis: sulenkėjusių didžiųjų, taipgi bajorų, kunigų, dvarininkų bei dvarų tarnautojų ir miesčionių iš vienos pusės, ir valstiečių iš kitos pusės. Pirmieji, laikydami lenkų kalbą, laikėsi ne tik lietuvių, bet ir lenkų kultūros, tuo būdu kultūriškai budami tvirti ir stovėdami visos tautos pryšaky. Ir, nežiurint įvairių istoriškų neilaimių bei smugių, jie laikė savo rankose daug įvairių augštesniųjų, o ypač daug žemesniųjų visuomeniškų, o iš dalies, ir valstybinių vietų. Taigi rusai su tvirtaisiais turėjo skaitytis ir, nors kaip norėdami, daugelio suvaržymų lenkiškai kalbantais, kitaip tarant, sulenkintiems lietuviams, negalėjo primesti. Užtat lenkų kalba ir lenkų kultūra Lietuvoje gana sekmingai klestėjo: Vilniuje ėjo lenkiški laikraščiai, knygos, lenkų kultūra tvirtai buvo įsigalėjusi mokyklose, dvaruose, klebonijose, kunigų seminarijose, bažnyčiose, net daugely valdiškų įstaigų ir tt.

Prieš Žemės Druską — Valstiečius.

Kas kita buvo su ta lietuvių tautos dalimi, kuri laikėsi lietuvių kalbos, t. y. su valstiečiais. Nors buvo tai skaitlingiausia tautos dalis, bet dėl savo persekusios, atsilikusios valstietiškos kultūros, del neturėjimo bent kokios organizacijos, užtektino skaičiaus vadų inteligentų ar šiaip pasirūžusių ir tvirtų užtarėjų*) buvo tai silpniausia tautos dalis ir rusai su valstiečiais, ypač su jų dvasios reikalais, mažiausiai skaitėsi, todėl valstiečiai jiems buvo didžiausiu bei patogiausiu rusinimo objektu. Bent taip rusams, nepažįstantiems rusų žmonių, atrodė. Pagaliau, rusai labai gerai žinojo, jog surusinę skaitlingiausią ir pamatingą tautos dalį, taip tarant, žemės druską, valstiečius, nesunkiai nuveiks ir likusius, t. y. augščiau minėtus, sulenkintus lietuvius. Užtat prieš lietuviškai kalbančius valstiečius rusų valdžia ir buvo nukreipusi didžiausius savo suvaržymus: dar 1827 m. uždraudė valstiečiams (teisybė, ne tik lietuviams) mokyti augstesnėse ir augštesnėse mokyklose, iš Rietavos (žemaitijoje) uchio mokyklos, kame mokėsi daug valstiečių vaikų, 1831 m. išvijo dėstomą lietuvių kalbą, įvesdama vieton jos rusų kalbą, nuo 1837 m. kunigais leido būti tik bajorams, 1845 m. uždraudė statyti ir remontuoti kryžius, kad tuo būdu, valdžios manymu, valstiečių katalikybę padaryti mažiau atsparia pravoslavijai, ngleido įsteigti ir leisti nei vieno lietuviško

*) Tvirtu valstiečių užtarėju buvo Žemaičių vysk. M. Valančius su savo padėjėjais ir draugais, bet juk ir jo amžius buvo per trumpas ir jėgos persilpnos kiek didesniems atmainoms valstiečių gyvenime padaryti.

Kaip Išgydyti Bailumą

Bailumas yra liga. Individas sergas bailumu, jaučiasi nesmagiai kitų draugijoje. Jis apsunikna save. Jis norėtų pabėgti nuo kitų. Jis nedrįsta būti savimi. Jis kenčia delto, kad jaučiasi žemesniu už kitus, arba yra persitikręs, kad kitai mažiau jį esant žemesniu. Todel jis ir ieško prieglaudos vienuoje. Ta tendencija link apvienėjimo yra drausmės simptomas. Bailus individas retai tėra linksmas.

Iki tulo laipsnio, visi mes esam nedrausūs. Geriausias vaistas išsigydyti iš to nesmagumo, tai žinoti jį. Gana dažnai vyras ar moteris, kurių mes bijome, lygiai musų bijo. Ta nerimastis juos padaro pasipūtusiais ir išdidžiais. Bailus individas tverias aplink save bailumo atmosferą. Jis turi tik kelis draugus. Kodel? Delto, kad jis stokuoja naturaliskumo. Nieks nėra daugiau užsikrečiamas, kaip naturaliskumas. Tikrai naturalumo atmosferoje tikras draugiškumas tegali tarpiti.

Naturaliskumas yra pirmoji visų socialių dorybių dorybė. Kaip kad mes turėtume stengtis būti liaunais, kad atsikelti kada parpuolame, taip mes turėtume numesti savo atkaklumą tiesiog moralio pavojaus veidam. Geras budas nugalėti baime, kurį daro nemalonių įspūdį į kitus žmones, tai but visai atvirais apie savo žemumo pajautimą. Tada įsivaizduoti dalykų šmėkla nebeskrajos virš pašnekėsio ir nebetrūkdy susirinkusių bureliui.

Byron, kurs visada bijojo, kad žmonės nepatėmytų jo šlubos kojos, buvo baisiai bailus ir išgašdindavo kitus žmones. Jeigu jis būtų apie tai atvirai pasisakęs, jis būtų dalykus daugiau palengvinęs sau ir kitiems.

Tikras draugingumas nieko neslepia. Stendhal, kurs buvo geras patarėjas bailiems delto, kad jis pats buvo begalo bailus, patarė baimę sergantiems nesirupinti apie dalykus ar įvykius, bet „eiti prie jų“ kulvirčiais, kaip plaukikas neriasi į lediniai šal tą vandenį ir viską palieka sveikam instinktui. Tas skamba daugiau ar mažiau lyg Napoleono patarimas, kurį jis duodavo savo generolams ir diplomatams, butent: Neišsiauks ateities paviekslo, nes ateitis, kuri pastojingai realybe, yra visuomet skirtinga nuo paveikslo.

Jaunuoliai, kuriuos moterys lengvai nugasdina, turėtų išdėti tą patarimą širdin. Yra ne naudinga daryt elgėsis planus ir ruošti atsakus išanksto, nes padėtis, kurią vyras turės pasitikti laike pasikalbėjimo su moterim, bus visuomet skirtinga nuo tos, kurios jis tikėjosi. Geriausias metodas yra būti savo naturaliu „aš“ ir elgtis sulig esamos padėties. Tokiais atsitikimais instinktas pasirodys esąs geresnis patarėjas, negu protas.

Tas pats ir su viešu kalbėjimu. Nėra nieko sunkesnio, kaip kalbėti ir publika, nors ir butum apdovanotas iškalbingumo dovana. Išmokti kalbą atmintinai, reikia imti pavojingą kursą, nes gali ką nors pamiršti. Tėra tik du saugiu metodu. Pirmas, paklausk savęs: kodel tie žmo-

laikraščio, kurį tuomet būtų skaitė, žinoma, tik valstiečiai (kunigaiškėčio Oginskio, mokytojo Ivinskio, vysk. Valančiaus ir M. Akelaičio 1858 ir 1859 m. pastangos liet. laikraščius įsteigti), visiškai uždraudė ir uždarė, kaip jau minėjome, 1862 m. parapijines lietuviškas mokyklas, uždraudė ir persekiojo vysk. Valančiaus skelbiama blaivybė ir p.

(Daugiau bus)

nės čia susirinko? Ką jie nori, kad jiems pasakyčiau? Ir kalbėk apie dalykų naturaliai, leidžiant sau valandėlę apmisliti pavienias frazes. Antras gi metodas susideda iš to: skaityk lekciją ar kalbėk be pasirodymo, kad tu ją skaitai.

Gera gyduolė žmonių bailumui yra juokas. Juokis ir tu išsigydysi nuo bailumo. Žmogaus gražus jumoras pataiso ir blogiausį upą.

Yra bailių individų, kuriuos vargiai galima išgydyti. Bet gal jie ras nusiramimą minty, kad daugelis atsižymėjusių vyrų buvo bailiai. Čia paminėjau tik Standhal ir Byron; bet yra gana daug kitų. Pats Napoleonas buvo bailus. Kada jis buvo vaiku, jaunos to miestelio mergaitės juokdavosi iš jo bailumo ir jį vadindavo „čebatuotu kačiuku“.

Yra lengva matyti kaip bailumas, kitų išdidumu ir pasisekimu išniekintas, gali uždegti geismą pasiekti didžius daiktus. Ir dažnai bailys nugalėjęs savo nedrausumą pasiekia garbę ar pasisekimą.

Žmogus, kuris savo personališkumui kitus malonėja, pats geriasi ir džiaugiasi tuomi, dažniausiai tik tuomi pasitenkina. Bailus žmogus kenčia, kovoja ir auga.

Budrikas.

Per Reklamos Raistą

Amerikos reklama ir „salesmanship“ taip išsiobulinę, kad visokiais budais moka privilioti ir apgauti pirkėją — tikrai etiški čigonai iš moderniškų būdavejų. Kompanijos organizuotai ir sąmoningai eina prie savo tikslo — parduoti kuodaugiausiai savo produkto už kuodaugiausiaią kainą. O pirkėjas tai tikra avelė — tiki viskam ką gražiai spalvuota reklama jam pataria. Ir ištikro, „kur gauti tas techniškas informacijas, kuriomis būtų galima apeiti inžinierius ir chemikus, kurie paise tik vieno dalyko — kuodidžiausio pelno savo kompanijai? Prieš šešis metus ekonomistas Stuart Chase ir F. J. Schlink parašė knygą, „Your Money's Worth“, kuri taip sudomino Amerikos publiką, kad tukstantai laišku suplaukė su klausimais: kuri skalbimo mašina geriausia, ar ištikro vienas gazolinas ant tiek geresnis už kitą, ar galima užsiniuoditi nuo špricuojamų vaisių ir daržovių, ar Kaffee Hag ištikro be kafeino, ar sveika valgyti taip garsinamus valgius su dadėtu vitaminu D ir tt — įvairiausių klausimų liečiančių ir ekonomiją ir sveikatą. Po to p. Schlink sutvėrė Consumer's Club, kuris į metus tiek išaugo, kad pakeitė jo vardą į Consumer's Research ir inkorporavo.

Toji organizacija renka žinias apie visokius produktus, analizuoja juos ir kompiliouoja rezultatus į metinį raportą, arba buletiną vadinamą „Handbook of Buying“. Šioje knygoje išdėstyta informacijos apie visokius produktus — viską kas namie vartojama. Ten rasi patarimą katrie automobiliai ir jų padarai ištervingesni, išdėstyta kosmetikos „raketai“ ir daug kitų informacijų. Consumer's Research išveda į aikštę reklamos pretenzijas.

Tai bus pirmutinė organizacija, kuri domisi taja didžiąja mase, prie kurios mes visi prikulum — naudotojai gaminių, kuri rizikuoja stambių kompanijų neapykanta ir net teisminiu grasinimu už gadinimą jų neteisėto „biznio“.

Norint prigulėti prie Consumer's Research, reikia kreiptis

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

R A G A N A

Praeitam straipsny buvo kalbėta, kaip jaunam lietuviui Albertui Šunskui atėjo pagelbon Povilas Staufferis, kad įrodyti tikrai, jog Šunskis, kuris nušovė Suzaną Mumej, 63 metų amžiaus „raganą“, kad jis nebutų teisiamas už žmogžudystę, bet paliausotas iš kalėjimo, kaipo vienas drąsesnių Ringtown Klonio piliečių.

Jurgis Drumler, kitas angliakasy, kuris stoji teisman kaipo liudininkas, įrodinėjo, kad sena „ragana“ jo mulus buvo apraganavusį ir jis pats visą vasarą jautėsi nei šiaip nei taip. Budavo išbėga iš namų ir slepiasi nuo žmonių bruzgynuose.

Ringtown Klonyje ir apylinkė gyvenanti žmonės, kurie tikėjo, kad jų „ragana“ Mumej daugeliui gyventojų atnešdavo nelaimės, nereikalavo toli ieškoti raganiaus, nes čion pat buvo žmogus, kuris darydavo „stebuklus“. Bet jis daug kuo skyrėsi nuo tų „raganų“, kurios su piktos dvasios pagelba tik blogą žmonėms teikia. Šis žmogus ir dabar daro „stebuklus“, kuris vietoj tartis su piktomis dvasiomis, yra labai religiškas. Po ilgų maldų, jis visuomet duoda patarimus savo klientams, kad kokiū nors būdu nusikratytų „ragamos“. Delto ir Albertas Šunskis, nematęs kitos išeities, kaip tik panaudojant šautuvą, prašalinti seną „raganą“.

Kuomet Jurgis Drumleris šaukėsi pagelbos šio „švento“ žmogaus, kad nuimtų nuo jo ir jo mulų prakeikimą, tai jis apibarstęs gyvojo sidabro apie langus ir duris ir daug nesuprantamų maldų sukalbėjęs, kad senos „ragamos“ Mumejos piktos dvasios negalėtų įsigauti į Jurgio namą. Tokį pat budą paduodo ir mulų pagydymui: pribarstę gyvojo sidabro prie durų, bet nieko negelbėjo — mulai budavo kaip tik pakinkai, tai nesuvaldomi. Matomai, kad į tvartus „piktos dvasios pro plyšius sulyzdavo, o ne pro duris“.

Jurgis Drumler buvo vedęs našlę, kuri turėjo vieną vaiką su pirmuoju vyru. Vincukas Šuopiukas, pirmiaus buvęs labai geras vaikas kol „raganos“ Mumej akis jo nebuvo mačiusi. Apkerėtas vaikas nebuvo galima suvaldyti: reikėjo jį atiduoti į Huntington pataisos namus. Ponia Šuopienė gi žinojo apie „raganos“ Mumej „raganavimus“ pirmiau, negu išgirdo nuo Povilo Staufferio apie tris paršikus stikle.

Panelė Selina Bernstel „raganos“ žudytoju, Alberto Šunskio, mylimoji, pasakojo, kad jos mylimasis buvęs taip apkerėtas, kad per tris metus jų draugavimo niekuomet jis neimdavęs iniciatyvos meilėje. Jei kas geresnio atsitikdavo, tai tik iš jos sumanumo. Bet tų trijų dienų bėgy, po nužudymui tos senos „raganos“ ir jo suareštavimo ir pasodinimo kalėjiman, ji negalinti atsigėrėti koks jos Albertas buvęs prielankus ir sumanus, kuomet sugrįžęs į savo protą „raganą“ nužudžius. Jame buvo tokia permaina, kad ji norėjo jį vesti net tuomet, kai jis Schuykili pavieto kalėjime buvo užrakytas ir laukė elektikinės kedės.

Bet valstybės gydytojai sako, kad Albertas yra pamišęs. Bet kaip manyti apie proto stovį šių visų žmonių, kurie mano, kad jo pasielgimas netik kad protingas, bet ir praklinus pasirūžimas prašalinti „visuomenišką priešą“, kuri tiek daug nelaimių pridariusi šioj apylinkėj?

Vienas iš liudininkų teisme griežtai protestavo prieš teismą už tardymą Alberto Šunskio. Jis sakė, kad teismas nesilaikio Dievo įsakymo. Prokuroras, sustabdęs liudininką, besikarščiuojantį, rimtai jo užklausk, kuo jis remiasi, darydamas užmetimus teismui už tardymą kriminaliniai prasikaltus jauno žmogžudžio? Šis liudininkas paėmė arti savęs esančią Bibliją, ant kurios nesenai buvo ranką uždėjęs ir sudėjęs prisaika, kad šiame liudyme pasakys „teisybę, visa teisybę, nieko daugiau kaip tik teisybę“, atvertė Antros Maizieiaus Knygos puslapį 22 ir pirštu parodė perskyrimą 22. punkta 18, kur sakoma: „žynes (arba raganas) neturi gyvas palikti“.

„Ar jūs manote, kad ir šis raštas šventas, ant kurio jūs duodate žmonėms prisaikas šiame teisme yra beprotiškas? Kaip jūs mus visus norite padaryti bepročiais!“ Trukmėmavo liudininkas, reikalaudamas, kad jaunas Šunskutis tuojas būtų paliausotas iš kalėjimo.

Brangus skaitytoju, ką manai apie žmones su šitokiais įsitikinimais šioj laisvės šaly, kur demokratija egzistuoja? Žmonės, kurių mintys ir visas gyvenimas valdomas-tvaromas panašiais įsitikinimais, sėdi teisėjų suole. sprendžia žmogaus tiesotumo pasielgimus, išneša nuosprendžius teisineumu, siunčiami į valstijų tarybas-legislaturas ir Washingtoną kaipo senatoriais ir kongresmonais. Jie ir panašiai tiki. Ir ius dar stebėtis išgirdę kai kurių šviesesnių žmonių išsireikškimus. kad mes gyvename barbarizmo, o ne civilizacijos amžiuje: netokio barbarizmo, kaip tamsiuose amžiuose ar inkvizicijos viduramžiuose; gyvenam taip vadinamo civilizoto barbarizmo gadinėje.

Puikios Mintys

Draugiškumas yra lyg molinis indas. — jei susidaužo, jis vėl gali but sulipdytas; bet meilė yra lyg veidrodys. — kartą sudužęs ir daugiau nebesutaisomas.

* * *

Tikras draugiškumas nužudo pavydą; tikra meilė — kokietavimą.

* * *

Meilė labiau malonesnė, negu vedybos; nes romansas yra interesusnis, negu istorija.

* * *

Raukšlės mažiau disfiguroja moterį, negu piktas budas.

K. Stanislovaitienė. V. J. B.

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSBURGH, PA.

Lietuvos ir Estonijos Išdirbinių Paroda.

Šiomis dienomis Dr. J. T. Baltrušaitienė gavo laišką Lietuvos Generalio konsulo P. Žadeiko iš New Yorko, kad didžiulė Gimbel's departamentinė krautuvė Pittsburghe rengia Lietuvos ir Estonijos išdirbinių parodą, kuri prasidės gruodžio 10 d. ir tęsis iki gruodžio 24 d. Konsulas žadeikis prašo, kad Pittsburgho lietuviai pasistengtų sudaryti tam reikalui komitetą ir suinteresuotų Pittsburgho lietuvius rengiama paroda. Gimbel's kompanijos atstovai irgi kreipėsi į Dr. Baltrušaitienę tuo pačiu reikalu, kad Pittsburgho lietuviai susirupintų rengiama paroda.

Parodoj bus išstatyta Lietuvos ir Estonijos išdirbami daiktai ir galima bus netik pamatyti, bet ir nusipirkti Lietuvoj išdirbtų daiktų, kurių kainos bus pradedant nuo 10 centų iki \$185.00. Bus daug visokių gintarinių daiktų ir kitokių Lietuvos gaminių.

Nebus parduodami tik tokie daiktai, katrie buvo pagaminti pirm 18-to šimtmečio, bet tokių daiktų vistiek bus išstatyta kaip pavyzdys lietuvių išdirbystės progreso ir to viso, kas pas lietuvius tais senais laikais buvo įdomaus.

Gimbel's didžiulė departamentinė krautuvė tiktenščianai žmonių pereina kas diena, tai jei tik Pittsburgho lietuviai tinkamai kooperuos su parodos rengėjais, tai Lietuvos išdirbinių bus tinkamai pareklamuoti tarpe amerikonių. S. Bakanas.

HARTFORD, CONN.

Smagus Vakaras „Parė“.

Vietos lietuviai — siuvėjai J. Leonaitis, A. Mazalas, sykiu su savo žmonomis, pp. Leonaitiene ir Mazalienne, taipgi daug darbuojančia lietuvių žymesnėse draugijose ir kuopose p-ia Žilioniene, J. Sekiu ir kitais, lapkričio 26 d., vakare, Lietuvių Parapijos Mokyklos salėje, parengė vakariene su muzikaliu programu ir šokiais pagerbimui mūsų kolonijoje pirmojo gydytojo daktaro M. V. Mikolainio ir jo mamytės su sesute. Nors tai buvo dirbamoje dienoje ir sunkūs laikai, bet vietos lietuviai šį parengimą atjautė ir skaitlingai atkankė. Susirinko virš 200 asmenų. Įžanga buvo 50 centų, bet rengėjai ir rengėjos taip šauniai ir rupestingai padarė, kad kiekvienas užtektinai pavalgė, išsigėrė ir daktarui suteikė gražių dovanėlių. Jaunųjų lietuvių orkestras grojo smagius muzikalius daly-

M. Jankus Apie „Aušrą“

(Tąsa nuo 3 pusl.)

vargo, kadangi „Niamuno Sargas“ ir kitos knygelės nemaitino spaustuovę. „Aušrą“ aš buvau perkėlęs pas v. Mauderopę ir tenai buvau šaunei prakile. Jei bučiau norėjęs „Aušrą“ perkelti atgal pas Sybertą į Ragaine, tada būtų man apie 1,200 markių pritrūkusį, o iš kalendorių nebuvo teip gerai kaip nieks įrinkta, vėl skolyti man ir niekaip neišpuolė, tai reikėjo „Aušrą“ likti pas Mauderolę. Pagaliau matant, kad nei „Aušra“ negalės išsilaukiyti, jei iš kitų versmų nebus galima pašelpo suteikti, tai maniau, bus kaip bus, bile „Aušrą“ ant kiek ilgesnio laiko palaikyti. Kada aš skundžiaus Vištaliui ir kitiems apie medegišką neišteklį, tai jie kitsai neatsiliepė, o Vištalius bei Neris ragino „Aušrą“ paliauti išleidus. Aš gana gerai galėjau suprasti kodėl mane ragino „Aušrą“ užgesinti: jie mat ar neturėjo ar nenorėjo „Aušrą“ gelbėti. Rods ir tokių brolių rados, kurie ragino „Aušrą“ palaikyti, kaštuos kas kaštuos, vienok nepridėjo nei grašio, o dar kiti rokavo, kad „Aušra“ gauna pašalpą nuo maskolių ir todėl redystėje pinigų užtektinai randasi. Jie visi tik mislijo, bet nei vienas

kėlius ir po užkandžių linksmino visus šokiais, žaidimais.

Po užkandžių gražias prakalbėles pasakė vakaro vedėjas A. Mazalas, kun. kleb. Ambotas, vikaras Ražaitis, J. Sekys, J. Mančiūnas, svečias Mikolainis (daktaro dėdė iš Waterbury), d-ro sesutė Aldona, mamytė ir ant galo pats Dr. M. Mikolainis. Kitas Dr. Mikolainio giminaitis Juozas Kumeta suteikė savo vardu žymią dovaną.

Muzikalį programą išpildė p-as Sintautas su žmona, p-lė Kaunietytė, p. Kripas su savo mažais sunukais, p-lė Kasmolnaitytė ir kt.

Vakaras prasidėjo 7 val. vakare ir baigėsi apie 1 val. ryte.

Svečias iš Lietuvos.

Lapkričio 27 d. pas mus atsilankė Vytauto Didžiojo Muzėjas (Kaune) įgaliotinis svečias p. Baronas su tikslu užrašyti Vytauto Didžiojo Jubilėjaus leidinį — albumą. Nors Albumo kaina nemaža — \$22.00, bet užsirašė: 1) V. M. Čekanauskas, 2) kun. kl. J. Ambotas ir 3) S. Pfkturna. Anksčiau Albumą jau buvo įsigijęs J. Sekys, kuris ir pavedžiojo svečią po lietuvių pramoninius. Iš Hartfordo svečias išvažiavo į New Britainą, kur manoma, bus geresnės pasekmės, nes daugiau yra turtingesnių lietuvių.

M. B.—lis.

PITTSBURGH, PA.

Sandariečių Vakariene Puikiai Pavyko.

A. L. Tautinės Sandaros Kuopų Sąjūdis turėjo savo organizacijos Sandaros 20 metų jubilėjinę vakariene lapkričio 18 d., L. M. D. Svetainė, kur buvo gana puikus muzikalis programa, kas, kalbos, vakariene ir dar pasiūkti.

Muzikalį programą išpildė šie artistai: atidarius vakarą ir paaiškinus jo tikslą, pirmiausia buvo pakviestas visų mylimas ir gerai žinomas J. Blumbergis su savo akordinka. Visą jaunūte Marytė Marčiukoniūtė parengė smuiko solo tris gabalėlius. Jai akompanavo p. Julė Rajauskaitė. Duetas p. V. Paulekiūtė ir p. M. Griniene sudainuodamos keletą dainelių. P-lė Rožė Lukoševičiūtė, Yungston, Ohio, dar pirmą kartą dainavo L. M. D. Svetainė. Pittsburghiečiams ji, matyt, taip pasidaboję, kad nuo pagrindų nenorėjo paleisti ir turėjo daugiau dainuoti. P. Pivaronas savą gražią kalbą nurodė sandariečių nuveiktus darbus per 20 metų del labo mūsų tautos ir Amerikoj lietuvių palaikymo. Grojo smuikininkė p-lė Z.

rankos nepridėjo. Vienok palaikymą „Aušros“ aš laikiau už reikalingą ir neatbodams visų kitų leidau „Aušrą“ tolyn, rods, kad nei nuo Dr. Basanavičiaus ir nei nuo kitų neprašiau pagelbos, kaip tai darė mano pasekėjas, vienat dėl to, kad žinojau, juos, mieliai ant sveikatos taisymsio bei ant gražių papuošalų, daug išleidžiant, bet niekadus neuduosent ant teip svarbaus reikalo grašį. O vėl antra, jie ir nei menkiausio supratimo negalėjo turėti, koki „Aušra“ padarė. Šendien rods yra matoma, kad palaikymas „Aušros“ buvo tikrai geras dalykas, dėl to ir visi skubinas buti jos gruntavotojais, šelpėjais, gelbėtojais ir dar daug kitokiais.

Nei „Žirgas bei Vaikas“ su „Žiponais bei Žiuponais“ lietuvišką klausimą nepakėlė, o pasakos apie laumes bei velnius teipgi to nepadarys. Teipgi naudingos knygos kur lietuvių kitą kartą gyventa ar rojaus kalba buvo lietuviška ir kt., bus reikalingi tada, kada lietuviai turės savo universitetus ir akademijas. Bet dėl tautiško pakėlimo lietuvių „Aušros“ darbas ir šei dienai geras. „Aušra“ daugiau buvo žadinanti, negu tulos dabar išleidžiamos „Genių Dėdės“ su 100 metinių kalendoriumi. Bitėnai 15-ta. 11. 03. M. Jankus.

Rajauskaitė. Jai akompanavo jos sesutė Julė. Marcelė Griniene dainavo solo. P-lė Agnieška Kuiziniūtė pasakė gana ilgias dvejias eiles, kur gana vykusiai išbarė kaip jaunus, taip senus, kurie perdaug tinginauja. P-lė Vladzė Paulekiūtė sudainavo kelias daineles. Akordinkų duetas atliko p-lė Julė Rajauskaitė ir J. Blumbergis. Sv. Jurgio parapijos klebonas kun. X. Žukauskas (tautiškos par.) savo kalboje nurodė, kad draugijos išeiiviams labai reikalingos, nes tik organizuotais budami galime ką geresnio atsiekti ir lietuvių palaikyti tarpe Amerikos lietuvių. Mandalinų kvartetą atliko dvi lietuvaitės ir dvi ukrainietės, butent p-lės: Rajauskaitės, Anna Cuper ir Elys Bepalko. Panelė Rožė Lukoševičiūtė sudainavo tris daineles ir tuo muzikalios programos baigėsi, nes visi lipo ant antrų lubų (ne trečių), kur sandarietės: p. Zambaulackienė, p. Bucevičienė, Brazauskienė, Laucaitienė, p. Raudonienė ir p. Pučinskienė laukė su vakariene. Apie muzikalį programą noriu pasakyti tiek, kad kaip vietiniai, taip ir p-lė Rožė Lukoševičiūtė, kuri į šį parengimą atvyko su savo broliuku ir tėveliais, atliko gerai. Visi susilaukė gausingų katūčių nuo publikos, kurios buvo virš du šimtai. Visiems solistams pianu akompanavo p. Milda Virbiekaitė. Todėl, varde rengėjų, visiems artistams tarpu širdingai ačiū už tokį stropų prisirengimą ir taip vykusiai savo pareigų atlikimą. Ypatingas ačiū p-lėms Rajauskaitėms, kurios nuo savęs dar pasikvietė savo pažįstamas ukrainietes, kas prisidėjo prie programo pajvirinimo. Na, o p-lėi Lukoševičiutei ir visai šeimynai, kurie atkankė patikšmingai, Rožytė puikiai palinksmo, tai dar didesnis ir širdingis ačiū. Šeimynininkėms, kurių vardus jau augščiau paminėjau, už sutaisymą skanios vakarienes, L. M. D. už suteiktą svečiasinai veltui, na ir visai puikiai, kuri atsilankė ir prisidėjo prie sandariečių minėjimo savo 20 metų darbuotės, taipgi labai dėkui.

Lietuvių Kalbos Mokykla.

Tėvai kurie turi jaunus vaikus ir mergaites ir nori juos pamokyti lietuviškai, tai Sv. Jurgio Parapijos Mokykloj lietuviškai mokoma kas subata nuo vienos iki trijų popiet. Mokinai kun. Žukauskas lietuvių istorijos, skaityti ir rašyti lietuviškai. Todėl tėvai, kurie nori, kad jų vaikučiai mokėtų lietuviškai skaityti ir rašyti —

pasinaudokit proga ir leiskit juos į minimą mokyklą.

Draugijų Domei.

Lietuvių Vaizbos butas nutarė, kad visos Pittsburgho draugijos palauktų su 16-ta vasario, nes Vaizbos Butas yra nutaręs atsikreipti į visas Pittsburgho draugijas, kad visos prisistytų savo atstovus del bendro surengimo Lietuvos Nepriklausomybės 17 metų sukaktuvių minėjimo.

PITTSTON, PA.

Labdaringosios Sv. Vincento draugijos metinė atskaita.

Pajamos:
Spalių 1 d., 1933 m.,
buvo ant rankų ----- \$47.74
Auka garbės nario ----- 10.00
Auka nežinomos ypatos 100.00
Parengimų pelnas ----- 382.58

Viso — \$540.32

Išlaidos:
Suvargausiems šeimoms ----- \$140.00
Bedarbių vaikams ----- 108.42
Gydytojams ir vaistai -- 27.15
Mokestis draugijos centrams ----- 15.00
Smulkios išlaidos ----- 7.71

Viso — \$298.28

Lieka ant rankų \$242.04
Jurgis Laukaitis,
Dr-jos pirmininkas.

ALLIANCE, OHIO.

Širdingas Ačiū.

Lapkričio 13 dieną numirė mūsų mylima žmona — mamytė, Paulina Žvirblienė, palikdama mane nuliudime su 5 vaikais: Genevaitė, Birutė, Jurgis, Petra ir Vinculka. Priespaudos liudėsio valandoj neturėjome gana jėgų priėmimu giminių, kaimynų, pažįstamų, kurie visi rodė nepaprastą savo prielankumą del manęs ir mano vaikučių. Nors toli iš miesto, gyvenom uky 7 mylias nuo Alliance, Ohio, bet žmonių apie pusantro šimto aplankė mūsų velionę motinėle ir mano žmona.

Basket Ball jautkas, kur priglūdi vyriausias sumus, Jurgis, visas atėjo ir gėlių atvežė. High School visos mokinės atkankė ir gėlių pluoštą atvežė. Antro ir trečio skyriaus mokytojos incopore su vaikučiais atvažiavo ir gėlių atvežė. Tai iš mokyklos, kurią mažiėji vaikučiai lanko. Kaimynijos ukinkai, per poniją šmitienę (Smith) surinko aukų, nupirko gėlių ir dar drabužėlių vaikučiams ir daug prisidėjo pagelba su automobiliais reikaluose. Tetulė Raščikienė ir šeima įvairiais dalykais rėmė. Ačiū sesutei Karalinai Kundrotienei, iš Detroit, Mich., už gėles ir visoms paramą, švogeriui Jonui Čeraukai, iš Ashtabiulo, Ohio, už visus supirktus daiktus pagrabui ir gėles, švogerkai Paulinai Glugodienei už visokius dainylkus pyragą, gėles ir ilgų mečių mūsų mylimos velionės šelpimą, Stasiui Čeraukai, švogeriui už piniginę auką del vaikučių. Tafilėi ir Antanui Šimkunams už piniginę arba ir automobilio pagelbą (visi clevelandiečiai). T. P. Žilinskams, visiems kaimynams, mūsų apygardos šerifui Mecalney, kuris daug rupinosi įvairiais reikalais ir daugybę kartų automobilio vežęs pas gydytojus. To nepamiršim ilga. Taipgi mamą duktere, kuri atvyko iš Detroit, Mich., kurią net nelaimė patiko kelionėje: su ponija Kundrotiene, iš delio skubėjimo, apsisovė į griovį ir turėjo išmušt užpakalinį bagal, kad išeiti iš automobilio, kurį pusėtina sužalojo, bet žmonės lengvai tesusiėzė. Dėka augščiausiajam už jo tokią malonę, nes tai vienintelė dukrelė, kuri dirba ir daug išmokėjimų liko ant jos pečių.

nes mamytei 3 metus sergant pusėtina likome suvargę.

A. a. P. Žvirblienė Lietuvoj paliko 4 sesutes: Antanina, Ona, Elzbieta ir Teklė. Paėjo iš Klicikų kaimo, Gelažijų parapijos, Panevėžio apskrėčio, po tėvais Gaiziunaitė Paulina. Į šią šalį atvyko 1911 metais. Palaidota iš Sv. Juozapo Bažnyčios ir parapijos kapines Alliance, Ohio.

Išsekis ramiai mylima žmonele — mamyte.

Mes nuliudė liekame:

Jurgis Žvirblis ir šeima.

LYNN, MASS.

Atsakymas Šmeižikui.

Savu laiku buvo rašyta „Tėvynė“ apie mūsų tautietį fabrikantą p. A. Ganiprauską, kuris turi nemažą odų dirbtuvę po vardu „Goniprow Kid Co.“, kur dirba apie 250 darbininkų. Straipsnyje viskas kuoaiškiausiai ir teisingiausiai buvo nušviesta apie mūsų tautietį p. A. Ganiprauską, jo dirbtuvę ir joje tvarką. Už kiek laiko po šiam straipsniui pasirodė korespondencija „Laisvėje“, kur nupelkia mūsų fabrikantą, jo šapoje tvarką, kam nepriėmė „National Leather Workers Unijos“, taipgi p. S. Mockų ir „Tėvynė“ kam įdėjo tą straipsnį.

Mes gerai žinodami apie dirbtuvės padėtį ir jos visą tvarką, tvirtiname, kad „Tėvynė“ viskas buvo teisingai parašyta. Čia paduosime keletą pavyzdžių. Paskutiniu laiku prieš įsteigimą NRA kitos dirbtuvės labai mažai mokėjo darbininkams. Mote-rims mokėjo \$6.00 už savaitės darbą, o mūsų tautietis mokėjo \$12.00 už tą patį laiką. Taipgi ir vyrai pas Ganiprauską gaudavo keletą dolerių daugiau, negu kitur buvo mokama. Kuomet pavasarį 1933 metų išėjo į streiką Lynn'o odų dirbtuvės, tai ir Ganiprausko darbininkai buvo priversti kitų šapų darbininkų irgi išeiti į streiką. Kitų dirbtuvių darbininkai apstodavo gyvenamas vietas, dirbtuvę; tad nors nenoromis turėjo eiti laukam iš darbo ir streikuoti. Kuomet priėmė uniją kitos dirbtuvės, tad ir Ganiprauskas pasirašė. Turime pažymėti, kad kitos šapos nebuvo „closed shop“, bet streikų vadai užsisėdo ant p. Ganiprausko padaryti jo dirbtuvę „closed shop“ vien tik del to, kad yra lietuvis ir mokėjo darbininkams daugiau, negu kitur, kad buvo jiems sunku išvesti jo darbininkus į sreifą.

Be pat miesto majoras nepriėmė prie „closed shop“ pasirašymo ir patys darbininkai buvo priešingi vadų norui. Praėjus šešioms mėnesiams laiko nuo pirmųjų streikų, iškliro vėl streikas visame Lynn'e ir apylinkėje odų išdirbystėje. Ant ras streikas iškliro del „closed shop“ ir pakėlimo algų 25%. Ganiprausko darbininkai daugumoje griežtai pasipriešino. Tik tie išėjo, kurie buvo komunistų plauko ir jų pasekėjai. Rimteslykus pyragą, gėles ir ilgų mečių mūsų mylimos velionės šelpimą, Stasiui Čeraukai, švogeriui už piniginę auką del vaikučių. Tafilėi ir Antanui Šimkunams už piniginę arba ir automobilio pagelbą (visi clevelandiečiai). T. P. Žilinskams, visiems kaimynams, mūsų apygardos šerifui Mecalney, kuris daug rupinosi įvairiais reikalais ir daugybę kartų automobilio vežęs pas gydytojus. To nepamiršim ilga. Taipgi mamą duktere, kuri atvyko iš Detroit, Mich., kurią net nelaimė patiko kelionėje: su ponija Kundrotiene, iš delio skubėjimo, apsisovė į griovį ir turėjo išmušt užpakalinį bagal, kad išeiti iš automobilio, kurį pusėtina sužalojo, bet žmonės lengvai tesusiėzė. Dėka augščiausiajam už jo tokią malonę, nes tai vienintelė dukrelė, kuri dirba ir daug išmokėjimų liko ant jos pečių.

Unijistas „Laisvėje“ rašo: „Kad mūsų tautietis nemori ne susieiti su lietuviiais“. Tai yra didžiausias melas. A. Ganiprauskas yra su visais lietuviiais draugiškas ir sukalbamas. Ilgu metus buvo Lynn'o L. Piliėčių Klubiou nariu, dalyvaudamas įvairiuose parengimuose su lietuviiais. Bet paskutiniu laiku turėjo pasitraukti iš klubiou vien tik del poros narių akiplėšikumo („Laisvės“ pasekėjų). Jo šapoje dirba irgi dauguma lietuvių, turėdami tikrą prieglaudą, o ypač senesnio amžiaus lietuviiai. Šiais sunkiais laikais daugelii namus išgelbėto met gauti darbą. Lietuviai darbininkai bus išmesti iš darbo ant gatvės už mažiaus pasipriešinimą, o sukišta airiai ir graikai, nes jų vadovystė yra unijai. Taipgi Ganiprausko darbininkai teisingai žinojo, kad negalini gauti didesnių algų, negu tuo laiku buvo mokama. Jeigu mokėjimas darbą darbininkas (glais mašinos operatorius) uždirbo iki \$53.00 per 40 valandų darbo savaitę, arba „staking“ mašinos operatorius galėjo uždirbti \$45.00 ir tą patį laiką, tai jau geros algos. Taip pat ir ant prastų darbų gaudavo ir gana kokių dolerių daugiau, negu kitose dirbtuvėse. „Laisvėje“ yra pažymėta, kad pas Ganiprauską moka vienu centu mažiau nuo tuzino skurų. Tas yra teisybė. Bet Ganiprausko darbininkai pa-

tyso sutiko dirbti vienu centu pigiau, kad čia eina mažesnės ir tinkamesnės skuros išdirbtimui; kuomet kitose dirbtuvėse išdirba vieną tuziną, tad čia gali išdirbti vieną ir pusę tuzino ir daugiau. Kur pas Ganiprauską uždirba \$53 ir \$45, tad kitose dirbtuvėse ant tų pačių darbų daugiausiai gali uždirbti iki \$35.00. Tad matote kokis yra didelis skirtumas tarpe uždarbio (imta iš „pay roll“ knygos).

Taigi Ganiprausko darbininkai turėdami gerą užmokesnį ir matydami „National Leather Workers Unijos“ netinkamą tvarką, nutarė suorganizuoti naują darbininkų uniją po vardu „Leather Workers Protective Uniją“. Gavo čarterį ir taip pat nuolatini „injunction“. Nutarta mokėti ligoje pašelpo \$10.00 savaitėje ir teikti daktaro patarnavimą nemokamai. Tai matote kokis yra skirtumas tarp senos unijos ir naujai sukurto Ganiprausko darbininkų. Turime priminti, kad ši nauja unija nėra kokia nors kompanijos unija, arba tam panašiai, bet yra grynai darbininkiška organizacija — unija.

Komunistų „Laisvė“ rašo: „Kad Ganiprausko bosų buvo suorganizuota SLA. Lynn'o kuopa ir ji buvo panaudota streikui lauzyti“. Komunistas rašo visai akla, neištyręs dalyko. SLA. Lynn'o kuopa yra įsteigta penki metai laiko atgal ir ją organizavo ne dirbtuvės bosai, bet atskiri susipratę lietuviiai. Ši kuopa nebuvo naudojama ne streikieriams ne streiklaužiams. Nebuvo ir nėra jokios kalbos, kad SLA. Lynn'o kuopa būtų naudojama kokiems pašaliniam tikslams. Jeigu buvo kas nors panašaus, tad kodėl susirinkime arba per „Tėvynę“ neiškėlė? Mes, manome, kad tas, kuris pirrašė nesąmonių apie SLA. Lynn'o kuopą, tiek jis apie ją žino ir turi supratimą apie SLA. organizaciją, kiek keturkojis apie valstybės įstatymus. Komunist-tėliams gaila, kad SLA. Lynn'o kuopa sparčiai auga ir kultūriškai veikia (turėjo lietuvių kalbos mokyklėlę), tad užsigeidė nors per „Laisvę“ pašmeižti.

Bet rimtesni žmonės netiki tokiems šlamštams. Garbė priklausio Lynn'o kuopai ir jos ortuvė „closed shop“ vien tik del to, kad yra lietuvis ir mokėjo darbininkams daugiau, negu kitur, kad buvo jiems sunku išvesti jo darbininkus į sreifą. Bet pats miesto majoras nepriėmė prie „closed shop“ pasirašymo ir patys darbininkai buvo priešingi vadų norui. Praėjus šešioms mėnesiams laiko nuo pirmųjų streikų, iškliro vėl streikas visame Lynn'e ir apylinkėje odų išdirbystėje. Ant ras streikas iškliro del „closed shop“ ir pakėlimo algų 25%. Ganiprausko darbininkai daugumoje griežtai pasipriešino. Tik tie išėjo, kurie buvo komunistų plauko ir jų pasekėjai. Rimteslykus pyragą, gėles ir ilgų mečių mūsų mylimos velionės šelpimą, Stasiui Čeraukai, švogeriui už piniginę auką del vaikučių. Tafilėi ir Antanui Šimkunams už piniginę arba ir automobilio pagelbą (visi clevelandiečiai). T. P. Žilinskams, visiems kaimynams, mūsų apygardos šerifui Mecalney, kuris daug rupinosi įvairiais reikalais ir daugybę kartų automobilio vežęs pas gydytojus. To nepamiršim ilga. Taipgi mamą duktere, kuri atvyko iš Detroit, Mich., kurią net nelaimė patiko kelionėje: su ponija Kundrotiene, iš delio skubėjimo, apsisovė į griovį ir turėjo išmušt užpakalinį bagal, kad išeiti iš automobilio, kurį pusėtina sužalojo, bet žmonės lengvai tesusiėzė. Dėka augščiausiajam už jo tokią malonę, nes tai vienintelė dukrelė, kuri dirba ir daug išmokėjimų liko ant jos pečių.

Unijistas „Laisvėje“ rašo: „Kad mūsų tautietis nemori ne susieiti su lietuviiais“. Tai yra didžiausias melas. A. Ganiprauskas yra su visais lietuviiais draugiškas ir sukalbamas. Ilgu metus buvo Lynn'o L. Piliėčių Klubiou nariu, dalyvaudamas įvairiuose parengimuose su lietuviiais. Bet paskutiniu laiku turėjo pasitraukti iš klubiou vien tik del poros narių akiplėšikumo („Laisvės“ pasekėjų). Jo šapoje dirba irgi dauguma lietuvių, turėdami tikrą prieglaudą, o ypač senesnio amžiaus lietuviiai. Šiais sunkiais laikais daugelii namus išgelbėto met gauti darbą. Lietuviai darbininkai bus išmesti iš darbo ant gatvės už mažiaus pasipriešinimą, o sukišta airiai ir graikai, nes jų vadovystė yra unijai. Taipgi Ganiprausko darbininkai teisingai žinojo, kad negalini gauti didesnių algų, negu tuo laiku buvo mokama. Jeigu mokėjimas darbą darbininkas (glais mašinos operatorius) uždirbo iki \$53.00 per 40 valandų darbo savaitę, arba „staking“ mašinos operatorius galėjo uždirbti \$45.00 ir tą patį laiką, tai jau geros algos. Taip pat ir ant prastų darbų gaudavo ir gana kokių dolerių daugiau, negu kitose dirbtuvėse. „Laisvėje“ yra pažymėta, kad pas Ganiprauską moka vienu centu mažiau nuo tuzino skurų. Tas yra teisybė. Bet Ganiprausko darbininkai pa-

tyso sutiko dirbti vienu centu pigiau, kad čia eina mažesnės ir tinkamesnės skuros išdirbtimui; kuomet kitose dirbtuvėse išdirba vieną tuziną, tad čia gali išdirbti vieną ir pusę tuzino ir daugiau. Kur pas Ganiprauską uždirba \$53 ir \$45, tad kitose dirbtuvėse ant tų pačių darbų daugiausiai gali uždirbti iki \$35.00. Tad matote kokis yra didelis skirtumas tarpe uždarbio (imta iš „pay roll“ knygos).

K. Mereškevičius, J. Arlauskas.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. Bagočius, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. Mažukna, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. Vinikas, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Adv. K. P. Gugis, Išdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Dr. J. S. Stameslow, Dr.-Kv.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Mockus, Išd. Gl.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. Mikužiūtė, Išd. Gl.,
2121 N. Western, Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

Adv. A. O. Shallos,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

V. Šmulskytis,
142 North St.,
Minersville, Pa.

Kun. M. Valadka,
156 Garden St.,
Lawrence, Mass.

Finansų Komisija:

J. P. Varkala,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. Marcinkevičius,
4508 — 8-th Ave.,
Kenosha, Wis.

G. J. Stungis,
6019 So. Maplewood Ave.,
Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

S. Gegužis,
38 So. Main St.,
Mahanoy City, Pa.

S. Cibulskis,
2473 Collier Ave.,
Far Rockaway, N. Y.

J. M. Bučinskas,
24 Baxter St.,
Binghamton, N. Y.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. K. Kalinauskas,
33 Rosemont St.,
Dorchester, Mass.

A. Zalatorius,
827 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

S. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Apšvietos Komisija:

Dr. A. Montvidas,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

Min. B. Kubičius,
2 Atlantic St.,
So. Boston, Mass.

J. Miliuskas,
626 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. Vinikas,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Mrs. F. G. Edkins,
947 Davis Ave. N. W.,
Grand Rapids, Mich.

V. Černauskas,
236 N. English Ave.,
Springfield, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. V. Šimkus,
3343 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Dr. J. T. Vitkus,
1286 Norwood Rd.,
Cleveland, Ohio.

Dr. I. B. Bronshas,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunųjų Komisija:

K. Staneslow,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

</

VIETINĖS ŽINIOS

SLA. PREZIDENTAS LAN- KĖSI CENTRE.

SLA. Prezidentas adv. F. J. Bagočius atvyko į Centro Raštine gruodžio 8 dienos dr. ir su SLA. Sekretorium Dr. M. J. Viniku svarstė Pildomosios Tarybos suvažiavimų pavesčius jų išsprendimui reikalus. Kadangi tu reikalų buvo visa eilė ir gana painių reikalų, tai gerb. SLA. Prezidentas Centro Raštineje užtruko iki pirmadienio, gruodžio 10 d. popiečio.

Aptarus visus techninius reikalus, kaip „Tėvynės“ spaustuvės mašinų pagerinimą, Centro darbininkų sąstato klausimą, pereito SLA. Seimo nutarimo įvykinimui galimybes, kuriomis įsākoma visoms SLA. kuopoms užsistatyti kaucijas už savo viršininkus, perimto SLA. nuosavybės „Vienybės“ namo remontą, SLA. investicijų gerinimo klausimą ir kt. panašius reikalus, ta pačia proga bendrai su „Tėvynės“ redaktorium plačiai aptarta ir galimybes Susivienijimo plėtimui. Ypatingai daug laiko pašvęsta aptarimui išgalių ir planų naujų narių prirašymo vajui paskelbti ir aplamai praplėtimui agitacijos Susivienijimo naudai. Galutinai paaiškėjo, kad kol valstyje apdraudus departamentai neužgirs naujų apdraudus skyrių, tol negalima naujų narių prirašymo vajaus pradėti.

Sių pasitarimų išvados bus raportuota Pildomosios Tarybai ir atitinkamu laiku bus oficialiai paskelbta „Tėvynėje“ visų narių žiniai. Taigi šis SLA. Prezidento adv. Bagočiaus atsilankymas į Centrą buvo sujungtas su svarbių organizacijos reikalų aptarimu.

NEPAMIRSKITE ATSI- LANKYTI Į SVARBIAS PAS- KAITAS.

Sekamą ketvirtadienį, gruodžio 13 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo salėje, 80 Union Ave., Brooklyn, įvyksta svarbius paskaitas, kurias rengia SLA. 38 kuopa. Šios kuopos daktaras kvotėjas Dr. E. W. Žukauskas skaitys paskaitą ir teiks pamokymus kaip užsilaukyti sveiku ir apsaugoti ligų kiekvienam žmogui. O SLA. Sekretorius Dr. M. J. Vinikas skaitys paskaitą apie apdraudus reikšmę žmonių gyvenime ir ką reiškia Amerikos lietuviams Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Paskaitos kiekvienam lietuviui įdomiais ir naudingais klausimais, todėl kviečiami Brooklyn ir apylinkėse lietuvių atsilankyti ir pasiklausti šių paskaitų. Įžanga visiems nemokamai. Jei Brooklyn lietuvių šioms paskaitoms domėsis ir jų pageidauš, tai SLA. 38 kuopa yra nutarusi visą eilę tos rusies paskaitų surengti šios žiemos veikimo sezonu. Skaitlingu atsilankymu parodykite, kad mes tokių paskaitų pageidaujame ir norim tais svarbiais klausimais kuodaugiau žinių pasisemti.

SLA. 38 Kp. Narys.

IS SLA. 126 KUOPOS SUSIRINKIMO.

Gruodžio 7 d., SLA. Centro Raštineje, įvyko SLA. 126 kuopos priešmetinis susirinkimas. Nors šis susirinkimas buvo kvietas atvirutėmis, tačiau narių neperdaugiau atsilankė.

Šiame susirinkime prisirašė vienas naujas narys ir persikėlė į mūsų kuopą buvusis SLA. 36 kuopos išdininkas ir energingas veikėjas p. V. Briedis iš Chicago, Ill., kuris apsigyveno New Yorko priemiesty Astoria, L. I. Kaip priešmetiniame susirin-

kime rinkta kuopos valdyba, tačiau visa senoji valdyba pasiliko tarnauti ir sekamiems metams: pirmininkas M. L. Vasil, vice pirm. P. Bajoras, sekr. M. Draugeliutė, išdin. A. Karkauskiutė, išdo glob. M. Aušriutė ir O. Pūpeliutė, organ. J. Vernas, daktaras kvotėjas Dr. J. Valukas.

Plačiai diskutuota Pildomosios Tarybos nutarimas, kuriomis suteikiama nariams galimybės persikelti į žemesnius laipsnius, prie kurių jie priguli. Taip gi diskutuota klausimas kaip pajavrinti socialiai kuopos susirinkimus kad po kiekvieno kuopos susirinkimo nariai galėtų draugiškai pasikalbėti, pasilinks minti ir artimiau susidraugauti. Šituo reikalu Dr. M. J. Vinikas buvo įnešęs, kad kuopos susirinkimams baigtųsi užkandžiais ir draugišku pasikalbėjimu. Tokis sumanymas rado nariuose pritarimo ir jo įvykinimas palikta kuopos valdybos nuosivairui. Verta toki sumanymą išbandyti.

Susirinkime Buvęs.

IS SLA. PENKTO APSKRICIO PARENGIMO.

Newark, N. J. — Gruodžio 9 d., Šv. Jurgio Lietuvių svetainėje SLA. penktas apskritis, drauge su vietine SLA. 245 kuopa, rengė pramogą: prakalbas, perstartymą ir muzikalį programą.

Vyriausiu šio parengimo kalbėtoju buvo SLA. Prezidentas, adv. F. J. Bagočius, kuris pasakė labai jautrią ir atitinkamą prakalbą apie Amerikos lietuvių gyvenimą. Savo kalboje p. Bagočius daugiausia domė kreipė į mūsų jaunimą, kuris pastarųjų laikų pradeda dideliais šuoliais nuo lietuvių tolti. Specialę prakalbą dalį pašventė SLA. reikalams, plačiai paaiškindamas apie naudą prie Susivienijimo priklausyti ir apie po Naujų Metų įvedamus naujus apdraudus skyrius. Ponas Bagočius ragino visus lietuvius prie SLA. rašyti ir podraug rašyti ir savo jaunuolius. SLA. Prezidento p. Bagočiaus prakalba buvo turininga, jautri, patriotinga ir visiems aiškiai suprantama. Be to, pakalbėjo ir Lietuvos vice konsulas p. P. Daužvardis, p. J. Valaitis ir p. A. B. Strimaitis. Pastarieji kalbėtojai irgi dauginais ir ką reiškia Amerikos lietuviams Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Dviem atvejais smuikininkas Vytautas Dvareckas, newarkietis ir pianistė p-lė Flora Selvestravicius, iš Karney, N. J., pagrojo duetus ir po solo. Abu muzikantai yra jau gerokai prasilavinę ir savo grotais kuriniais publiką patenkino.

Programą vedė SLA. penkto apskricio pirmininkas, p. A. S. Trečiokas. Programu visi atsilankiusieji buvo patenkinti. Ypač daugelis ilgai minės kalbėtoją p. Bagočių ir komediją „Pasaulis be Moterų“.

Publikos į parengimą, delei šalto oro, atsilankė nedaug. Rengėjai, rodos, nuostolių neturės. Kiek teko sužinoti, tai prieš šį parengimą smarkiai agituoja iš vietinės lietuvių parapijos kle-

bonijos, nepaisant net to, kad parengimo pelnas skiriamas S. L. A. 245 kp. steigiamai Lietuvių kalbos mokyklei. Negražu! Buvęs.

FILATELISTŲ KLIUBO VEIKIMAS.

Naujas pašto ženklelių rinkėjų lietuvių klubas, kuris neseniai įsikūrė Brooklyne, pereitam savo susirinkime nutarė klubą užvardinti „Alp Stamp Exchange“. Busiančio pašto ženklelių parodoje 1936 metais manome galėsime išstatyti pilną Lietuvos pašto ženklelių kolekciją, nes pereitoje parodoje, kuri įvyko New Yorke vasario 10 iki 18 d., 1934 m., labai maža Lietuvių pašto ženklelių buvo išstatyta. Vienas italas turėjo rinkinį laiškų, kuriuos Darius ir Girėnas vežė Lietuvon.

Lietuva yra išleidus labai gražių ir pusėtinai brangių pašto ženklelių, bet pasirodo, kad lietuvių nelabai įdomia savo turtu ir svetimtaučiai turi išstatyti parodoje lietuvių brangenybes. Įdomiausi šiuo reikalu lietuvių kitų miestų ir valstybių prašomi susirašyti su mumis, nes norim patirti kaip plačiai lietuviška publika domisi filatelija. Visi vietiniai filatelistai prašomi atsilankyti į sekantį klubo susirinkimą, kuris įvyks gruodžio 14 d., 8 val. vakare, Klubo rumuose, 321 Covert St., Brooklyn, N. Y.

Algirdas Vizbara.

MOKESNIAI ANT PIRKINIŲ IEJO GALION.

New Yorko miesto gyventojai su gruodžio 10 diena pradeda mokėti taip vadinamus pirkinių mokesnius, kurie miesto administracijos įvesti bedarbių šelpimui. Kiekvienas pirkėjas šiuos mokesnius mokės sekama: už perkamą dalyką, kuris kainuoja nedaugiau 12c., jokių mokesnių nereikės mokėti.

Nuo 13 iki 62c. ---- 1 centas
Nuo 63 iki \$1.12 -- 2 centai
Nuo \$1.13 iki \$1.62 3 centai
Nuo \$1.63 iki \$2.12 4 centai
Nuo \$2.13 iki \$2.62 5 centai
Nuo \$2.63 iki \$3.12 6 centai
Nuo \$3.13 iki \$3.62 7 centai
Nuo \$3.63 iki \$4.12 8 centai
Nuo \$4.13 iki \$4.62 9 centai
Nuo \$4.63 iki \$5.12 10 centų

Tokia pačia proporcija mokesniai kyla už augštesnes kainas. Dešimtukinėms krautuvėms nustatyta mokėti 2 nuos. nuo abel nos pajamų sumos už parduotas prekes.

Išvengimui šių mokesnių, pereitą šeštadienį, gruodžio 8 d., krautuvės buvo užkimsos pirkėjais. Tiek pirkėjų krautuvės nematė nuo 1929 metų kalėdinio sezono. Rodos labai maži mokesniai, tačiau visuomenė nori išvengti ir tokius mokesnius mokėti. Pramonininkai labai priešingi šių mokesnių uždėjimui, nes jiems sudaro nemažus keblumus atskaitomybei vesti. Todėl pramonininkai vis dar kovoja prieš šiuos mokesnius ir tikisi, kad jie bus panaikinti. Miesto administracija tikisi surinkti apie 59 milijonus dolerių į metus šiais nuo pirkinių mokesčių.

NEW YORKO BIEDNUOMENĖS ŠELPIMAS.

Viešosios pagalbos komisio-nierius Hodson praneša, kad federalės valdžios lėšomis prisiųsta New Yorko miesto biednuomenės šelpimui 25,000,000 svarų šviežios veršienos mėsos, kuri bus išdalinta biednuomenei, nedarbo prislėgtų šeimų sušelpimui. Lapkričio mėnesyje federalės valdžios lėšomis New Yorko biednuomenės sušelpimui maisto prisiųsta 680 vagonų, kurių tarpe buvo 126 vagonai bulvių, 521 vagonas veršienos, 24 vagonai sviesto, 7 vagonai ryžių ir 1 vagonas cukraus. Šita pašalpa naudojasi virš 177,000 šeimų.

Biednuomenei teikiama pašalpa naudojasi ir nesąžiningi žmonės. Viešosios pagalbos departamento inspektoriai nuo pradžių

PAVYKĖS TAUTININKŲ KLIUBO POKILIS.

Gruodžio 1 d., Povilansko salėje, Brooklyne, įvyko Brooklyn Tautininkų Klubo privatiško pobūdžio graži vakarienė. Dalyvavo 50 svečių ir narių. Vakarienės programą pradėjo Klubo išdininkas p. Pranas Narvydas, vakarienei rengti komisijos narys. Trumpa kalba nurodė, kad vakarienės tikslas yra tarpusavy susipažinti. Programą vadovauti pakvietė Lietuvių Radio vedėją Joną Valaitį, kuris ilgesnia kalba papildė vakarienės tikslus. Įdomu, kad be susiartinimo, organizacijos stiprinimo,

bendro pasikalbėjimo, šiam vakare dar yra nepaprastas ir bene pirmas Amerikos lietuvių tarpe įvykis, tai Tautininkų Klubo pirmininko p. Juozo Sagevičiaus krikštynos į Sagj. Iš tikrųjų, kaip kalbėtomas sakė, jei jau tautiškas idėjas vykdomė, tai jų vykintojai turi ir iš paviršiaus save sutautinti. Kas yra labai svarbu ir pavardžių atlietuvinimo klausimu. Taigi, nuo gruodžio 1 d. viešajam lietuvių gyvenime žinoms tik Sagej, buvusį Sagevičių. Kviesti ir iš eilės gama įdomias tautininkų gyvenimo reikalais kalbas pasakė visa eilė vakarienė dalyvavusių mūsų įžymių veikėjų.

Kalbų programai pasibaigus, įvyko šokiai, kurie tęsėsi iki ryto. Visi tautininkų vakariene patenkinti ir skirstėsi pilni uo smarkiau veikti. Bendrai, Tautininkų Klube veikimas ir socialus santikiavimas gyvėja.

Buvęs.

BUTLER KOMPANIJA UZDARE 83 KRAUTUVES.

James Butler kompanija, operuojanti Didžiam New Yorke 340 Groserio kratuvių, su gruodžio 8 d. uždarė 83 krautuves, tuo budu išmetant iš darbo apie 200 šiose krautuvėse tarnavusių darbininkų. Kompanijos atstovai griežtai užginčino gandus, kad nesusipratimai su darbininkais privertė kompaniją uždaryti šias krautuves. Esą krautuvės uždarytos tokiose vietose, kur jų palaikymas neapsimoka ir jau ilgas laikas nešė kompanijai deficitus. Todėl vien grynno biznio išrovavimais šios krautuvės uždaryta ir su jų uždarymu nieko bendra neturi darbininkų klausimas.

Tačiau žinios skelbia, kad Butler kompanijos krautuvėse dirbančių darbininkų didžiama pasisakė už įvedimą unijos šios kompanijos krautuvėse. Pagaliau policijai įsakyta teikti ypatingą apsaugą šios kompanijos krautuvėms. Vėliaus darbininkai nutarė streikuoti del uždarymo minėtų krautuvių, išmetant 200 darbininkų iš darbo. Tuo tarpu eina derybos tarpe kompanijos ir darbininkų atstovų.

PIRMAS ŽIEMOS ŠALTIS.

Gruodžio 8 d. naktį New Yorko aplankė tikros žiemos šaltis — termometras pasiekė 11 laipsnių augščiau zero. Drėgno New Yorko oro aplinkybėse tokis šaltis jau gerokai jaučiamas. Nors žiema oficialiai prasideda su gruodžio 21 d., tačiau tikros žiemos šaltis užklupo New Yorką pirmo, jokių oficialumų nepaisydamas.

Oro pranašai spėja, kad ši žiema bus labai šalta. Tuo tarpu ukinkinąj tikrina, kad žiema bus trumpa, nes voverys ir kiti gyvūneliai labai maža maisto žiemavojimui pasirūpinę. Sakoma, tai yra tikriausias įrodymas, kad žiema bus trumpa.

PITTSBURGH, PA.

Įdomus ir Naudingas Parengimas.

SLA. 40 kuopa rengia vakarienę su visokiais pamarginimais naudai Lietuvių Kambario Pittsburgu Universitete. Vakarienė bus gruodžio 30 d., nedėlios vakare, lygiai 8 valandą. Valgiai bus šilti ir pakankamai, todėl patartina namie nevalgytą vakarą, bet ateiti visiems kartu pavalgyt, pasiklaust muzikos ir dainų, taip pat ir gerų prakalbų.

Tą pačią dieną bus ir SLA. 3-čio apskricio suvažiavimas, kuris prasidės 1-mą val. popietų. Todėl patartina visiems delegatams but prisirengusiems pasilikti ant vakarienės, nes kitaip bus blogai. Mat sochiečiai taip stropiai rengiasi visus vakarienės dalyvius pamylėt, kad

pereito kovo mėnesio susekė apie 100,000 šeimų, imančių miesto teikiama pašalpa, kuomet vienos tų šeimų turi ban-kuose po kelis tukstančius dolerių, o kitose šeimose buvo dirbančių, kurių uždabis gerokai viršija miesto teikiamos pašalpos sumą. Tokias šeimas išbraukė iš pašalpą gaunančių šeimų sąrašo. Ištikro nuostabu ant kiek nesąžiningų žmonių gyvenime yra.

S.L.A. REIKALAI

(Taša nuo 5 pusl.).

GRAND RAPIDS, MICH.

IŠ SLA. 42 Kp. Susirinkimo.

Priešmetinis susirinkimas įvyko 2 d. gruodžio, Šv. Jurgio draugijos salėj. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkas P. Medelinskas.

Atlikus kitus reikalus, patarta nariams, kad kiekvienas pajūriurėtų į savo apdraudus palidijimą, ar apdrauda užrašyta sulig naujos SLA. konstitucijos. Jeigu ne, kad užrašytų sulig naujos SLA. konstitucijos. Aiškinta kam turi but užrašyta apdrauda sulig naujos SLA. konstitucijos.

Nutarta surengti draugišką balių 6 d. sausio, 1935 m., po kuopos susirinkimo. Nutarta iš kuopos izdo už keletą dolerių nupirkti gerimo, užkandžių parupins komisija kas kiek prisidės. Išrinkta komisija šiam parengimui iš sekantių asmenų: M. Bernotienė, E. Misiuvienė, M. Marčiulaitienė, A. Klunienė, J. Pranskaitienė ir R. Čižauskienė.

Išrinkta kuopos valdyba 1935 metams iš sekantių asmenų: pirmininkas P. Medelinskas, vice pirmininkas A. Jazavickas, finansų raštinninkas K. Arciskauskas, protokolų raštinninkas J. Vaitkevičius, išdininkas P. Klunonius, organizatorius D. Greičaitis, izdo globėjai K. Andriūšis ir J. Zokas, ligonių lankytojos — M. Bernotienė ir E. Misiuvienė, maršalka M. Kučinskas, daktaras-egzaminatorius Dr. Guy W. DeBoer, korespondentas P. Greičaitis.

Sekantis kuopos susirinkimas bus metinis, po susirinkimui bus draugiškas balius. Bus gerimo ir užkandžių. Nariams įžanga nemokamai. Kurie išpildys aplikacijas prisirašyt prie S.L.A. prieš sekantį kuopos susirinkimą, galės dalyvauti baliuje nemokamai. Visi nariai yra kviečiami atsilankyti į sekantį kuopos susirinkimą, išgirst kuopos valdybos metinius raportus ir po susirinkimui dalyvauti kuopos draugiškame baliuje.

Apsivedė SLA. 42 kuopos narė panelė A. Aleksitė su J. Rinkevičia. Šilubas įvyko 24 d. lapkričio, lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje. Jau navedžiams linkim laimingo ir ilgo gyvenimo.

P. Greičaitis.

SLA. 40 KUOPA

Įdomus ir Naudingas Parengimas.

SLA. 40 kuopa rengia vakarienę su visokiais pamarginimais naudai Lietuvių Kambario Pittsburgu Universitete. Vakarienė bus gruodžio 30 d., nedėlios vakare, lygiai 8 valandą. Valgiai bus šilti ir pakankamai, todėl patartina namie nevalgytą vakarą, bet ateiti visiems kartu pavalgyt, pasiklaust muzikos ir dainų, taip pat ir gerų prakalbų.

Tą pačią dieną bus ir SLA. 3-čio apskricio suvažiavimas, kuris prasidės 1-mą val. popietų. Todėl patartina visiems delegatams but prisirengusiems pasilikti ant vakarienės, nes kitaip bus blogai. Mat sochiečiai taip stropiai rengiasi visus vakarienės dalyvius pamylėt, kad

atsakančiai ir ilgai atsimintų. SLA. 40 kuopos valdyba 1935 metams susideda iš šių ypatų: pirm. Aleksandra Vainorius, pirm. pagelb. Juozas Virbickas, protokolų sekr. Marijona Zdančienė, fin. sekr. Veronika Kaličienė, išdin. Franas Pikšris, izdo glob. Elena Saveikienė ir Juozas Šukis, organizatorius Juozas Virbickas, dakt. kvot. Dr. Johana Baltrušaitienė, maršalka Ona Rumšienė. Taigi 40 kuopos valdyba sekantį metą valdys lygionimis: 4 moterys ir 4 vyrai, ar ne puiku!

Juozas Virbickas.

WORCESTER, MASS.

SLA. 57 Kp. Vakarienės Pasekmės.

Vakarienėje narių dalyvavo, kurie užsimokėjo po 50 centų 116 narių, turime ---- \$58.00

Narių, kurie nebuvo vakarienėje ir liko skolingi SLA. 57 kuopai 95, sumoje ---- \$47.50

Komisijos ir darbininkų turime, kurie pasi-liuosuoja nuo mokėjimo 50 centų, 19 ---- \$9.50

Viso turėjom vakarienėje įplaukų ---- \$131.15

Viso turėjom išlaidų \$77.00

Liko kuopai pelno nuo vakarienės \$54.15

Tas mums aiškiai parodo, kad narių SLA. 57 kuopos turėjome 116, svečių, kaip tai 318 kuopos narių ir 358 kuopos narių ir taip svečių turėjome 146. Iš viso vakarienėje buvo žmonių 262. Kad SLA. 57 kuopos visi nariai sykiu butų dalyvavę vakarienėje, tai SLA. 57 kuopai butų likę gryno pelno \$101.65

Dabar lieka SLA. 57 kuopos valdybai iškollektuoti iš narių sumoje \$47.50

Tas užsitęs iki 1935 metų paibaigai, pakol išsikolektuos suma \$47.50.

Jonas Kazlauskas — sekr.

Kuopos Susirinkimas

Lowell, Mass. SLA. 173 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 16 d., 2 val. po pietų, D. L. K. Vytauto Klubo kambariuose, 19 Union St. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Taipgi bus išduoti raportai iš šių metų darbuotės. Šis susirinkimas yra šaukiamas sekmdienį del to, kad davus progos visiems nariams dalyvauti, tai yra kurie dirba naktimis galės dalyvauti ir užsimokėti mėnesines mokesčius.

L. Paulauskas — sekr.

SKAITYKITE KNYGĄ

Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje (Istorinis šķicas 1387—1912)

Lenkiškai parašė Kun. Kaz. Prapolianis, Šv. Teol. Kand.

Iš lenkų kalbos vertė PATRIOTAS

Kaina ---- \$1.00

Reikalaukite: „Tėvynės“ Administracija, 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

VELTUI

besi kankinantiems skilvio nesmagumais. Tukstančiai džiaugiasi palengvinimu skilvio nesveikumu, kurie sudaro prarugusi skoni, nerviskuma, išputima, atsirauģėjima, sirdies decinima, viduriuse užkietėjima ir perruzgima viduriuse. Išpildykite žemiau esanti kuponą ir tuojiaus pasiuskite, gausite VOLTUI Karbomint Milteliu išbandymui.

KARBOMINT CO., Dept. T. S., 599 Hudson St., New York, N. Y. Vardas ..... Adresas ..... Miestas ..... Valst. ....

Nemalimas įveiktas — Dabar Valgo Viską

P-nas J. K. iš Montreal, Canada rašo, kad jam daug pagelbėjo NUGA-TONE. Turi daugiau gyvumo ir nebejaucia pilvo skausmų. Tai nėra mokamas liudymas, jis buvo atsiųstas liuosu jo valia. Daug kitų praneša panašius rezultatus. NUGA-TONE vartojama metų metais kaip pagelba malimo sistemai. Tai yra daktaro receptas ir turi gyduoles, kurios didina malimo organų veikmę. Jei jusų apėtitas prastas arba turi vargo su nemalimu — pamėginkite NUGA-TONE. Pajusite naudą į keletą dienų. Mes žinome, kad patarsit ir kitam. Mėnesio trytmentas už Vieną Dolerį. Parduoda visi apietikoriai su garantija grąžinti pinigų, jei busit nepatenkinti. Nepriemkite pamaiui.

Nuo užkietėjimo imkit — UGA-SOL — Idealy Liuosuotojų vidurių 25c. ir 50c.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausia rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co., 50 Broadway, New York.

ANT. J. VALANTIEJUS,

Laisnuotas Graborius ir Balsamuotojas. Apdrauda visose šakose. Notary Public. 54-41 — 72nd Street, (4 Lexington Ave.) arti Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle. Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo pazuldo. CAPSICO COMPOUND moutis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siuntia padkavones pasveikę. Kaina 50c per paštą 55c ar dvi už \$1.05. Dukart tvirtesnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVFII-KATOS“ augalais gydytis, kaina 50c.

JUSTIN KULIS, 3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

PAIN-EXPELLER

Nuo Reumatiškų Skausmų naudokite ANCHOR PAIN-EXPELLER! Pain-Expelleris visumet palengvina skausmus KILLS PAIN

\$1.00 SANDAROS \$1.00 Jubilėjinė Dovana

Užsirašančiam laikrašči „Sandarą“ ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTES. Užsirašymo laikas nuo Rugpjūčio-August 1-mos dienos iki Vasario 1 dieni, 1935 m. „Sandaros“ kaina \$2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tk vieną dolerį ir gausi laikrašči „Sandarą“ čie-liems metams. Šis kuponas geras tik iki Vasario 1-mai, 1935 metų.

Vardas-pavardė ..... Numeris ir gatvė ..... Miestas, valstija .....

SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.